

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
1	Arbeiderpartiet i Bergen	Reverser kuttet i Amatheia Amatheia er en gratis helsetjeneste for alle som ønsker å snakke med noen om abort og graviditet – både før, under og etter. Tjenesten er særlig benyttet av kvinner som opplever spontanabort eller selv velger å ta abort. Amatheia er en landsdekkende rådgivningstjeneste som ingen andre institusjoner eller organisasjoner har kompetanse og kapasitet til å drive på samme måte for å ivareta kvinnene og familier. De offentlige helseregionene sier selv at de ikke vet hva de skulle gjort uten tilbudet. I statsbudsjettet for 2023 ble Amatheia kuttet som egen tilskuddsordning med 6 millioner kroner. Dette betyr at tilbudet forsvinner, med nedlegging av kontorer i Bodø, Drammen Skien, Tønsberg, Kristiansand og Hamar.	Arbeiderpartiet i Bergen vil: Gjenopprette tilskuddet til Amatheia i revidert statsbudsjett for 2023, samt i ordinært statsbudsjett for 2024	Helse og velferd	Avvises
2	Askøy Arbeiderparti	Rettferdig ladepris Utviklingen av elbiler har kommet så langt at all privat personbiltransport i Norge snart kan erstattes av elbiler. Våre etterkommere vil antagelig være lite fornøyde om vi fortsetter å "sette fyr på olje" (som er en viktig ressurs for mange andre bruksområder) når vi har reelle alternativer. Spørsmålet om når nybilsalg av fossildrevne personbiler skal forbys, blir stadig mer aktuelt. Men, slik ladesituasjonen er i dag, vil et slikt forbud slå svært urimelig ut økonomisk for bileiere som ikke kan lade elbil fra egen bolig.	Askøy Arbeiderparti mener at Et mulig forbud mot nybilsalg av fossildrevne personbiler forutsetter aktiv utbygging av ladekapasitet, både hurtigladere og «vanlige» ladere. «Vanlige» ladere må ha tilskuddsordninger for etablering og betalingsløsninger som sikrer at ladeprisen ikke blir høyere enn for dem som lader i egen husstand.	Miljø og klima	Avvises
3	Ullensvang Arbeiderparti	Folk i alle samfunnslag og med ulike personlige forutsetninger må oppmuntres til å delta i politikken. Møtegodtgjørelser for folkevalgte er en kompensasjon for det arbeidet som utføres i vervet og som gis for møtevirksomhet inkludert eventuelle befaringer, samt det forarbeidet som gjøres i forbindelse med møter. Politiske verv kan ikke betraktes som en hvilken som helst deltidsjobb en tar for å tjene noen ekstra kroner eller det å prøve ut sin egen rest-arbeidsevne. Dette dreier seg om å gjøre en innsats for fellesskapet og å kunne ivareta sine demokratiske rettigheter. Da er det viktig at man ikke taper økonomisk på å bekle et slikt verv. Som uføretrygd kan en tjene inntil 0,4G, dvs. kr 44.591 kr pr år pr d.d. Dette skal være et fribeløp, altså som ikke påvirker uføretrygden, slik at flere kan bruke sin egen arbeidsevne og forsøke seg i jobb uten å risikere tap av rettigheter. Mens møtegodtgjørelser går uavkortet til andre med ordinær arbeidsinntekt og alderspensjoner, får uføretrygdede avkorting i sin uføretrygd for all inntekt som overstiger 0,4G uavhengig om dette er ordinær inntekt eller møtegodtgjørelse for politiske verv. Noen folkevalgte får med andre ord en påskjønnelse og dekning av utgifter utover sin arbeidsinntekt eller alderspensjon, mens andre får redusert sin trygd for hver krone som overstiger 0,4G.	Møtegodtgjørelser Forslag: Godtgjørelser som gis for å delta i politiske møter som kommunestyre/fylkesting, ulike råd og utvalg skal ikke medregnes som ordinær inntekt som kan føre til avkorting i uføretrygd.	Skatt	avvises

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
4	Bjørnafjorden Arbeiderparti	Vi foreslår ei utviding av styret for å sikre betre representasjon både frå sentrale strøk og mindre urbane strøk i Vestland fylke. Med ei utviding på 4 medlemmer vil ein betre minimumsrepresentasjon frå Bergen lettare kunna sikrast, samstundes som dei øvrige distrikta kan bli betre representert. Det synes å vera tradisjon for at til ei viss grad einskilde regionar i fylket vårt får representasjon inn i styret, noko som blant anna gjer at fleire sentrumsnære kommuneparti vert dårleg representert. På landsbasis ser ein at storleiken på distriktsstyra varierer frå 7 til 15 medlemmer. Dei fleste har fleire medlemmer enn Vestland.	Bjørnafjorden Arbeiderparti foreslår at styret i Vestland Arbeiderparti vert utvida frå 9 til 13 medlemmer.	Organisasjon	Avvises da det ikke er i tråd med vedtektene. Jf §3 Styret "Fylkespartiene ledes av et styre på 7, 9 eller 11 medlemmer"
5	Ullensvang Arbeiderparti	Vestland arbeiderparti seier nei til Northconnect. Den omstridde kabelen frå Eidfjord til Skottland, vil føra til auka prissmitte. Den kan bli kostbar for store og små straumkundar. Ei eventuell utflagging av norske industriverksemdar basert på rein og fornybar norsk vasskraft, til land med lågare klima- og miljøkrav, vil vera elendig industripolitikk for Norge. Med erfaringane med dei siste store utanlandskablane frå sør-Norge, kan vi slå fast at kablane medfører stor prissmitte. Og i dag bidreg til sterk auke i straumprisane. Arbeiderpartiet seier nei til søknaden frå NorthConnect KS om å få bygd ein 1400 Mw utanlandskabel frå Sima i Hardanger til Skottland.	Northconnect Arbeiderpartiet seier nei til søknaden frå NorthConnect KS om å få bygd ein 1400 Mw utanlandskabel frå Sima i Hardanger til Skottland.	Energi	Avvises, vedtatt politikk
6	Arbeiderpartiet i Bergen	R7 Utvide brillestøtteordningen Briller, linser eller annen behandling for dårlig syn kan for mange bli en dyr og uforutsett utgift. Det antas at det til sammen levde mer enn 320 000 personer med synshemninger i Norge i 2018. At behandlingsmidler for dårlig syn, slik som eksempelvis briller eller linser, ikke er gratis, gjør dette til en av de største blindsonene i den norske velferdsstaten. Arbeiderpartiet i Bergen ønsker en gradvis utvidelse av den offentlige støtten med mål om å likestille den med andre helsetjenester. I første omgang må regjeringen, utover den styrkingen som det legges opp til for barn, se på en utvidelse som også omfatter unge voksne.	Arbeiderpartiet i Bergen vil: - Innføre gratis briller/linser til personer i alderen 19 til 21 år og innføre halv pris for personer i alderen 22 til 25 år, etter samme kriteriet som for brillestøtte til barn.	Helse og velferd	Avvises. Det er en brillestøtteordning som gjelder alle under 18
7	Stad Arbeiderparti	Ein meningsfull kvardag er avgjerande for alle, og det å ha ein jobb å gå til gir ein ekstra dimensjon i livet for dei aller fleste. Det er også med på å betre levekåra til den enkelte og å hindre fattigdom. Både NAV, kommunar og helseforetak har med stor suksess inført IPS – Individuell jobbstøtte for personar med psykisk liding og/eller rusliding. Dette har ført til auka tilfrisking, beterte evne til å stå i eiga liding, utjamning av sosiale utfordringar og høgare kompetanse hjå den enkelte. Det har difor vore uventa og problematisk at Helsedirektoratet har valgt å definere jobbstøtte som «ikkje helsehjelp», noko som fører til at det vert juridiske sperrer mellom NAV, helseforetak og IPS-tilsett og som igjen har ført til dårlegare jobbstøttetilbod til den enkelte, med risiko for brist i informasjonsflyt og trygging av pasientane sine rammer.	Stad Ap vil derfor at individuell jobbstøtte igjen skal definerast som «helsehjelp» og såleis juridisk kunne bidra på ein betre og tryggare måte å få hjelp til arbeid for den enkelte pasient/brukar.	helse og velferd	Avvises. Dette er i tråd med vedtatt politikk

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
8	Arbeiderpartiet i Bergen	R5 Fyrverkeri Hver nyttårsaften og ved flere andre anledninger i løpet av året skytes det opp fyrverkeri i Norge. Fyrverkeri kan inneholde skadelige stoffer som kvikksølv, kobber og bly, som kan være med på å forurense naturen vår, og på sikt være en skade for mennesker og dyr. Fyrverkeriet etterlater seg dessuten mye søppel som havner i naturen og havet. Fyrverkeri virker særlig stressende på mennesker som har opplevd traumer og på dyr. Det meldes årlig om personskader i forbindelse med privat oppskyting av fyrverkeri; særlig øyeskader. Det finnes gode alternativer til fyrverkeri, og det er viktig at vi setter liv og helse først.	Arbeiderpartiet i Bergen vil at: - Oppskyting av fyrverkeri skal gjøres i kommunal regi - Oppskyting av fyrverkeri på nyttårsaften og ved andre større folkefester krever en kommunal lisens - Alternativer til fyrverkeri blir tatt i bruk for å skåne natur- og dyreliv og hindre personskader	Helse og velferd	Avvises. Dette kan avgjøres lokalt
9	Osterøy Arbeiderparti	Omskjering medfører livslang fysiologisk endring.	Me meiner det bør vurderast om «Lov om rituell omskjæring av gutter» skal opphevast.	helse og velferd	Avvises. Nylig vedtatt lov på som ap har støttet. Trätte i kraft 2015
10	Bjørnafjorden Arbeidarparti	Mange familier i Noreg slit økonomisk, og dette har desverre hatt ei negativ utvikling. Velferdssamfunnet vårt har mange tiltak for å hjelpe, men prisauke på det meste i tillegg til renteauke gjer at fleire og fleire slit. Arbeidslinja bør vera grunnsteinen, men når folk i arbeid også ikkje får endane til å møtast, må ein sjå på heile strukturen i hjelpesystemet. I dag vert det veldig fragmentert med strømtøtte, bustøtte, sosialstønad, mm.	Bjørnafjorden Arbeidarparti går inn for at det vert utgreia korleis Arbeiderpartiet kan sikra at alle har ein økonomi som ein kan leva av.	Skatt	Avvises. Viser til forslag 115
11	Vik Arbeiderparti	FV5600 Vik – Arnafjord er ein av dei aller mest ras-utsette vegane på Vestlandet. Dette er ein veg, der ras-faren er stor heile året, uavhengig av ver-tilhøve. Tal på registrerte ras-hendingar på vegen, er skremmande høgt, pr 06.12.21: 343 ras-hendingar på ei strekning på ca. 6 Km . I tillegg, er dette ein veg der dei som ferdast dagleg, har rydda opp på veg til/frå jobb, altfor ofte utan at hendinga vert registrert. Det skjer nærast dagleg, store eller mindre hendingar der stein landar i / ved vegen. Det er årvisst, at vegen vert stengt for kortare eller lengre periodar, på grunn av ras eller fare for ras. Dette påverkar innbyggjarane slik at dei ikkje veit sikkert om dei kjem seg til/frå/i jobb, at mjølkebilen / kraftförbilen kjem fram, at Firda Seafood får varer inn eller ut. Det har nyleg vore ei hending det skulebussen fekk ei skade på taket etter nedfall. Dette er den største frykta til innbyggjarane i Arnafjorden, at skulebussen vert råka av ras. Den farlegaste delen av vegen, ca. 6km, kan berre sikrast ved å bygge tunnel, andre deler av vegen må sikrast ved hjelp av andre tiltak.	Ras-sikringspotten må aukast. FV5600 Vik – Arnafjord, er ein av dei aller mest ras-utsette vegane på Vestlandet. Det er og andre strekningar på Vestlandet som sårt treng ras-sikring. Potten til ras-sikring må difor aukast monaleg. Dei verste strekningane må prioriterast, for å sikre innbyggjarane trygg veg til kommunesenteret/jobb/helse og ikkje minst at borna får ein trygg skuleveg.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen
12	Årdal Arbeiderparti	Mykje trafikk med stort ulukkespotensiale til bustad- og industriområde. Brua vert nytta som skuleveg.	Fv 5631 Utladalsvegen. Vestland fylkeskommune må prioritere ei utbetring av Ålmennhagen bru og farleg sving etter brua ved Ålmennhagen i retning Hjelle.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
13	Austevoll Arbeiderparti	Austevoll er eit øysamfunn utan fastlandssamband med stor næringsaktivitet, og tilbyr mange arbeidsplassar både til innbyggjarar og pendlarar frå nabokommunane. Trafikken på ferjesambanda er aukande og det er behov for utvida opningstid både i nord og sør. Det er stor trafikk til og frå Austevoll av store trailerar som skal transportera fersk fisk ut på kontinentet på kortast mogleg tid. Fylkesvegane i kommunen er mange stader i dårleg stand og så smale at berre ein bil kan passere. Det hindrar fri passasje både for skulebussar og tungtransport og utgjør ei fare for skuleborn og andre mjuke trafikantar. Det vil vere ein stor fordel om ein del av denne transporten kunne gå på natt og på tidspunkt der trafikken elles er liten, noko som også tenar trafikkavviklinga på fastlandet. Samfunn som Austevoll utan fastlandsamband har i realiteten nattestengt hovudveg kvar dag. Det trengs fleire avgangar seinare på kvelden, og tidlegare avgang på morgonen og eit nattferjetilbod.	Utvide opningstidene på ferjesambanda Hufthamar -Krokeide og Husavik - Sandvikvåg.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen
14	Austevoll Arbeiderparti	Laurdagar er det berre ei ferje som går i sambandet Krokeide – Hufthamar. I vinterhalvåret frå 1.nov til 1. april gjeld dette også om søndagar. Det inneber at det er 90 minuttar mellom kvar ferjeavgang. Det er stor trafikk på sambanda også i helgene, næringlivstransport, barn skal spele kampar og delta på turneringar, mange reisande til tidsbustader i Austevoll og austevollingar som skal til fastlandet i ulike ærend. Ekstra stor trafikk blir det når det er større arrangement enten i Austevoll eller på fastlandet. Det er grunn til å tru at trafikken vil auka ytterlegare med innføring av gratisferje. Ei ferje vil ikkje greie å ta unna trafikken, når vi allereie no opplever at bilar blir ståande igjen på ferjekaien og dei reisande må vente 90 minutt på neste avgang. Nitti minutt ventetid er altfor lang tid for næringlivstransport, for dei som skal rekke jobb, fly, tog og for dei som har bilen full av idrettsungdom og barn. Fare for å venta så lenge på neste avgang kan også medføre at stressa sjåførar tar for store sjansar i trafikken for å rekke ferja.	Auke frekvens på ferjesambandet Krokeide – Hufthamar ved å setje inn ferje to også i helgene, og halvere ventetida frå 90 min til 45 min.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
15	Høyanger Arbeiderparti	Fylkestinget i Vestland fylkeskommune vedtok ny RTP 2022-33 i 2022. Vegstandarden på strekninga «Tronvik – Ulvåna» på FV 55 i Høyanger kommune er skremmande dårlig. Fleire parsellar er direkte trafikkfarlege og strekninga er å sjå på som ein stor flaskehals for alle som nyttar seg av vegen. Høyanger kommune har ved fleire høve spelt inn at fylkeskommunen må sjå på måten dei planlegg og gjennomfører utbetringar i fylkesvegnettet. Etterslepet og behovet er «uendeleg» - særleg sett opp mot dei økonomiske rammer fylket har til vegar. Høyanger Ap meiner tida er komen for å gjennomføre utbetringar etter ein anna vegnormal («dreiebok») i fylkesvegnettet enn for riks- og europavegar. Fylkeskommunen både kan og bør fråvike vegnormalen der det er tenleg økonomisk, og ikkje medfører fare for trafikantane. Høyanger AP registrerer at strekninga «Tronvik – Ulvåna» er blitt prioritert på Vestland fylke si liste over «mindre investeringar på marginallista i investeringsprogrammet i RTP. Strekninga fekk tilført totalt 3,5 mill. kr. til vidare planlegging og oppstart reguleringsplan i regi av SVV i 2022. Høyanger AP krev at Vestland fylke prioriterer denne strekninga i gjeldande RTP.	RTP 2022-2033 – MIDLAR TIL UTBETRING AV FV 55 «TRONVIK - ULVÅNA»	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen
16	Sveio Arbeiderparti	Sveio kommune er ein del av Sunnhordlandsregionen og haugalandregionen. Dei fleste av våre ungdommar går på vidaregåande skule i Haugesund. Og pendlarstraumane går både mot Haugalandet og Aunnhordland. Me har to regionsenter, Stord og Haugesund, der transportkorridoren mellom desse to regionsentrene er Sveio, med E39 og Fv47. Våre ungdomar er svært oppteken av at kollektivtransporttilbodet må betrast. Det er viktig for å gi våre barn og unge gode oppvekstvilkår. Me har stor tru på at det er gjennom samarbeid me finn dei beste løysingane. Her må det vere svært gode mogelegheiter for at buss-tilbodet mellom regionsentra Leirvik og Haugesund kan styrkast ved at Kolumbus og Skyss samarbeidar.	Vestland arbeiderparti skal arbeida aktivt for å få på plass eit samarbeid mellom Skyss i Vestland og Kolumbus i Rogaland for å betra kollektivtransport-tilbodet mellom Leirvik og Haugesund.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen
17	Bremanger Arbeidarparti	Fylkesveg 614 Svelgen – Indrehus stod som den høgst prioriterte fylkesvegutbygging i gamle Sogn og Fjordane sin RTP. Vegen er næringsåra på kysten som store bedrifter som Elkem Bremanger og Steinvik fiskefarm med fleire er avhengige av for inn, og utfrakting av råstoff og ferdigvarer. Vegen er også viktig i arbeidet med utviding av bu- og arbeidsområdet i regionen. Med det planforslaget som ligg føre, blir strekninga korta ned frå 16 til 7,2 km, med fire tunnelar. Ein på 5,1 km, og tre kortare på under 500 meter. Det er uvanleg at vegprosjekt gir så store innkortingar i avstand og tidsbruk som Svelgen-Indrehus. Fylkesvegen er i dag av så dårleg standard at den er til stor fare for tryggleik, miljø og sikkerheit for alle som ferdast her. Vestland Arbeidarparti skal arbeide for fortgang i utbygging av Svelgen – Indrehus.	Bremanger Arbeidarparti meiner at det må sikrast oppstart og framskunding av Svelgen – Indrehus. Vi foreslår å starte med vegsamanbindinga via den planlagde rundkøyringa på Rise med tunnel gjennom Kruna, køyrebru over Riseelva og innkopling på vegoppstigninga mot Alfoten og Bortnen.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen
18	Alver Arbeiderparti	Alver er en stor kommune med mange perifere områder. For å få en god kommune for unge er man avhengig av gode, effektive og billige kollektivtilbud slik at ungdom kan komme seg trygt fra A til B.	Få flere bussavganger i hele kommunen Innføre "Hent meg"-tilbudet i Alver kommune	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
19	Etne Arbeiderparti	28/12 2022 blei ein bussjåfør drepen og ein annan hardt skadd i ei tragisk møteulykke mellom to bussar i Fredrikstad. Tilsvarende ulukker i 2017 og 2021 hadde same utfall. Det viser seg at tryggleiken for sjåførane er svært mangelfull ved kollisjonar, sjølv med låg hastighet. Statens Vegvesen har foreslått krav om R-29 beskyttelse implementert 1/6 2024. Etne Arbeiderparti foreslår at Skyss innfører krav om å tilfredstille R-29 i anboda snarast mogleg. I tillegg må det krevjast at det blir lagt vekt på ekstra forsterkingar av hjørnet på førarsida. Dette vil sikre sjåførane betre mot tilsvarende ulykker i framtida.	Betre tryggleik for bussjåførane. Etne Arbeiderparti foreslår at Skyss innfører krav om å tilfredstille R-29 i anboda snarast mogleg. I tillegg må det krevjast at det blir lagt vekt på ekstra forsterkingar av hjørnet på førarsida.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen
20	Masfjorden Arbeiderparti	Ferjeavløysingsprosjekt/ Masfjordsambandet (oversendast fylkestingsgruppa): Dei tidlegare fylkeskommunane våre, Sogn og Fjordane og Hordaland, hadde ulik tilnærming til ferjeavløysingsprosjekt som samferdselstiltak. I 2022 kom ein del prosjekt med i RTP, og det vart uttalt at det spesifikt skulle settast ned ei gruppe som skulle jobbe opp mot departementa for å få avklart uklare vedtak i prosjekta. Denne er no i ferd med å komme i gong, då med store forventningar om framdrift i ferjeavløysingsprosjekt i Vestland. For Masfjordbrua sin del, høyrer søknaden og finansieringa av brua til gammal ordning, medan dagens regelverket strir mot den finansieringsløyisinga som er greia ut. Dette må det ryddast i og det må gjerast nytt vedtak som løyser utfordringa med bompengefinansiering og garanti.	Prosjektering av Masfjordbrua må løysast med nye vedtak i fylkestinget, som tar bort bompengefinansieringa og som gjev tilstrekkelege garantiar for finansiering.	Samferdsel	Oversendes fylkestingsgruppen
21	Arbeiderpartiet i Bergen	R16 Grønn transport Arbeiderpartiet i Bergen ønsker en utvikling der kollektiv, sykkel og gange i langt større grad skal bli et alternativ til bilbruk. Vi vil prioritere bybanen til Åsane og vil sikre en videre utbygging av bybanen til alle bydeler. Arbeiderpartiet i Bergen vil bygge en helhetlig sykkelstamvei som også hensyntar grøntområder, kulturmiljø, vann og utbygde eiendommer. Arbeiderpartiet i Bergen berømmer regjeringen for å ha stanset privatisering av drift og vedlikehold av jernbanens infrastruktur, og for å ta det utskilte selskapet Spordrift inn igjen i Bane Nor. Vi trenger en regjering som kan gjenskape kan gi tillit til en god jernbanedrift i Norge. Vi vil satse på jernbanen og flytte mer godstransport over fra vei til bane.	Vestland arbeiderparti mener at: - Miljøvennlige transportløsninger som tog, bybane og elektriske busser skal være bærende elementer i kollektivtransporten. - Sykkel og gange må prioriteres for å få ned klimagassutslippene og skape bedre bymiljø. - Stanse og reversere oppsplitting av jernbanen - Jernbanesektoren må reorganiseres og bevilgninger til vedlikehold av infrastruktur og togsett prioriteres.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
22	Gloppen Arbeiderparti	Gloppen AP meiner at Staten skal ha ei sterk og tydeleg rolle i det grøne skiftet når det gjeld fremskaffing av ny fornybar energi, sysselsetting, industri og fordeling. Dersom desse interessene ikkje vert ivareteke så vil det grøne skiftet feile. Kommunal vetorett er ikkje eigna til å løyse nasjonale utfordringar korkje innan energi eller samferdsel.	Klima og energiomstilling er ei av vår tids største utfordringar. Politikk som skal møte utfordringane innan miljø, klima og energi må ta omsyn til sosial rettferdighet og næringspolitikk. Sosial rettferdighet, sysselsetting og næringspolitikk krev tilgang på store mengder energi til lågast mogeleg pris. Arbeiderpartiet må difor prioritere utbygging av fornybar energi; vasskraft, landbasert vindkraft, botnfast og flytande havvind og solkraft; med lågast mogeleg energikostnad og miljøpåverknad. Energisparing og effektivisering hos hushaldningane og næringslivet er og ein viktig del av løysinga.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
23	Askvoll Arbeidarparti	Det innsendte dokumentet er handsama av Fjaler A og ASkvoll AP, så det er eit fellesforslag.	Tre forslag til årsmøtet i Vestland AP frå felles årsmøte Askvoll og Fjaler AP. 1. februar 2023 1.Initiativ og tiltak frå regjeringa som gjev dyre utslag for kommunane Gode tiltak og ordningar sett i verk av Arbeidarparti/Senterpartiregjering, slik 12 timar gratis SFO for 1. og 2. klassingar frå hausten, gjev svært uheldige økonomiske konsekvensar for oss som bur i ein kommune med lange avstandar. Overføringane tek berre høgde for tal barn og at dei kan plasserast på ein skule, ikkje at vi har 4 SFOar i kommunen og kvar av dei må ha minst ein tilsett. Vi har høve til å krevje foreldrebetaling som dekkar SFO-drifta, men dei resterande timane vil då verte svært dyre for foreldra, noko som ikkje er intensjonen med tiltaket frå regjeringa si side. Gode tiltak som blir sette i verk MÅ ta høgde for geografi, folketal og avstand. Dette gjeld ikkje berre SFO, men vi brukar dette som eit døme.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
24	Askvoll Arbeidarparti	Det innsendte dokumentet er handsama av Fjaler A og ASkvoll AP, så det er eit fellesforslag.	Tre forslag til årsmøtet i Vestland AP frå felles årsmøte Askvoll og Fjaler AP. 1. februar 2023 2.Kredittkortselskap og andre lånehaiar si utnytting av svake grupper i samfunnet Bankane og andre verksemdar som låner ut pengar utan sikring, MÅ ikkje ha høve til å låne ut til folk som ikkje har evne til å betale. Det finst allereie eit gjeldsregister, men det ser ikkje ut som dette hindrar folk utan betalingsevne i å få lån. Det bør også vere ei mykje sterkare regulering på korleis utleigarar av husrom til studentar sikrar seg gjennom depositum. Ein skal ikkje måtte ta opp eit usikra forbrukslån med skyhøg rente som det første ein gjer når ein startar som ny student, for å få seg tak over hovudet. Det er også påvist at mykje gjeld kan føre til dårleg psykisk helse. Det å hindre at folk kan tene pengar på andre si ulykke, er eit samfunnsoppdrag som vi bør kunne gjennomføre og stå for som eit sosialdemokratisk parti.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
25	Askvoll Arbeidarparti	Det innsendte dokumentet er handsama av Fjaler A og ASkvoll AP, så det er eit fellesforslag.	Tre forslag til årsmøtet i Vestland AP frå felles årsmøte Askvoll og Fjaler AP. 1. februar 2023 3.Kollektivtilbod i distrikta Vi bør vere med på å utvikle innovative initiativ som sikrar gode kollektivtilbod i distrikta.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
26	Vik Arbeiderparti	Slik lovreguleringa er i dag, viser bemanningsnorma til tal på årsverk som må tilsetjast når det er klart kor mange barn som skal gå i barnehagen. Dette fører til at norma fungerer meir som ei papirnorm enn ei sikring av nok personale for det einskilde barn til ei kvar tid. Dagens lovregulering sikrar ikkje bruk av vikar ved frávær av personale. Regjeringa har i Hurdalsplattformen som mål å betre bemanningsnorma ved, mellom anna, å stille krav til vikarbruk. Vik Arbeiderparti meiner vi må få på plass ei lovregulering der bemanningsnorma må gjelde kvar dag, i tillegg til å gjelde årsverk knytt til tal på barn som skal gå i barnehagen. Dette vil føre til krav om vikarbruk ved frávær av personale. Nok personale på avdelingane er avgjerande både for kvaliteten på barnehagetilbodet, for at det alltid skal vere trygt for alle barn å vere i barnehagen og for å sikre tilsette eit trygt og godt arbeidsmiljø. Barnehagen skal ikkje berre vere ein trygg stad å vere, men skal og vere ein lærings- og utviklingsarena for borna, der Rammeplanen set rammene for tilbodet. Barnehagen skal og vere ein trygg og helsefremmande arbeidsplass for dei tilsette. Nok bemanning er avgjerande for å unngå stress og ein arbeidskvardag som vert for krevjande å stå i. Arbeiderpartiet sitt mål må vere å sikre vikar ved frávær og at bemanningsnorma vert oppfylt dagleg. Vik Arbeiderparti meiner at ei slik lovregulering vil vere eit steg på vegen for å styrke bemanninga i alle barnehagar.	Ei bemanningsnorm som fungerer i barnehagekvardagen. Det må jobbast for å få på plass ei lovregulering som sikrar at bemanningsnorma i barnehagane gjeld kvar dag. Dette for å sikre at det er nok vaksne på avdelingane, sjølv om tilsette har plantid, deltek på møte, er sjuke eller er vekke av andre grunnar. Slik bemanningsnorma no fungerer, er barnehagane i for stor grad underbemanna, noko som går sterkt ut over kvaliteten både på barnehagetilbodet og arbeidsmiljøet til dei tilsette.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
27	Vik Arbeiderparti	Som fylgje av elektrifisering av biler, båtar, fly, ferjer og ikkje minst framtidig ny industri, vert det mangel på elektrisk kraft for å ta nye steg i det grøne skifte. I tillegg fører elektrifiseringa, auka kraftproduksjon og auke kraftutveksling med utlandet til kapasitetsproblem i straumnettet som krev store investeringar. Det er eit stort unnytta potensiale i å nytta solenergi på tak-/vegg-overflater på offentlege bygg og næringsbygg over heile landet. Dette gjeld særleg nybygg, men også ved fasadeendringar / renovering / ombygging av eksisterande bygg. Påbod om bruk solenergi vil gjev auke i lokalprodusert energi som ikkje vil belaste straumnettet, snarare avlaste det. Tiltaket vil kunne redusere behovet for nye store vind- og vasskraftutbyggingar og det vil redusere investeringane i kraftoverføringa over heile landet. På sikt vil tiltaket både gje billegare straum og billegare nettlege for hushaldningar og næringsliv.	Det bør bli påbod om å installere solfangarar eller solceller på alle nye bygg og ved omfattande renovering av bygg. Påbodet skal gjelda for offentlege bygg og næringsbygg med grunnflate over 500kvm. Gode statlege tilskotsordningar gjennom Enova er ein føresetnad.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
28	Vik Arbeiderparti	Det er enorm interesse for elektrifisering innan alle samfunnsområde, og det hastar å byggje ut meir fornybar energi. Energikommisjonen meiner Norge treng 40TWh ny fornybar energi innan 2034 og Statnett har varsla Olje- og energidepartementet om at den nasjonale energibalansen er forventa å bli negativ i 2027. Prisauke på innsatsfaktorar, krig i Europa og globale verknader av Covid-19 har pressa utbyggingsprisar og rentekostnader betydeleg opp, og skapar stor usikkerheit om framtidig lønsemd. Utbyggingsprisen ligg i dag på mellom 5 og 7 kr/kWh på nye kraftanlegg og dette gjev eit kapitalbehov på 250 milliard kr. Det er difor eit paradoks at produsentar av fornybar energi har fått eit betydeleg høgare skattetrykk enn tidlegare. Dette er midlar som kunne ha vore brukt til investeringar. Grunnrenteskatten må tilbake på 2021-nivå og høgprisbidraget må fjernast. Ytterlegare tiltak som høgare frådrag frå friinntekter og avskrivningar på investeringar på lik linje med petroleumsnæringa må også vurderast. Dette for å stimulere kapitalkjelder til å prioritere fornybar energiproduksjon.	Skal målet om 40TWh ny fornybar energi innan 2030 realiserast trengs det stabile og gode rammer som legg til rette for investeringar i vasskraft. For å nå dette målet må minst 250 milliardar kroner investerast. Skattesystemet må innrettast slik at det blir investert både i anlegg som gjev ny produksjon og i effektanlegg som kan balansere uregulerbar vindkraft og elvekraft.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
29	Vik Arbeiderparti	Finansieringa av den norske velferdsstaten krev eit høg skatteinngong. I denne samanheng må ein ikkje berre sjå på delen av kaka staten kan ta, men også korleis ein kan gjera kaka større. Ei viktig brikke er at alle som kan arbeider i 100% stilling, spesielt med dei med årsløner over 800.000 kr. I denne gruppa finn ein høgt utdanna med lang erfaring, yrkesarbeidarar og vellukka gründerar som står på dag og natt m.m. Gruppa er stor, 11,5% av lønsmottakarane, og dei har høg produktivitet. Dersom høgt løna arbeidstakarar vel å byte ein arbeidsdag med fri, vil staten i dag ta 60% av rekninga i form av tapt skatt og det fører til mindre økonomisk vekst. Det er heilt rett at dei som tener mest også skal bidra mest til fellesskapet, men det går ei grense for kor mykje skatt folk er villige til å betale av den siste krona dei tener. Å ytterlegare auke inntektsskattane for dei høgtlønnte for å kompensere for mindre skatteinngang vil gjere situasjonen endå verre. Reduksjon i talet på offentlege fridagar, som Danmark gjorde i desember i 2022, vil ramme alle.	Marginalskatt på inntekt, summen av toppskatt og arbeidsgjevaravgift, må ikkje overstige 50% uansett inntekt. Med ein stadig mindre del av befolkninga i lønnsarbeid er det ein føresetnad for å oppretthalde velferdsstaten slik me kjenner den at flest mogeleg arbeider 100%. Dagens skatteregime gjer at staten tek nær 60% av kostnaden når høgt løna grupper tek ein dag fri i veka.	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen
30	Vik Arbeiderparti	Rv13 mellom Vik og Voss er landets mest stengte riksveg. Rett før regjeringsskiftet, overførte Hareide fleire utbetningsstrekningar frå Statens vegvesen til Nye Veier AS. Ei av desse var riksveg 13 frå Skare til Sogndal, og strekninga Vinje – Sogndal inngår i denne strekninga. Her finn me også rv.13 Vikafjellet, som er høgast prioriterte vegtiltak i Sogn. Det er styret i Nye Veier AS som skal prioritere rekkefølga på prosjekta dei har fått tildelt, mellom anna ut frå samfunnsøkonomisk nytte. I Nye Veier AS sitt oppdrag på utbetningsstrekningane, heiter det at dei skal prioritere investeringar som reduserer skredfare og gir vegen ein akseptabel minstestandard. Vegen frå Vik til Voss, med framtidig Vikafjellstunnel, er sentral for å sikra eit livskraftig lokalsamfunn i Vik og Sogneregionen. Og i tillegg ei sers viktig ferdsselsåre for Vestland, mellom Sogn - Voss, Hardanger og Bergen, samt ein særskild viktig omkøyingsveg for E16. I strekninga som er tildelt Nye Veier AS på riksveg 13, inngår kring 30 skredpunkt, med stadvis smal vegbreidde og vanskeleg framkome. Fleire av skredpunkta med høgast skredfaktor og vanskeleg framkome, vil bli avløyst med tunnel. Vikafjellstunnelen vil være avgjerande for forsvarleg beredskap for Vik Kommune. Stengt fjell og værstengte ferjer gir isolert kommune.	I samsvar med lovnader og vedtak frå Ap og Sp i handsaming av NTP våren 2021, krev Vik Arbeiderparti at Vikafjellstunnelen kjem inn som bunde prosjekt i NTP ved komande rullering, 2024. Stortinget må løyva naudsynte øyremærka planleggingsmidlar til prosjektet, slik at oppstart kjem i gang snarast.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
31	Vik Arbeiderparti	I EU er det krav til funksjonelt skilje for nettføretak med meir enn 100.000 kundar. Grunngevinga var fare for at store selskap kunne manipulera marknaden. Det er unødvendig å påtvinga nettføretak i Noreg meir byråkrati enn i EU. Olje- og energidepartementet sende difor framlegg til endring på høyring 14. september 2022. Det er komme 22 høyringssvar, 17 av desse stettar framlegget. Ei låg grense er byråkratiserende, fordyrande og hindrar smådriftsfordeler og fleksibilitet. Administrasjonskostnadene aukar, noko som går ut over innovasjon og verdiskaping. Å pålegge dei mindre selskapa høgare kostnader aukar nettleiga, og forsterkar presset for å slå seg saman i større einingar. Samtidig dreg dei store aktørane fordel av at mindre selskap ikkje får nytta kompetanse effektivt på tvers av fagområde. Vi er uroa for at dette fører til at distrikta si evne til å tiltrekka seg kompetent arbeidskraft, lokale læreplassar og ein god beredskap med bakgrunn i nærleik og lokal kompetanse, blir skadelidande.	Regjeringa sitt framlegg til endring i kravet om funksjonelt skilje etter energilova §4-7 må gjennomførast. I høyringsnotatet frå 14. september 2022 er det foreslege at grensa i §4-7 vert heva til nettføretak med 100.000 eller fleire nettkundar. Heving av grensa vil redusere byråkrati og fremja utvikling og effektiv og rasjonell drift.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
32	Vik Arbeiderparti	Utfordringane med mangel på arbeidskraft kan vera ein sterk trussel mot å bevare folketalet og oppretthalde bygdene. Mangel på kvalifiserte søkjarar med høgare utdanning til til dømes lærarstillingar i barnehage og skule er ei aukande utfordring, og utan til dømes legar og sjukepleiarar, vil det verta redusert tryggleik i kommunane. Klarer vi ikkje å skaffe nok personell inn i dei kommunale yrka, vil lokale lønsskilnadar verke kanibaliserande. Ein generell sentral lønsauke vil difor ha best effekt. Vik Arbeiderparti meiner at ein i kommunal sektor er komen til eit punkt der alvoret i mangelen på kvalifisert arbeidskraft må gjerast noko med. Om det ikkje vert sett igong tiltak for å betre på situasjonen vil ein i kommunal sektor ikkje lenger vere i stand til å utføre lovpålagde oppgåver på ein trygg og forsvarleg måte. Trykket på dei som arbeider i offentleg sektor er stort og kan ikkje vedvare over tid. Vik Arbeiderparti meiner difor at ein på kort sikt må auke løna til offentleg tilsette og på lenger sikt må setje i verk målretta tiltak for å få utdanna fleire til stillingar innan plan og forvaltning, helse og oppvekst.	Utfordringane med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft i kommunane, fører til trong for å auke løna til kommunalt tilsette. Kommunane får stadig større utfordringar med å rekruttere tilsette til ledige stillingar. Det gjeld både fagarbeidarstillingar og stillingar med krav om høgskuleutdanning. Det gjer at løna i kommunal sektor må aukast, for at ungdommar og andre skal velje seg utdanningar retta mot kommunale stillingar, og for at tilsette i kommunal sektor skal verte verande.	Arbeid	Oversendes redaksjonskomiteen
33	Årdal Arbeiderparti	SIFO sitt referansebudsjett viser eit akseptabelt forbruksnivå som gjer det mogleg å følgje offentlege helse- og kosthaldsanbefalingar. Når satsane for sosialhjelp er 10.000 kroner lågare enn dette for ein vanleg kjernefamilie, endar vi opp med å låse familiane i fattigdom.	Vestland Arbeiderparti ber om at satsane for økonomisk sosialhjelp vert auka i samsvar med Forbruksforskningsinstituttet (SIFO) sitt referansebudsjett.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
34	Årdal Arbeiderparti	Me treng å prioritera liv og helse, folk skal føla seg trygge på vegane våre. Nasjonal rassikringsgruppe har vist fram det store vedlikehaldsetterslepet. Me treng meir midlar for å nå dette målet innan rimeleg tid.	Rassikring og oppgradering av vegane våre. Meir midlar til rassikring på vegane våre. Spesielt fylkesvegane treng rassikring og oppgradering.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
35	Kinn Arbeiderparti	Elkraftprisen – nye tiltak nødvendig nå! Det er nå på tide å etablere et system som gir norske forbrukere forutsigbar og lav strømpris. Å ha et eget innenriks strømmarked, uavhengig av gassprisen, kan være en vei. Det forventes uansett at regjeringen snarest kommer med en ny og bedre prissettingsmodell.	Situasjonen i elkraftmarkedet er i dag uforutsigbar og preget av høy pris. Regjeringen innførte strømsøtte som et strakstiltak for private husholdninger. Dette var et tiltak som var effektivt på kort sikt, men kun ment som en midlertidig ordning. I Norge har vi i alle år tilpasset oss til en lav, stabil pris på elektrisk kraft. Det har vært fundamentet for både privat og kommersiell bruk. Det norske samfunnet har sammen bygd opp den infrastrukturen vi har på vannkraft. Situasjonen i dag er at vi har en høy og ustabil prising av elektrisk kraft. Elkraft prises opp mot det europeiske gassmarkedet. Mye av situasjonen skyldes utvilsomt krigen som Putin startet i Ukraina, med de grusomme menneskelige følgene det har fått. På den annen side virker det svært urimelig at den norske forbruker skal betale høyere og langt på vei uforutsigbar pris på strøm når Sverige stopper kraftverk for vedlikehold. Det speiler på mange måter en prismodell som få i Norge synes er fornuftig. Det er pekt på at vi trenger mer kraft i den grønne omstillingen vi er i gang med. Derfor må vi parallelt se på mulighetene for å effektivisere eksisterende kraftverk og etablere andre kilder basert på vind og sol. Regjeringen har instruert elkraftprodusentene i Norge til å holde igjen på eksport av elkraft når det er fare for mangel i landet. At elkraftbransjen faktisk må få en slik beskjed, som skulle vært helt nødvendig, viser hvor dårlig dagens prissetting fungerer.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
36	Kinn Arbeiderparti	Heildagsskule. Kinn Arbeidarparti ynskjer regjeringa fortset det gode arbeidet mot ein gratis heildagsskule for alle.	Det har lenge vore eit mål for Arbeiderpartiet at grunnskulen i Norge skal gje alle barn eit gratis heildagstilbod. Dei fleste barn i Norge går på SFO etter skuletid i 1. og 2.klasse, men mange familiar med låg inntekt har ikkje hatt råd til å benytte SFO og barna må gå heim att når skulen er ferdig cirka klokka 12:00. Mykje læring, leik og sosialt fellesskap skjer i SFO-tida og borna vert utelatt frå alt dette, berre på grunn av familien sin økonomi. Dette har skapt eit skilje blandt 6-7-8-åringane som Arbeiderpartiet ikkje kan vere bekjent av. Med innføringa av gratis SFO 12 timar per veke hausten 2022, så er vi på god veg til å innføre universell heildagsskule for alle. Kinn Arbeidarparti ber Regjeringa om å ikkje stoppe arbeidet her, men å jobbe vidare for gratis SFO og alle 1.-og 2.klassingar, uansett inntekt. Først då kan vi seie at vi har fått ein gratis og inkluderande heildagsskule i Norge.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
37	Kinn Arbeiderparti	Elkraftpris - nye tiltak nødvendig nå! Vi forventer at regjeringen snarest kommer med en ny og bedre prissettingsmodell. Situasjonen i elkraftmarkedet er i dag uforutsigbar og preget av høy pris. Regjeringen har instruert elkraftprodusentene i Norge til å holde igjen på eksport når det er fare for mangel i landet. Det skulle vært helt unødvendig og viser hvor dårlig dagens prissetting fungerer.	Det er pekt på at vi trenger mer kraft i den grønne omstillingen vi er i gang med. Derfor må vi parallelt se på mulighetene for å effektivisere eksisterende kraftverk og etablere andre kilder basert på vind og sol. Regjeringen innførte strømstøtte som et strakstiltak for private husholdninger. Dette var et tiltak som var effektivt på kort sikt, men kun ment som en midlertidig ordning. I Norge har vi i alle år tilpasset oss en lav, stabil pris på elektrisk kraft. Det har vært fundamentet for både privat og kommersiell bruk. Det norske samfunnet har sammen bygd opp den infrastrukturen vi har på vannkraft. Situasjonen i dag er at vi har en høy og ustabil prising av elektrisk kraft. Elkraft prises opp mot det europeiske gassmarkedet. Mye av situasjonen skyldes utvilsomt krigen som Putin startet i Ukraina, med de grusomme menneskelige følgene det har fått. På den annen side virker det svært urimelig at den norske forbruker skal betale høyere og langt på vei uforutsigbar pris på strøm når Sverige stopper kraftverk for vedlikehold. Det speiler på mange måter en prismodell som få i Norge synes er fornuftig. Det er på tide å etablere et system som gir norske forbrukere forutsigbar og lav strømpris. Å ha et eget innenriks strømmarked, uavhengig av gassprisen, kan være en vei.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
38	Luster Arbeiderparti	Frå mai til oktober har vegen opp til 250.000 køyretøy som skal manøvrera seg langs smale, ras utsette vegar utan gul midtstripe der det til stadig blir små kollisjonar eller trafikkork fordi det ikkje er rom for å passere kvarandre. Det er gledeleg å sjå at der er løyvd midlar til å oppgradere 2,5 km av vegen frå Nes til Høyhemsvik, men det er framleis langt att til fylkesgrensa!	Fylkesveg 55 mellom Gaupne og til fylkesgrensa på Sognefjellet har stort behov for oppgradering	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
39	Luster Arbeiderparti	Oppgradering av denne lange tunnelen er ein viktig brikke i samfunnsutviklinga og med stor betydning for infrastrukturen mellom aust og vest.	Stenging av Lærdalstunnelen vil vera eit tilbakesteg for infrastrukturen i regionen. Me krev heilårstrafikk langs E16 under oppgradering av Lærdalstunnelen.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
40	Luster Arbeiderparti	Tannpleie er også helse. Tannhelse innafor eigenandels ordninga vil sikre at alle har råd til å ta vare på tannhelsa.	Me krev fortgang i arbeidet med likestilling av tannhelse med andre helsetenester. Tannhelse må inn i eigenandelsordninga i neste statsbudsjett for alle under 25 år. Vidare må ein årleg utvide med 5 og 5 år, til alle berre betaler eigenandel for nødvendig tannbehandling.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
41	Lærdal Arbeiderparti	Ei heil eller delvis stenging av Lærdalstunnelen for vedlikehald og oppgradering vil ha store konsekvensar for både helse, miljø og tryggleik for både private og næringsdrivande som nyttar han dagleg. Det vil òg få store konsekvensar for sjukehuset i Lærdal, der viktig fagpersonell vil ha store utfordringar med å komma seg på jobb. Sjukehuset er svært viktig for alle innbyggjarane i Indre Sogn, og me kan ikkje risikere å miste det. Slik situasjonen er i dag er det heller ikkje trygge, alternative omkøyingsvegar, då andre vegar ikkje har verken kapasitet eller standard til å ta imot den stor trafikkmengda som er på stamvegen, eller dagens store køyretøy. Ein omkøyingsveg på 6-7 timar er ikkje eit realistisk alternativ. Dette vil mellom anna føre til store leveringsproblem for bedrifter på begge sider av tunellen.	Vestland arbeidarparti krev ei fullverdig konseptvalsutgreiing (KVU) av Lærdalstunnelen, der alle kostnader og konsekvensar, både samfunnsøkonomiske, helse- og miljømessig, av dei ulike alternativa blir vurdert. Eit av dei alternativa som må vurderast er eit nytt løp som erstatning for det noverande.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
42	Osterøy Arbeiderparti	Eksempelvis seier NLA Høgskulen i sitt "grunnlag og føremål" at "Ekteskapet mellom mann og kvinne er i den tradisjonen NLA Høgskolen står i, forstått som berande norm i samlivsetikken". Av dette kan ein då trekkje ut at sambuarar og homofile ikkje vert tilsett, grunna brot på det dei kallar "samlivsetikken". Dei "søker etter kandidater som vil bidra til at høgskolens formål realiseres ut fra dens verdimeslige grunnlag og arbeide i lojalitet mot dette". Dei ber om at dette vert kommentert i søknaden. Dette er problematisk i våre auge.	Enkelte utdanningsinstitusjonar bryt lov om diskriminering. Med tilvising til heilage tekstar vert lova tilsidesett og brote. Dette er problematisk på fleire måtar og me ber om at Arbeiderpartiet i regjering fremjar forslag som stramar inn på praksisen og ser til at lova vert følgd.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
43	Osterøy Arbeiderparti	Skatteparadis, skjult eigarskap og manglande internasjonal vilje til samarbeid medfører svekking av demokrati og styrking av at enkeltpersonar, verksemdar eller statar får urettmessig stor innflyting. Me ser at kretsen rundt Putin delvis slepp unna internasjonale sanksjonar grunna skjult eigarskap. Me ser at store verdier vert flytta ut av vårt eige land og landar i skatteparadisene Sveits. Me ser at kriminelle flyttar store verdier utan at me klarar å stoppe det.	Internasjonale forsøk på innstraming av skattepolitikk har foreløpig ikkje lukkast så godt som ein kunne håpe på. Skjult eigarskap og verdiflytting har store konsekvensar for samfunnsutviklinga. Norge, som eit av verdas rikaste og fremste demokrati, må ta grep og gå i front for ein meir rettvis internasjonal økonomi.	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen
44	Osterøy Arbeiderparti	Ifølgje forskning.no 06.09.22 kan ein lese om stadig fleire studier som viser auka fare for fedme, diabetes type 2, høgt blodtrykk, hjartesykkdom, depresjon, tarmkreft og tidleg død. I enkelte land består kostholdet av over 50% ultraprosessert mat. Slik sterkt tilarbeida mat inneheld ei lang liste av ingrediensar og industriproduserte stoff som ikkje finnes naturleg på eit kjøkken. Ut frå dette vil konsum av slik mat kunne gje redusert livskvalitet og auka helsekostnader for samfunnet. Tiltak bør iverksetjast for å redusere salet av slik mat. Tiltaka bør gje insentiv for produsentar til å kunne "krype ett steg opp på skalaen" (mindre prosessert) og for konsumentar til å ta medvitne val.	I dei siste år er ultraprosessert mat kome i veldig stort fokus som farleg for helsa. Regjeringa bør vurdere tiltak som merking, eksempelvis etter NOVA-systemet, og sjå på om avgiftspolitikken er rett på sunne og usunne varer for å redusere bruk av slik mat.	Landbruk	Oversendes redaksjonskomiteen
45	Austevoll Arbeiderparti	Lovteksten i opplæringsloven paragraf 7.2 siste ledd: «Fylkeskommunen skal hjelpe til med å skaffe losji for elevar i vidaregåande skole som bur slik til, eller som har så lang veg at dei ikkje kan nytte dagleg skyss til skolen. Om nødvendig skal fylkeskommunen byggje elevheim.» Lovteksten manglar forskrift som regulerer kor lang reisetid det er snakk om. Her må også ventetid reknast med. Elevar som skal reise til frå øykommune Austevoll for å gå på vidaregåande skule, blir avskorne frå å delta på sosiale aktivitetar og fritidstilbod ved skulen og for så vidt også på heimstaden, fordi mesteparten av ettermiddagen går med til reise og skulearbeid. Dei må også starta dagen svært tidleg for å nå skulestart . Dei får på denne måten ein meir krevjande skulesituasjon samanlikna med elevar som kan bu heime og ha relativt kort veg til skulen . Etter gratisprinsippet skal eleven greie å betale for losji med bortebruarstipend , men i realiteten er det krevjande å finne gode losji til den prisen i bustadmarknaden. Austevoll Ap vil ha eit tal på samla reisetid å forhalda seg til før ein kan påstå at det er brot på opplæringslova	Austevoll Ap ber om at det blir laga ei sentral forskrift om kva maksimal reisetid samanlagt til og frå vidaregåande opplæring som blir rekna som forsvarleg, før fylkeskommunen plikter å hjelpe til med losji. I denne få ei presisering om at eleven sin kostnad for losji ikkje skal vere høgare enn bortebruarstipendet og ei presisering om kva standard losjiet skal ha. I tillegg til dette vedta ei lokal forskrift for Vestland fylkeskommune om det same snarast.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
46	Stryn Arbeiderparti	Arbeiderpartiet ser det som særst viktig å oppretthalde ein mest mogleg desentralisert skulestruktur, slik som i dag. Både privat og offentleg sektor vil i tida framover ha stor trong for kunnskap og kompetanse. Ein av dei viktigaste leverandørane av arbeidskraft er og blir den vidaregåande skulen. Ein desentralisert skulestruktur er ein viktig føresetnad for levande distrikt. Den vidaregåande skulen må gje eit desentralisert utdanningstilbod som næringslivet og elevane i lokalsamfunna etterspør. Særleg yrkesfag, som rekrutterer lærlingar til lokale verksemdar og offentleg sektor, er viktig å oppretthalde. Dei vidaregåande skulane er viktige regionale utviklingsaktørar, og legg grunnlaget for vekst og utvikling i heile regionen. Eit vidaregåande skuletilbod er også med på å avgjere om ungdom som tek høgare utdanning, seinare vel å flytte tilbake til regionen.	Arbeiderpartiet skal sikre eit desentralisert vidaregåande skuletilbod. Det er svært viktig for busettingsmønster og bulyst at bygdesenter får behalde eksisterande vidaregåande skuletilbod og at tilbodet blir vidareutvikla i samsvar med behovet. Tilbodet må koplast mot næringslivet og offentleg sektor sine behov for opplæring. Situasjonen for dei vidaregåande skulane har ikkje endra seg vesentleg i denne 4-årsperioden. Stryn Ap ber difor om at gjeldande vedtak om sikre noverande skulestruktur, vert vidareført og gjeldande også for komande valperiode.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
47	Stryn Arbeiderparti	Det vil bli oppfatta som svært positivt dersom regjeringa, gjennom effektfulle tiltak og støtteordningar, kan forsere energiøkonomisering i industrien og hushaldningane. Statsbudsjettet yter store midlar til dette satsingsområdet, men Regjeringa kan med stor fordel definere enno større satsing på støtteordningar til sparing og produksjon av rein, fornybar energi.	Raskare og sterkare satsing på sparing og produksjon som energipolitisk verkemiddel: Vestland Ap krev at den mellombelse tilskotsordninga til energiøkonomisering hos bedrifter og bustader må gjerast meir attraktiv og langsiktig. Det må i enno større grad brukast offentlege investeringar for å sikre effektiv energiøkonomisering, både i industrien, offentlege og private bygg. Satsing på solenergi, jordvarme, fjordvarme, biovarme og energi frå biogassanlegg må prioriterast sterkare som kortsiktige tiltak gjennom ENOVA. Som langsiktige tiltak må det satsast på vasskraft og mulegheitsstudie av atomkraft.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
48	Stryn Arbeiderparti	Den eldre delen av befolkninga vil i tida som kjem auke betydeleg og dette kjem til å stille store krav til kommunane. Dei utfordringane som følgjer med dette, både for den enkelte eldre og for kommunen som tenesteytar, blir store. Dette gjeld særleg finansiering av omsorgsbustader. Stortingsmelding 15 (2017-2018), kalla «Leve hele livet»- er ei kvalitetsreform for eldre. Reforma skal bidra til å finne og dele nye og innovative løysingar på dei kvalitative utfordringane knytt til aktivitet og fellesskap, mat og måltid, helsehjelp, samt samanheng og overgang i tenestene. Målet er at eldre skal få bruke ressursane sine og dekke behova sine i dei ulike fasane av alderdomen. Reforma skal bidra til at eldre kan meiste livet lenger, kjenne seg trygge på at dei får god hjelp når dei har behov for det, at pårørande kan bidra ut frå sin kapasitet, og at tilsette kan bruke sin kompetanse i tenestene.	Styrk Husbanken sine støtteordningar for omsorgsbustader Det vert forventa at det vert lagt til rette for at eldre skal kunne bu lengst muleg i heimen, dersom dei ønskjer det. Vi forventar eit sterkare nasjonalt engasjement for å følgje opp Stortingsmelding 15 (2017-18). Gjennom kraftig auke i Husbanken sine midlar og ei styrking av banken sine ordningar kan ein legge til rette for at det vert bygt langt fleire omsorgsbustader. Vestland Ap må sikre at desse utfordringane vert drøfta i Landsmøtet.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
49	Stryn Arbeiderparti	Tilgang på rein energi heilt avgjerande for miljøvenleg produksjon og gjennomføring av det grøne skiftet. Regjeringa har i Hurdalsplattformen sagt at vi skal «videreutvikle Norge som en verdensledende, bærekraftig industrinasjon basert på fornybar energi». Så lenge vi ikkje er sikra nok tilgang på denne fornybare energien, har vi heller ikkje mulegheit for å gjennomføre det grøne skiftet. Om framtidsretta landbasert industri skal bli skadelidande fordi olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel skal forbruke ein stor andel av rein energi frå fastlandet, er det svært uheldig. Kvoteartaler på utslipp må kunne diskutera på ein måte som gjer at ein tek totalforbruket av gass som energikjelde i heile Europa opp til vurdering, ikkje berre på norske installasjonar. Utveksling av energi mellom Norge og Europa er ein realitet og då må kvoteordningane også avspegle dette. Difor meiner Stryn Ap at ein må setje elektrifisering av sokkelen på vent.	Utset elektrifiseringa av sokkelen Med bakgrunn i den vanskelege energisituasjonen i Norge og Europa må Arbeidarpartiet utsetje planane om elektrifisering av aktiviteten på sokkelen. Vi må ikkje stelle oss slik at eksisterande landbasert industri og utvikling av ny industri blir hemma av mangel på rein kraft.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
50	Stryn Arbeiderparti	Eit vegnett som gir god regularitet, trygg veg, lågast mogleg transportkostnader og best miljø er svært viktig for det ekspansive og verdiskapande næringslivet på Nordvestlandet. Vestland Arbeiderparti viser til den særskilte funksjon som Rv 15 har i dag som aust/vest samband for næringslivet i regionen. Sambandet har spesielt stort innslag av tungtrafikk, som tener næringslivet i regionane på begge sider av fjellet. Opprustinga av E6 gjennom Gudbrandsdalen styrkar RV 15 som trafikkroute både til Austlandet og Trøndelag. Mykje av trafikken på FV 60 føl også RV 15 over Strynefjellet. RV 15 er det brei semje om lokalt i regionen og ingen debatt om traseval. RV 15 er raskaste vegen til Oslo og Trondheim for mange viktige bedrifter på Nordvestlandet. Grunna stigning og smale / låge tunnelar på RV 15 Strynefjellet, samt stengd veg på grunn av ras og rasfare, må mange velje andre og lengre transportetappar. RV 15 er viktig bindeledd mellom sjø og jernbane for godstransport. Alle tre fylka som soknar til RV 15, Statens Vegvesen, Sjømat Norge, LO Søre Sunnmøre, NHO og Norsk Industri, har alle tilrådd konsept B1 som permanent skredsikringstiltak. Konseptvalet er gjort sommaren 2018. Difor er det no viktig å prioritere prosjektet i neste revisjon av NTP 2025 - 2036. RV 15 Måløy – Otta er i NTP omtala som «arm til E6» og er ein del av korridor 6.	Rv15. Ny Strynefjellstunnel må sikrast fullfinansiering i NTP 2025-2036. I budsjettet for 2023 la Regjering og Storting det vedtekte konseptet for ny Rv15 Strynefjellstunnel (konsept B1 med arm til Geiranger) inn i Statens vegvesen si portefølje. Arbeidarpartiet krev at konseptet vert innarbeid og fullfinansiert i Nasjonal Transportplan ved komande rullering. Dette er ei framtidsretta løysing med 100 % regularitet, som eliminerer alle 13 skredutsette parti, er miljøvenleg ved å redusere stigninga frå 12 % til under 5 % og sikrar trekkruta i kalveområde for villrein.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
51	Høyanger Arbeiderparti	På kort sikt vil ikkje kjernekraft løysa underskotet på kraft, men me kan ikkje einsidig fokusera på tiltak som skaffar oss kraft raskt. Me treng meir kraft også frå 2035 og utover. På 10-15 års sikt kan kjernekraft bli ein del av energimiksen vår. Utviklinga internasjonalt skjer fort, særleg innan utvikling av små, modulære reaktorar. Dette er ei utvikling Noreg bør vera med på. Så langt ein kan sjå er denne typen moderne kjernekraftverk er sikre, har nesten ikkje klimagassutslepp, og har minimalt med avfallsproblematikk. Dei krev også minimalt med areal eller naturinngrep, og vil såleis ikkje skapa konflikstar, slik t.d. vindkraft og vasskraftutbygging gjer.	Det bør snarast setjast i gang arbeid for å utgreia moglegheitene for kjernekraftverk i Noreg.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen
52	Sveio Arbeiderparti	E39 er den mest sentrale transportkorridoren for heile Vestlandet og må prioriterast som hovudferdselsåre med tilstrekkeleg opprusta standard for å binda landsdelen saman frå sør til nord. Ei effektiv samankopling av Vestlandsfylka er viktig for å utløyse det samla verdiskapingspotensiale i denne landsdelen. Dette gjeld særleg aksa Bergen – Stavanger. Vi har som klar målsetnad ein ferjefri E39 gjennom fylket med gode koplingar til andre område i fylket. Dette er viktig, ikkje berre for Vestlandet, men for nasjonen Norge.	Vestland arbeiderparti har som klar målsetnad ein ferjefri E39 gjennom fylket med gode koplingar til andre område i fylket.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
53	Sveio Arbeiderparti	Østerriksk alpejordbruk har fått til høg produksjon med småskalastruktur. Landet har satsa på små gardar, kvalitet og har den høgaste økologiske andelen i Europa. I følge seniorforsker ved Norsk senter for økologisk landbruk (Norsøk), Sissel Hansen, har Noreg noko å lære. Det er ikkje lagt til rette for ein produksjon der ein utnytter smådriftsfordelane i Noreg. Det er ikkje tilfeldig at det er alpelandet Østerrike som blir nemnd når det er snakk om landbruk og økologi, då 24,1 prosent av jordbruksarealet i landet er økologisk produsert. Det er den aller høyeste andelen i EU. Vårt naboland Sverige er i nærleiken med rett over 20 prosent. I Noreg var det i 2020 kun 4,2 prosent økologisk jordbruksareal. Sissel Hansen har nemnd Østerrike som eit foregangsland innan økologisk matproduksjon. Ho peikar særlig på fire grunnar til at Østerrike har lukkast i si satsing: - Dei satte seg klare økomål. - Satsing på små einingar og kvalitet. - Tilskotsordningar som favoriserer økologisk landbruk. - Sterk satsing på kunnskapsbygging og forskning. Bruksstørrelsen i Østerriksk alpelandbruk kan sammenlignas med størrelsen på Vestlandsbruka.	Vestland Arbeiderparti vil greie ut om erfaringar frå alpelandbruket i Østerrike kan gi læring til jordbruket i Vestland.	Landbruk	Oversendes redaksjonskomiteen
54	Sunnfjord Arbeiderparti	Auka energiprisar står for meir enn 50% av inflasjonen. Det er derfor viktig å redusere strømprisen for å få ned inflasjonen. Strømprisen er for mange, spesielt i Sør Noreg, økonomisk tyngande. Folk har, i tillegg til hushald, fritidsbolig. Fritidsbolig er ikkje inkludert i strømsøtteordninga. Men vi veit at det krev ei viss oppvarming for å ivareta hytta sin verdi. Strøm nok til å frostsikre fritidseigedom bør kompenserast, f.eks. med ei avgrensing oppover til 1000 kWh/mnd. Det er stor frustrasjon for at dette strømforbruket ikkje vert kompensert. Industrien er utsett for konkurranse. Strøm er ein viktig innsatsfaktor i drifta. Det er viktig at strømsøtta til industrien ikkje står tilbake for strømsøtta til konkurrerande industri i andre europeiske land.	Straumstøtte Straumstøtte til hushaldning, industri og fritidsbolig må kontinuerlig evaluerast og forbeholdt.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
55	Sunnfjord Arbeiderparti	Russland sin brutale angrepskrig mot eit fredeleg naboland, set vår sikkerheit og sjølvstende i fare. Noreg kan aldri stå imot ein eventuell russisk invasjon aleine. Vårt medlemskap i NATO tryggar vår fridom. Vi må uansett ta høgde for å kunne stå i mot eit angrep i ein periode. Vi vil oppmode om at Sjøheimvernet vert oppattretta, lokalt forsvar er viktige element for å overvake og trygge den lange kysten og fjordane våre.	Heimevernet (HV) Heimevernet må styrkast med både personell og relevante tidsriktige stridsmidler.	Forsvar og utenriks	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
56	Sunnfjord Arbeiderparti	Stortingsmelding Leve heile livet forklarer aldersvennleg samfunn slik: At eldre får leve sjølstendige liv og bidra i samfunnet lengst mogeleg, og at dei får god helsehjelp og omsorg når dei får bruk for det. Ein sunn kommuneøkonomi er eit av dei viktigaste momenta for å sikre gode strukturar for både unge og eldre. Her kan nemnast levande lokalsamfunn med tilgang på universelt utforma bustader, grunnleggjande tenestetilbod, møteplassar, tilgang til kollektive transportmiddel, høve til å delta i frivillig arbeid. Dette vil legges til rette for at seniorane får bruke ressursane sine lengst mogeleg, til beste for både dei sjølve og samfunnet. Med slike strukturar vil det bli mindre trong for personleg tilrettelagd hjelp.	Eit meir aldersvennleg samfunn Regjeringa må justere føresetnadene for finansieringsmodellar til kommunane, slik at dei kan sikre gode vilkår for alle aldersgrupper. Den må og fremje tiltak som styrkar tverrsektorielt kommunalt arbeid til beste for eit meir aldersvennleg samfunn.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
57	Sunnfjord Arbeiderparti	1. Ved innføring av den såkalla 6-årsreforma var ein viktig føresetnad at frie aktivitetar og lek skulle vere eit pedagogisk verkemiddel. Forskar Elise Farstad Djupedal har funne ut at elevvar i grunnskulen har fått to år lengre skuledag og mindre variert timeplan fra 1990 og fram til i dag. Halvparten av dette har gått til eitt år lenge skulegang, resten er blitt hovudsakleg til auka i faga norsk og matematikk. Forskaren seier vi ikke har nokon indikatorar på at den utvida timeplanen har ført til at elevane lærer meir enn før. Ho meiner at læring ved lek og frie aktivitetar må få ein større del av skulekvardagen att, særleg det første året. 2. Sunne måltid må vere ein fast del av skuledagen. Vi veit at godt kosthald og gode måltidsvanar er grunnleggjande for god helse og eit godt liv. Innføring av måltid i grunnskulen bør vere eit viktig mål for ei regjering leia av Arbeidarpartiet. Det er førebyggjande helsearbeid, sosial utjamning og gjev betre grunnlag for læring.	Skulen ein god stad å vere og å lære 1. Regjeringa må sette i verk ei gransking av kva verknader auka timebruk i grunnskulen har hatt med omsyn til lek og frie aktivitetar som pedagogisk verkemiddel, og føreslå endring. 2. Regjeringa må innføre dagleg næringsrikt måltid i grunnskulen.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
58	Sunnfjord Arbeiderparti	Rv5 er ein av dei mest rasutsatte vegstrekingane på rute 5C. (Oslo Lærdal Florø - Oslo Lærdal Bergen) Skredvika mellom Naustdal og Erdal har skredfaktor 5,3. Dette medfører at vegen forbi Skredvika ligg på sjuandeplass på Vestlandet. Tal viser og at steinnedfall og skredfrekvensen har auka dei seinare åra grunna klimaendring og nedbør. Skredfaktor er nakne tal. Den uttrygge følelsen og påkjenninga folk sitter med når ein køyrer i rasområdet, den uttrygge følelsen dei som sitter heime og veit at nokon av sine nærmaste køyrer i rasområdet, kan ikkje målast i ein skala. Det hastar å få skredsikra RV5 mellom Førde og Naustdal.	Rv5 Førde- Naustdal Sunnfjord Arbeidarparti krev at skredsikring av Rv 5 mellom Naustdal og Førde får oppstartsløyve og at det vert starta driving av tunnel i inneverande periode av Nasjonal transportplan.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
59	Sunnfjord Arbeiderparti	Vasskrafta som har gitt oss billeg straum er blitt offer for profittjag som går ut over verdiskapinga i fastlands-Norge. Norge står framfor avindustrialisering, og kan stå att som råvareeksportør. Straumen har vore rekna omlag som ei kommunal teneste til sjølvkost, på linje med vatn og avløp. No har han blitt ei vare, som attpåtil er eit spekulasjonsobjekt (dei stenger produksjon, fordi det løner seg å selje straumen). Vasskrafta har gitt Norge konkurranseevne og tusenvis av arbeidsplasser i rundt hundre år. Det er ikkje utenlandskablene som gir oss forsyningstryggleik, det er det vasskraftmagasina våre som gjer, med ein lagringskapasitet på 70 % av vår årsproduksjon. På kort sikt må det også innførast straumstøtte til industrien, jf. tysk industri har billegare kraft enn her. AP har no ein historisk sjanse til å ta tilbake kontrollen over vasskrafta, og dermed vise at det er politikken som betyr noko.	Norske prisar på straumen vår Sunnfjord AP er bekymra over straumpriskrisa, og følgene dette har for industrien og anna næringsliv, samt norske hushald. Straumprisen er ei viktig årsak til inflasjon og dermed renteauke. Straumprisen kan føre til avindustrialisering og gjere Norge til råvareeksportør. Norge må be om forhandlingar med EU for å finne løysingar der EØS-avtalen er til hinder for nasjonale løysingar. Norge må også reforhandle avtalen med Storbritannia om North Sea Link.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
60	Sunnfjord Arbeiderparti	I dag går E39 gjennom Førde sentrum. Vidare går E39 opp Halbrendslia mot Bergen. Vegen opp Halbrendslia er smal, svingete, bratt og utsett for ulykker. E39 gjennom Førde i dag er ikkje verdig standard for ein europaveg. Det hastar å få på plass løyvingar for opprustinga av E39 forbi Førde. Derfor må finansiering inn i statsbudsjettet for 2024.	E 39 Sunnfjord Arbeidarparti krev at E39 forbi Førde vert finansiert gjennom statsbudsjettet for 2024.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
61	Sunnfjord Arbeiderparti	Skulen skal vere ein arena for personleg og samfunnsmessig utvikling, der alle barn vert tekne på alvor og alle skal ha like føresetnader for å lykkast. Organisering av skulen kan både skape og reproducere sosiale skilnader. Mellom anna aukar lekser faglege og sosiale skilnader mellom ulike sosioøkonomiske grupper. Det same gjeld for deltaking i fritidsaktivitetar. Barn og ungdom frå høgare sosioøkonomiske grupper deltek oftare i organiserte fritidsaktivitetar enn dei frå lågare. Skeiv sosial rekruttering skjer både på grunn av kultur og økonomi. Dei organiserte fritidsaktivitetane tilbyr ein arena for å møte andre born/ungdom og utvikle ferdigheiter. Dei kan òg fungere som læringsarena for identitetsutvikling og demokratiforståing. Dette vil i tillegg lette kvardagen for mange føresette som brukar mykje tid på å skyssje born mellom ulike aktivitetar, og det vil føre til mindre biltrafikk samla sett. I første omgang bør det gjennomførast som forsøksprosjekt i ulike deler av landet. Når det vert innført, vil det imøtekomme dei fleste av målsetjingar for skule og utdanning i programmet vårt.	Heildagsskule 1. For å motverke sosiale skilnader må ein få tilstrekkeleg lærartettheit slik at læringsmåla kan nåast utan bruk av lekser. Lekser er ei underfinansiering av skulen. 2. Fritidsaktivitetar må inn i skulen i aukande grad for å sikre like moglegheiter for delta, og motverke dei negative sosiale forskjellane manglande deltaking gir. Dette kan berre løysast gjennom ein heildagsskule.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
62	Sunnfjord Arbeiderparti	Vi veit at Noreg kjem til å ha behov for 90.000 fagarbeidarar innan 2035. Ei nasjonal satsing på yrkesfag er difor naudsynt for å styrke Noreg si konkurransekraft og verdiskaping. Sunnfjord og omegn har ein sterk tradisjon for industri- og næringsutvikling, samt ei viktig rolle som eit sentrum for kunnskaps- og teknologiutvikling i regionen. I tillegg har Vestland fylkeskommune, Høgskulen i Vestland og næringslivet allereie eit samarbeid for å styrke yrkesfag på Campus Verftet i Førde. Campus verftet er eit felleslokale for å skape nye løysingar innan robotikk, automasjon, elkraft, bygg og helseteknologi. Eit nasjonalt senter for yrkesfag vil kunne unytte satsinga som allereie er gjort for å bygge eit senter for yrkesfag for heile landet.	Nasjonalt senter for yrkesfag Regjeringa vil gjennomføre eit kraftfullt løft for yrkesfaga. Eit nasjonalt senter for yrkesfag kan vere et ledd i å nå desse måla. Sunnfjord Ap støttar Vestland Fylkeskommune i at eit nasjonalt senter for yrkesfag vert lagt til Vestland Fylke.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
63	Sunnfjord Arbeiderparti	I 2004 vedtok Stortinget at norske mjølke- og ammekubruk skulle legge om frå båsdriftsfjøs til lausdrift. Kravet skulle tre i kraft frå 2024. I 2016 ble kravet utsett til 2034. Lausdriftskravet kan medføre at mange av dei 700 mjølkebruka i Vestland står i fare for å måtte legge ned. Allereide i 2024 trer krav om kalvingsbinge i kraft – det vil også ha store konsekvensar for mindre bås fjøs med små besetningar. Mjolk har vore den viktigaste jordbruksproduksjonen i Vestland i lang tid. Meir enn 50 prosent av verdiskapinga i jordbruket kjem frå mjolk. Mjølkeproduksjon er eit nav i mange bygder, viktig for busetnad, sysselsetjing, verdiskaping og ringverknader til annan samfunnsaktivitet. I NIBIO si spørjeundersøking seier 19 prosent av mjølkebøndene i Vestland at dei planlegg å gje seg alt i 2024 når nye krav til beitetid og kalvingsbinge trer i kraft. Ytterlegare 24 prosent seier dei vil avslutte når lausdriftskravet trer i kraft frå 2034. Eksempalet frå Gudbrandsdalen er endå verre: Meir enn halvparten av mjølkebruka der har bås fjøs. Ifølge Innovasjon Norge er det INGEN i Gudbrandsdalen som har søkt om investeringstilskot i 2022.	Lausdriftskravet frå 2034 tvingar fullt driveverdige bruk ut av drift Sunnfjord Arbeiderparti er uroa for at lausdriftskravet for fjøsdrift frå 2034 vil tvinge fullt drivverdige vestlandsbruk ut av drift. Vi vil difor arbeide for at lausdriftskravet skal kunne fråvikast der kor dyrevelferda tillèt det, og at investeringstilskotet må monaleg opp.	Landbruk	Oversendes redaksjonskomiteen
64	Vaksdal Arbeiderparti	Prosjektet har dei siste månadane innløynt mange eigedomar i Vaksdal. Det er viktig at arbeidet i prosjektet ikkje stoppar opp. Ein stopp i prosjektet no vil gje svært negative signal både til innbyggjarar som har seldt sine eigedomar og til den vanlege mann i gata. Det er viktig at organisasjonen som planlegg ikkje vert bygd ned, men at ein har framdrift i prosjektet og byrjar planarbeidet for strekkja Stanghelle-Voss.	Vestland Arbeiderparti krev at finansiering av byggestart Arna-Stanghelle og vidare planlegging av strekkja Stanghelle-Voss kjem med i statsbudsjettet for 2024.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
65	Vaksdal Arbeiderparti	På kort sikt vil ikkje kjernekraft løysa underskotet på kraft, men me kan ikkje einsidig fokusera på tiltak som skaffar oss kraft raskt. Me treng meir kraft også frå 2035 og utover. På 10-15 års sikt kan kjernekraft bli ein del av energimiksen vår. Utviklinga internasjonalt skjer fort, særleg innan utvikling av små, modulære reaktorar. Dette er ei utvikling Noreg bør vera med på. Denne typen moderne kjernekraftverk er sikre, har nesten ikkje klimagassutslepp, og har minimalt med avfallsproblematikk. Dei krev også minimalt med areal eller naturinngrep, og vil såleis ikkje skapa konflikhtar, slik t.d. vindkraft og vasskraftutbygging gjer.	Det bør snarast setjast i gang arbeid for å utgreia moglegheitene for kjernekraftverk i Noreg.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
66	Vaksdal Arbeiderparti	Eit allereie dårleg soningstilbod for kvinner i Vestland står no i fare for å bli endå dårlegare grunna for dårleg finansiering av drifta i Bergen Fengsel. I region Vest er det kun Bergen fengsel som tilbyr soning for kvinner. Her er kvinner ikkje tilstrekkeleg adskilt frå menn, og tilbodet er heller ikkje likeverdig verken når det gjeld innhald eller fasilitetar. Kvinner som ikkje er kvalifisert for open soning må anten sona saman med menn, eller dei må sone i andre delar av landet. Dette gjev eit svært vanskeleg utgangspunkt for tilbakeføring. Dersom kvinner skal ha høve til å oppnå rehabilitering og oppleve likeverdige tilhøve som innsette menn, er det vesentleg at det fins fullverdig soningstilbod fleire stader i landet. Vi meiner det krevst eit nytt, adkilt og fullverdig soningstilbod for kvinner i Bergen snarast.	Vestland Arbeiderparti krev at det snarast vert etablert eit fullverdig soningstilbod for kvinner i Vestland.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
67	Bremanger Arbeiderparti	31. mai 2018 vedtok Stortinget å lovfeste eit minimumskrav til grunnbemanning for barnehagar. Bemanningsnorma krev at barnehagane har ei grunnbemanning på minst ein tilsett per tre barn under 3 år og ein tilsett per seks barn over 3 år. Bremanger Arbeiderparti meiner at grunnbemanninga må gjelde for heile opningstida. Dette for å sikre at det er nok vaksne på avdelingane – sjølv om tilsette har si plantid og deltek på møter i opningstida til barnehagen. Ei god bemanningsnorm vil bidra til at tilsette lettare ser kvart enkelt barn og kan følgje dei opp på ein tilfredsstillande måte. Det er eit viktig tiltak for å gje barna eit godt barnehagetilbod. Regjeringa har i Hurdalsplattforma som mål å forbedre bemanningsnorma slik at den sikrer barna nok ansatte. Dette skal skje blant annet ved å stille krav til vikarbruk, krav til stedlig leder, gjennomgå oppgaver som tar ansatte bort fra barna og gjennomgå finansieringen av normen. Bremanger Arbeiderparti meiner at ei bemanningsnorm som gjeld heile opningstida er med på å styrke bemanninga i barnehagane.	Bremanger Arbeiderparti ser det som svært viktig å få på plass ei lovregulering som sikrar at bemanningsnorma i barnehagane gjeld for heile opningstida. For barnehagar med lang opningstid vil bemanninga vere langt dårlegare enn kva bemanningsnorma tilseier.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
68	Bremanger Arbeiderparti	Straumprisane vi har hatt i store delar av landet i fjor haust har vore historisk høge. Dette har gjeve private forbrukarar og næringsliv utan langsiktige fastpriskontraktar store økonomiske utfordringar. Om prisane fortset å ligge på same nivå, vil utfordringane for desse gruppene eskalere. Utan verkfulle og permanente tiltak, vil det på litt lengre sikt også få store konsekvensar for den kraftforedlende industrien. Gjennom langt over hundre år har den norske vasskrafta gjort det mogeleg å etablere industri langs heile kysten, frå Kristiansand i sør til Tana i Nord. Denne industrien har skapt- og skapar aktivitet, arbeidsplassar og livsgrunnlag i mange lokalsamfunn langs heile kysten. Vasskrafta er den største konkurransefordelen desse bedriftene har, og er ein avgjerande faktor for dei store verdiane som vert skapt. Det må difor etablerast verkfulle og permanente tiltak som sikrar rimeleg straum for vanlege forbrukarar og som opprettheld konkurransekrafta for den kraftforedlende industrien og øvrig næringsliv. Det er viktig at tildeling av uttak med stor effekt og forbruk (t.d. batteriproduksjon og elektrifisering av anlegg i Nordsjøen) skjer i same takt som det vert tilgang på tilsvarande ny fornybar produksjon. Dette for å unngå prispress og dermed sikre at eksisterande kraftintensiv industri ikkje vert utkonkurert.	Bremanger Arbeiderparti meiner at det må iverksetjast varige og verkfulle tiltak som sikrar rimelege straumprisar for vanlege forbrukarar og som opprettheld konkurransekrafta for den kraftforedlende industrien og øvrig næringsliv.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
69	Bremanger Arbeidarparti	I dei seinare år har det vore ei omfattande utbygging av straumnettet i vårt område. Dette har ført til ein kraftig auke i nettleiga. Utbygging av straumnettet er viktig for å nå klimamåla i samband med det grøne skiftet. Dette er ei nasjonal oppgåve der byrdene må fordelast på alle. Vi krev at det vert etablert nasjonale utjamningsordningar som sikrar lik nettleige for industri og vanlege forbrukarar i heile landet.	Etablere nasjonale utjamningsordningar som sikrar lik nettleige for industri og vanlege forbrukarar.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
70	Bremanger Arbeidarparti	Dei ressurskrevjande tenestene gjeld våre sjukaste innbyggjarar, og krev mykje av kommunane i form av både ressursar og kompetanse. Her er eit stort behov for forbedring av ordninga i form av reversering av gjennomførte kutt, samt styrke innsatsen mot denne sårbare gruppa. I tillegg må grensa på 67 år takast bort, det er for oss uforståeleg tilskotsordninga forsvinn straks ein fyller 67 år.	Bremanger Arbeidarparti meiner vi må styrke ressurskrevjande tenester i kommunane.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
71	Bremanger Arbeidarparti	For barnehagebarn utgjer måltida i barnehagen ein vesentleg del av barnas inntak av mat og drikke, enten maten er teken med, eller vert servert i barnehagen. Mat og måltider i barnehagen har derfor stor betydning for barns kosthold og matvanar, og kan ha stor betydning for fysisk og psykisk helse og sosial utjamning. Matservering i barnehagen er ein del av det pedagogiske barnehagetilbodet med mykje god læring. For å unngå sosiale forskjellar- må alle barn få servert god, sunn og variert mat i barnehagen.	Bremanger Arbeidarparti meiner at det må innførast matservering i alle barnehagar.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
72	Austrheim Arbeiderparti	I 2023 er det 20 år sidan vraket av U-864 med 67 tonn kvikksølv vart funne utanfor Fedje. 20.9.2022 leverte ekspertutvalet si tilråding om å heva kvikksølvet frå ubåtvraket. Saka har i fleire år vore utgreidd og debattert. Når ekspertutvalet har gitt si endelege tilråding, må Regjeringa fylgje dette raskt opp. Kvikksølvet ligg i vårt «felles matfat» og frykt for kva fylgjer dette kan få, er stor blant kystbefolkninga. I rapporten frå utvalet vart det trekt fram at dei som bur i området, ikkje slår seg til ro med at kvikksølvet berre skal tildekkast. Utvalet sin konklusjon er at det er mogleg med heving av kvikksølvet. Noreg har gjennom arbeidet i Nordsjøen, ein unik kompetanse på arbeid på store djup. Denne kompetansen kan nyttast til å sikre hevinga. Utvalet slår også fast at kvikksølvet kan fjernast med ei forsvarleg risiko.	•Årsmøtet i Vestland Arbeiderparti krev at arbeidet med å heva kvikksølvet i U-864 utanfor Fedje vert finansiert og sett i gang snarast mogleg. Det vert vist til konklusjonen i ekspertutvalet sin rapport om at det er mogleg å fjerne kvikksølvet med ein forsvarleg risiko.	Miljø og klima	Oversendes redaksjonskomiteen
73	Austrheim Arbeiderparti	Det er uheldig at Statens vegvesen ikkje har prioritert å starte opp planlegging av Nordhordlandstunnelen. Tunnelen er avgjerande for å sikre god og trygg kvardag for dei som bur langs vegen, dei som brukar vegen som skuleveg eller brukar vegen som transportetappe. Austrheim Arbeidarparti forventar at Stortinget prioriterer liv og helse først og løyver planmidlar til detaljregulering av Nordhordlandstunnelen i revidert nasjonalbudsjett.	•Stortinget finansierer planmidlar til detaljregulering av Nordhordlandstunnelen i revidert nasjonalbudsjett. •Nordhordlandstunnelen må kome med i første periode av Nasjonal Transportplan. •Detaljplanlegging av Nordhordlandstunnelen startar opp hausten 2023 - med byggstart seinast 2027.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
74	Austrheim Arbeiderparti	Regjeringa sin energikommisjon slår fast i sin rapport at auka kapasitet på utanlandskablane har ført til at utanlandske prisar i større grad påverkar dei norske prisane. Eit fleirtal i kommisjonen meiner at det bør utgreiast om utvekslinga på kablane kan skje på ein måte som kan dempe denne auken. Våre sentrale tillitsvalde i regjering slår fast gang på gang at straummarknaden kan ikkje dei gå inn i og regulere. Dette utsagnet meiner vi er ei fallitterklæring til tanken om sosialdemokratisk styre. Situasjonen på straummarknaden og den manglande viljen til styring av marknadskreftene, er truleg den einskildsaka som strekast fører til Arbeidarpartiet sin tilbakegang. Det må derfor prioriterast å få kontroll med den sterkt aukande kostnaden for folk flest.	•Det offentlege eig om lag 90 % av den norske kraftindustrien. Den offentlege eigde kraftindustrien og infrastruktur må i større grad takast i bruk som direkte verkemiddel for å nå politiske mål. •Kraftindustrien som er i offentlege eige, må omorganisert slik at målet om profitt ikkje vert styrande, men at dei skal løyse samfunnsoppgåver til beste for fellesskapet.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
75	Voss Arbeiderparti	Vestland AP meiner det er sær s viktig at regjeringa legg til grunn Vestland sine prioriteringar for vårt fylke i dette arbeidet. Vestland fylke prioriterar som nummer ein ny rassikker veg og bane mellom Bergen og Voss. Me Ap viser og til budsjettforliket for 2023 mellom regjeringa og SV der strekninga vart prioritert.	Arbeidet med strekninga Arna-Stanghelle må starte opp som planlagt i 2024 og arbeidet med kommunedelplan for Stanghelle – Voss må starta opp med det fyrste	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
76	Voss Arbeiderparti		Bergensbanen er ein del av det grøne skiftet og fire timar er mogeleg mellom Bergen og Oslo med tog. Voss Ap meiner at det no er på tide å få spaden i jorda for Ringeriksbanen 31 år etter den fryst vart vedteken på Storinget.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
77	Voss Arbeiderparti	Arbeidarpartiet må gje meir midlar til forskning på livsstilsjukdommar som gjeld kvinner, men som tradisjonelt sett er forska på blant menn. For å sikra gode offentlege helsetenester til alle, kan ikkje behandlingstilbod innan kvinnehelse vera basert på ein enkelt lege sitt engasjementet, men må vera del av utdanninga til alle legar og andre som yter helsetenester.	Vestland Arbeidarparti meiner at betaling av eigenandel må vera lik for kvinner og menn. Kvinner må ha råderett over eigen kropp både når det gjeld svangerskap og endring av kroppen, som sterilisering, fjerning av livmor eller brysta. Kvinnehelse må få meir forskning, kunnskap og betre behandlingstilbod.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
78	Voss Arbeiderparti	Transseksuelle blir ofte diskriminerte på grunn av manglande kunnskap i helsevesenet. Rikshospitalet er i dag den einaste institusjonen som har kompetanse på feltet. Dette medfører lange ventelister, belastning og psykisk uhelse, og i verste fall død for dei som står i kø.	Vestland Arbeidarparti meiner det må arbeidast for heilskapleg helsehjelp og kompetanse for transpersonar og ikkje-binære i alle fylke.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
79	Voss Arbeiderparti		Etter koronapandemien er det ein sterk auke blant tilfelle av eteforstyrning, sjølvskading og sjølv mord. Dei lokale og nasjonale psykiske helseteama må styrkjast. Det må finnast fleire lågterskel tilbod som både foreldre, ungar og ungdom kan venda seg til. Det bør arbeidast med å få ned ventetida. Arbeidarpartiet må gjera det meir attraktivt å arbeida innan psykisk helse, til dømes gjennom å auka kunnskap, kompetanse og lønnsnivå.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
80	Voss Arbeiderparti		For å få nullutslepp innan transport og vegtrafikk må det skapast eit nasjonalt nettverk for energi og fyllestasjonar.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
81	Voss Arbeiderparti		Det må utviklast betre el-taxiar med plass til meir enn 7 passasjerar. Desse taxiane vert som regel nytta til å transportere dei med rullestol, og dei må også kunne ta klimavenlege val. Offentleg transport som buss må bli eit meir fullkome tilbod, slik at det kan nyttast også på ettermiddag og helg.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
82	Voss Arbeiderparti		Det offentlege bruker 600 milliardar årleg på innkjøp, og må få betre kunnskap og strengare krav for å ta meir klimavenlege val. Spesielt innan innkjøp av tekstil, transport og bygg og byggjemateriale.	Miljø og klima	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
83	Kvinnherad Arbeiderparti	Noreg går mot kraftunderskot i løpet av ein 10-års periode. For å dekke behovet for billig og føreseieleg kraft, må Noreg gjere omfattande grep. Kraftutbygging må vera rein (utan bruk av fossilt brensel), føreseieleg (ikkje vêravhengig), ressurseffektiv (lavt behov for metallar) og ein må begrensa nedbygging og rasing av store naturområde. Ankepunkta mot kjernekraft er faren for ei ulukke ved eit kjernekraftverk og lagring av restavfall etter den kjernefysiske prosessen. I Noreg har vi alle forutsetningar for å møte disse problemstillingane. Noreg har den tredje største førekomsten av Thorium i verda. Thorium gir mykje mindre langliva radioaktivt avfall og er rekna som mykje tryggare enn konvensjonelle reaktorar. For sikker lagring av det radioaktive avfallet bør dette etter modell frå Finland lagrast minst 500m under jorda. Med den tilgjengelege boreteknologien frå olje/gassbransjen i Nordsjøen bør alt ligge til rette for at Noreg kan lage trygge depot for lagring av kjernefysisk avfall. Dersom ikkje Noreg vurderer å utvikle trygg kjernekraft, står vi som nasjon framfor følgjande problemstilling: Anten vil vi få ustabile kraftprisar som er avhengig av importert straum som på sikt vil fordrive energikostbar industri frå Noreg. Eller, vil vi måtte investere i vindkraft på land og til sjøs, utbygging av vasskraft og etablering av store solcelleparkar, noko som vil vere ei stor belastning på natur, økosystem og lokalsamfunn i landet, og som i tillegg vil vera vêravhengig og skape variable straumprisar. Eller, vi kan investere i kraftverk for fossil brensel som vil medføre auka global oppvarming og medfølgjande kostnader.	Arbeidarpartiet skal jobbe for utgreiing, utvikling og etablering av små, modulære kjernekraftverk i Noreg, fortrinnsvis ved bruk av thorium.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
84	Kvinnherad Arbeiderparti	Dagens straumstøttemodell gir utslag som er urettvise. Nokon tenar pengar på å nytte straum, mens andre, særskilt småbarnsfamiliar er tvungne til å nytte straum på gitte tidspunkt der straumen er høgre enn gjennomsnittleg straumpris for månaden. Dette gir straumstøttemodellen eit usosialt preg. Det er også stadig historier om folk som frys for å spare straum. Dette er ikkje verdig for eit land som Noreg. Tilsvarande bør hytteeigarar få utbetalt straumstøtte på likt grunnlag som andre eigedomar i Noreg. Mangel på dette skapar unødvendige skader på mange hytter i Noreg.	Straumstøttemodellen for private må forbehold. Straumstøtte må reknast i forhold til spotpris per time og ikkje gjennomsnittspris per månad, som i dag. For innbyggjarar med fastprisavtale under vedtekte støttepris, skal det ikkje utbetalast straumstøtte. Straumstøtteordninga skal oppgraderast til å også gjelde hytter og fritidsbustadar.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
85	Kvinnherad Arbeiderparti	Det kan vera utfordringar med tannhelse for gravide. Svangerskapskvalme, hormonendringar, tannkjøttproblem og sure oppstøt gjer det utfordrane å vedlikehalda god tannhelse gjennom svangerskapet. Når Arbeiderpartiet skal fortsetje med det gode arbeidet med å bygge på tannhelsetilbodet for nye grupper er det naturleg at neste steg er å inkludere dei gravide i ordninga.	Kvinnherad Arbeiderparti meiner tilbodet om gratis tannhelsetilbod for gravide må gjenninnførast.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
86	Alver Arbeiderparti	Heimfallsrett er ein rett styresmaktene, vanlegvis staten, har til å overta eit anlegg vederlagsfritt når konsesjonstida for anlegget går ut. Heimfall er med andre ord ein del av dei norske konsesjonslovene, og vart innført for å hindra at utanlandsk storkapital skulle få kontroll over den norske vasskrafta. Dette er ikkje intensjon i dagens utbygging av vindkraft. I vindkraftområdet er ein ikkje sikra mot at utanlandsskapital for kontroll i selskapa og dermed kan styre naturressursen vind etter eige profitt jag og ikkje til beste for fellesskapet. Eit eksempel på å omgå retten er Hydro sin «manøver saman med Lyse (som er offentleg eigd) Det førte til det offentlege «mist» 49 % av mogleg overskott frå kraftverka i Røldal-Suldal.	•Det må innførast ordningar slik at heimfallsretten for vasskraft faktisk blir oppfylt og ikkje vatna ut av selskapsetableringar der ein opnar for 49 % eigarskap av «privat» interesser. •Det må med bakgrunn i ordninga med heimfallsretten utarbeidast tilsvarande «rett» for alle fornybare energiformer.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
87	Alver Arbeiderparti	Norsk politikk på feltet straum har spelt fallitt overfor norske forbrukarar så vel innbyggjarar og næringslivet. Det er noko som sentrale mynde også ser i dag, men er lite villig eller hevdar at ein ikkje kan endre med grunn i EØS, EU og inngåtte avtaler. Enn då sentrale mynde ofte «halsar» etter løysningar som først blir avslått med «umoglege» som etter kort tid vise seg å vere mogleg (straumstøtte, sikring av vassforsyning). Eit eksempel er nye reglar for korleis styresmaktene kan gripa inn i kraftmarknaden for å hindra at vassmagasina går tomme – gjerne omtalt som «styringsmekanisme». Slike hinder kan fjernast med at det politiske nivået tar større styring med selskapa sine i tillegg til «styringmekanismer som opnar for inngripen. Norske kommunar og fylke har store verdiar investert i kraftbransjen som i dag gir store avkastningar, men det er ikkje automatikk at dette kjem fellesskapet til nytte. Mange av selskapa vert drivne med bakgrunn i aksjelovens krav. Det offentlege er ikkje alltid ein aktiv eigar og brukar dermed ikkje sin rett til å endre styre og leing. Kommunar, fylkeskommunar og staten eig samla sett om lag 90 prosent av produksjonskapasiteten i landet. Staten, ved Nærings- og fiskeridepartementet, eig gjennom Statkraft *SF om lag 35 prosent av produksjonskapasiteten. Organisering av Statkraft som statsføretak inneber at staten er eineeigar.	•Den offentlege eigde kraftindustrien og infrastruktur må i større grad taes i bruk som direkte verkemiddel for å nå politiske mål. •Det er naudsynt å sikra at AS eigd, 100% eller delvis, av det offentlege kjem under sterkare styre av politisk nivå. Dette må først ein sterkare eigar oppfølging og det offentlege må vere villig til å skifte ut styrer og leing som ikkje føl opp politiske vedtak om måla med selskapa. •Kraftindustrien som er i offentlege eige må omorganisert slik at målet om profit ikkje vert styrande, men at dei skal løyse samfunnsoppgåver til beste for fellesskapet.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
88	Alver Arbeiderparti	Utenlandskablar gjer det mogleg for land som importere kraft frå Norge for å selje eiga kraft vidare. Desse land set i dag tilbake med mesteparten av overskottet av denne handelen. Norge får noko i form av omsettinga frå kraftselskap som ein ikkje hadde fått på det tidspunktet. Mottakarland må sikre eigen straum og ikkje «kvila» på Norge sin kraftsituasjon. Ei endring på gevinst vil kunna forbyggja dette tapet for Norge både i forma av kapital og straum.	•Det må utarbeidast lov om at selskap som er kraftprodusentar skal vere norsk eigde og ikkje fritt kan omsetjast. Selskapa må behandlast som kritisk infrastruktur. •Konsesjonsreglar for «utenlandskablar» må endrast slik at vidaresal med gevinst, av kraft frå mottakarland av norsk kraft som vert mogleggjort med import av norsk straum, tilfaller Norge.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
89	Alver Arbeiderparti	Statsminister Jonas Gahr Støre uttalte 3. januar at det kan bli aktuelt å innføre ny forskrift og strengere regulering av strømselskapene og de avtalene de selger til privatpersoner. Tiden for handling er nå. Strømmarkedet er vanskelig å forstå og det blir enda vanskeligere når strømselskapene pakker inn dyre strømvavtaler på kreative måter Forbrukerrådet sier det selv: Bransjen tilslører bevisst. Flere av avtalene er ikke omtalt som variable avtaler når de selges og tilsløres med navn som «Forutsigbar», «Trygg» og «Lavpris». I tillegg kan vi med jevne mellomrom lese i media om privatpersoner som får skyhøye strømgjeninger fordi de har gått inn på en strømvavtale som er anbefalt av selgeren.	•Det skal ryddes opp i strømmarkedet. •Strømselskaper skal kun få tilby to typer avtaler til privatpersoner: fastpris og spotpris. •Arbeiderpartiet ønsker å tilbakeføre omsetningen av strøm til forbruker tilbake til offentlig eide selskap eller produsenter av kraft og ikke gjennom fordyrende og forvirrende mellomledd. Dette gir også en større andel av strømprisen tilbake i offentlig eie.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
90	Alver Arbeiderparti	Vraket av U-864 med anslagsvis 67 tonn kvikksølv vart funne ved Fedje i 2003. Den store mengda kvikksølv har uroa langt fleire enn dei som bur på Fedje. I perioden fram til i dag har det vorte utarbeida fleire rapportar og det har vorte gjort vedtak, men lite har skjedd. Kravet har vore at det einast retta er å få heva så store delar av kvikksølvet som det let seg gjer på ein sikker måte. 20. september 2022 leverte eit ekspertutval rapport med ei tilråding om kva som skal gjerast med ubåten og kvikksølvet. Utvalet vektlegg sterkt usikkerheita dei opplevde blant Fedje innbyggjarane dersom ubåten og kvikksølvet kun vart tildekt. Utvalet konkluderer med at det er mogeleg å fjerna kvikksølvet med ein forsvarleg risiko.	Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti krev at regjeringa sett fart på finansiering av og arbeidet med heving av kvikksølvet. Og at arbeidet vert iverksett på ein sikker måte så raskt som mogleg.	Miljø og klima	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
91	Alver Arbeiderparti		Vestland Ap krever at Nordhordlandstunnelen må komme med i første periode av Nasjonal Transportplan. Detaljplanlegging av Nordhordlandstunnelen starter opp i 2023 - med byggestart senest 2027.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
92	Alver Arbeiderparti	Under Høyres regjeringstid ble makten til vegmyndighetene både konsolidert og fragmentert, med en egen vegmyndighet på fylkesveger og mastodonten «Nye Veier» i tillegg til Statens vegvesen. Det er også blitt innført porteføljestyling av de store veg utbyggingsprosjektene. Dette gir til sammen en sterkere stemme til vegmyndighetene. Når Høyre i tillegg etterlot seg en nasjonal transportplan som er mer av en urealistisk ønskeliste enn den er et politisk styringsdokument, har Vegvesenet og Nye Veier fått så stor definisjonsmakt at det er nødvendig å sette ned foten. Vi trenger en veiforvaltning som tar politiske signaler. Vår regjering har blant annet satt i gang et arbeid med gjennomgang av veinormalene som FrP etablerte, og en vurdering av nedskalering av store prosjekter. Dette er viktig ut fra klimamålene, for å spare natur og matjord, og ut fra ønsket om mer vei for pengene. Dette arbeidet må følges opp ved å gjenetablere Nasjonal transportplan som politisk styringsverktøy. I de usikre tidene vi lever i nå er det helt nødvendig å prioritere. Det er ikke godt nok å kutte flatt og gjemme seg bak prioriteringer i en fagetat. Det må gjøres politiske prioriteringer, og vi må stå for dem. Vegmyndighetene skal ikke være politiske aktører, de skal gjennomføre det som blir prioritert	Arbeiderpartiet prioriterer liv, helse og fremkommelighet og vil sikre mest mulig trygg vei for pengene. Arbeiderpartiet vil styrke den politiske styringen av bygging og drift av veier ved bl.a. å avvike porteføljestylingen av Statens vegvesen og vurdere organiseringen av veimyndighetene.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
93	Alver Arbeiderparti	Skatteparadis, skjult eigarskap og manglande internasjonal vilje til samarbeid medfører svekking av demokrati og styrking av at enkeltpersonar, verksemdar eller statar får urettmessig stor innflytting. Me ser at kretsen rundt Putin delvis slepp unna internasjonale sanksjonar grunna skjult eigarskap. Me ser at store verdiar vert flytta ut av vårt eige land og landar i skatteparadisene Sveits. Me ser at kriminelle flyttar store verdiar utan at me klarar å stoppe det.	Internasjonale forsøk på innstraming av skattepolitikk har foreløpig ikkje lukkast så godt som ein kunne håpe på. Skjult eigarskap og verdiflytting har store konsekvensar for samfunnsutviklinga. Norge, som eit av verdas rikaste og fremste demokrati, må ta grep og gå i front for ein meir rettviss internasjonal økonomi.	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen
94	Alver Arbeiderparti	Fleirbruksfartøy er skip som bygger ut og vedlikeheld røyr og installasjonar tilknytte petroleumsverksemda på havbotn. Over halvparten av olje og gass som vert produsert på norsk sokkel kjem frå installasjonar på havbotn og trongen for tilsyn og vedlikehald aukar. I dag er det 8 800 km røyrleidning, og 526 havbunnsbrønnar i produksjon på norsk sokkel. Desse fartøya er ikkje direkte påkopla produksjonssystema og reknast derfor ikkje for innretning på norsk sokkel slik flyteriggar og plattformar gjer og arbeidsmiljøloven gjeld. Oljearbeidarar kan byta på å arbeida på fleirbruksfartøy og riggar, men det er kun på riggane arbeidstid og kviletid kan måles i kraft av Arbeidsmiljøloven. På fleirbruksfartøy har dei heller ingen verneombod til å representera seg, og dersom dei varslar om farlege forhold risikerar dei å mista jobben og ikkje få nye oppdrag. Dette hastar det å gjera noko med.	Oljearbeidarar på fleirbruksfartøy omfattast ikkje av Arbeidsmiljøloven som for andre arbeidstakarar stiller krav til arbeidsmiljø, gjev stillingsvern og regulerer arbeidstid og kviletid. Norske myndigheiter har heller ikkje heimel til å granska ulykker som skjer på fleirbruksfartøy Arbeidarpartiet har tidligare uttalt at dette er ein uholdbar situasjon og Jonas Gahr Støre har lova å fremma framlegg som vil ordna opp i dette når han kom i posisjon. Vestland Arbeidarparti ber om at Arbeiderpartiet prioriterer dette og ikkje lenger godtar at 2 til 4 tusen arbeidstakarar som arbeidar på norsk sokkel i realiteten er rettslause.	Arbeid	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
95	Stord Arbeiderparti	Straumen er vår felles ressurs eigd i all hovudsak av fellesskapet gjennom stat og kommunar. Den har vore ein viktig del av utbygginga av velferdssamfunnet vårt og eit avgjerande konkurransefortrinn for norsk industri. Straumkrisa har synt svakheter ved dagens straummarknad og -system. Dei svært høge prisane råkar folk, bedrifter og frivillige lag og organisasjonar. Verst råka er dei som har minst frå før. Straumstøtteordninga for private hushaldningar er eit godt mellombels tiltak for å motverka høge prisar samstundes som ein sikrar insentiv til å spare. Ordninga bør likevel forbeholdt ved å leggja til grunn faktisk pris og ikkje gjennomsnittsprisen. Svært mange bedrifter slit i dag med høge straumprisar på toppen av auka varekostnader og auka rente. Det er tydelege teikn til at fleire og fleire av dei mindre verksemdene våre får problem. Talet konkursar er aukande, og høge straumprisar bidreg sterkt negativt til den trenden. Fram til straumlevrandørane kan levere fastprisavtalar som er forsvarlege å inngå for verksemdene, så må det innførast ei straumstøtteordning etter modell frå privatmarknaden. Ettersom stadig fleire samfunnsområde framover skal elektrifiserast, er den langsiktige løysinga på straumkrisa å byggja ut nett og produksjon samt bruka energi smartare og meir effektivt. Utbygging av ny produksjon bør fortrinnsvis skje gjennom oppgradering og effektivisering av eksisterande vasskraftverk, og utbygging av havvind. Elektrifisering av sokkelen må i størst mogleg grad skje gjennom havvind, som også kan verta ein viktig marknad for den norske leverandørindustrien etter kvart som oppdraga innan olje og gass framover vert færre. Me forventar samstundes at regjeringa som oppfølging av arbeidet til energikommisjonen og utvalet som ser på prisdanninga i straummarknaden, set i verk tiltak som motverkar prissmitta frå utlandet og sikrar stabilt låge prisar for folk og næringsliv i tida framover.	Stord Arbeiderparti krev at straumstøtteordninga må forbeholdt. Ordninga må innrettast slik at den reelt sett vert 90 % av straumprisen, ikkje slik som i dag der det gjennomsnittsprisen i løpet av eit døger som vert lagt til grunn. Stord Arbeiderparti krev at det, fram til fastprisavtalane for næringslivet vert gode nok, må lagast ei straumstøtteordning for næringslivet. Stord Arbeiderparti meiner at kommunar i høgprisområde utan ekstraordinære kraftinntekter må få kompensert for ekstraavgifter til straum for å unngå kutt i velferdstenester. Stord Arbeiderparti meiner at løysinga på straumpriskrisa og energikrisa først og fremst handlar om å byggja ut meir produksjon og nett samt energieffektivisering. Dette harast. Auke i produksjon bør skje fortrinnsvis gjennom oppgradering av eksisterande vasskraftverk og utbygging av havvind. Elektrifisering av sokkelen må i størst mogleg grad skje gjennom havvind. Stord Arbeiderparti meiner det samtidig må sikrast varige endringar av straumsystemet som motverkar prissmitte frå utlandet og sikrar stabilt låge prisar til folk og næringsliv i Noreg.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
96	Stord Arbeiderparti		E39 er den mest sentrale transportkorridoren for heile Vestlandet og må prioriterast som hovudferdselsåre med tilstrekkeleg opprusta standard for å binda landsdelen saman frå sør til nord. Ei effektiv samankopling av Vestlandsfylka er viktig for å utløyse det samla verdiskapingspotensiale i denne landsdelen. (Dette gjeld særleg aksene Bergen – Stavanger.) Vi har som klar målsetnad ein ferjefri E39 gjennom fylket med gode koplingar til andre område i fylket. Dette er viktig, ikkje berre for Vestlandet, men for nasjonen Norge.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
97	Etne Arbeiderparti	Ei lokal taxinæring er lokalkjend og tilgjengeleg heile døgeret om dei har oppdrag nok. I samband med anbod for sjuketransport har større aktørar teke over, ventida aukar og lokalkunnskapen minkar. Det lokale taxitilbodet er i fare og i fleire høve greier dei ikkje å bemanne for det lokale behovet. Me må gjeninnføra køyreplikt for taxinæringa. Det må vera kriterie i framtidige anbod hjå helseforetaka som gjer at lokale aktørar kan vera aktuelle tilbydarar. Slik det er i dag er ordninga for sjuketransport uheldig for klima og miljø og den raserer den lokale taxinæringa.	Taxi. Etne Arbeiderparti vil arbeide for ei lokal taxinæring. Den er eit viktig tilbod i lokalsamfunna, og i distrikta er det ofte ei erstatning for eit manglande kollektivtilbod.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
98	Etne Arbeiderparti	Ferdig oppgradert vil E134 vera eit av landets mest lønnsame samferdselsprosjekt. Etne Arbeiderparti er bekymra over liten framgang i arbeidet med finansiering av prosjektet. Delprosjektet E134, Bakka-Solheim, består i dag av ein av Noregs høgast trafikkerte strekningar med tungtransport, og er samtidig ein farleg veg, utan gul stripe, med fleire smale og svingete parti. Det har dei siste åra vore fleire dødsulykker på strekninga.	E134 – Bakka-Solheim Etne Arbeiderparti ynskjer at Vestland Arbeiderparti går inn for å sikre prosjektet finansiering i neste rullering av NTP, med oppstart så snart som mogeleg.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
99	Etne Arbeiderparti		Elektrifisering av norsk sokkel. Elektrifisering av sokkelen skal skje med havvind eller annan fornybar straum produsert på sokkelen.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
100	Etne Arbeiderparti	E134 er den viktigaste samferdselsåra Aust- Vest frå Haugalandet/ Sunnhordland, Seljestad- Røldal er eit «gryteklart» prosjekt som vil gje eit trafikksikkert og miljømessigt samband Aust/Vest med store innsparingar for transportbedriftene , både økonomisk og med omsyn til klima og miljø. Etne Arbeiderparti ber Vestland Arbeiderparti om å jobbe for å få realisert prosjektet så snart som råd.	E134 Seljestad -Røldal . E134 er den viktigaste samferdselsåra Aust- Vest frå Haugalandet/ Sunnhordland, Dette er eit «gryteklart» prosjekt som vil gje eit trafikksikkert og miljømessigt samband Aust/Vest med store innsparingar for transportbedriftene , både økonomisk og med omsyn til klima og miljø.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
101	Stad Arbeiderparti	Framtidas eldreomsorg er basert på at folk skal bu i eigen bustad så lenge som råd. I dag sit det eldre som treng heimhjelp og bur i gamle bustader som ikkje er tilrettelagde for dei som på ein eller annan måte har nedsett funksjonsevne. Difor er det viktig at Arbeidarpartiet no synleggjer at vi tek dei eldre og pleietrengande på alvor, og syter for at dei kan få ein omsorgsbustad når dei verkeleg har behov for det. Kommunane står klare til å bygge. Då må ikkje overføringar frå Regjeringa til Husbanken verte eit unødig hinder for slik nødvendig utbygging.	Stad Arbeidarparti vil at rammene til Husbanken vert auka, slik at kommunane er i stand til å bygge nye omsorgsbustadar og sjukeheimar. Dette er heilt nødvendig for å ta vare på dei eldre på ein trygg og god måte i framtida.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
102	Stad Arbeiderparti	Vi er midt i eit grønt skifte, og stadig meir skal elektrifiserast på land og til havs. Behovet for kraft er enormt. Mange nye kraftutbyggingar fører ofte til store konflikter. Å ta ned forbruket, mellom anna gjennom ENØK-tiltak og satsing på fornybare energikjelder, kan ha stor betydning for kraftbehovet. Dette er også i tråd med tilrådinga frå Arbeiderpartiet sitt eige energiutval. Ein del ENØK-tiltak kan vere kostbare å gjennomføre, for private, for bedrifter, for kommunar og for lag og organisasjonar. Det er difor avgjerande med gode og tilgjengelege støtteordningar for å gjennomføre ENØK-tiltak og satsing på fornybare energikilder. Redusert energiforbruk vert ekstra viktig med vedvarande høge straumprisar. Med den lange kystlina vi har, må det satsast meir på alternative løysingar, som td «Fjordvarme», som Eid/Stad kommune har lange og gode erfaringar med, for å få ned både energiforbruket og energiutgiftene.	Stad Arbeiderparti meiner det må utarbeidast fleire tiltak og støtteordningar som bidreg til energioptimalisering og fornybare løysingar i private og offentlege bygg. Støtteordningane må vere føreseielege.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen
103	Stad Arbeiderparti	Dei høge drivstoffutgiftene er ei stor belastning over heile landet, både for private og for næringslivet. For distrikta, der ein ikkje har like gode kollektivtilbod, er dette særleg krevjande og ikkje ei raudgrøn regjering verdig. I distrikta er det mindre konkurranse, og difor gjerne høgare drivstoffprisar enn i meir tettbygde strok. Det er ogs`krevjande at prisane kan variere med fleire kroner over eit døgn, noko som vanskeleg kan forklarast med at det er krig i Europa. Elbil kan vere løysinga på sikt, men ladenettet er foreløpig for dårleg utbygd i distrikta, og nokre stader er det også for lite straum tilgjengeleg.	Stad Arbeiderparti meiner regjeringa snarleg må kome med kompenserande tiltak, og særleg i distrikta. Totalbelastninga med høge energi- og drivstoff kostnader er alt for høg.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
104	Stad Arbeiderparti	Stad AP meiner at regjeringa må ta sterkare grep for å få ned energikostnadane både til privatbustadar, kommunar og næringslivet. Det hastar med langt sterkare politisk styring av energisektoren, slik at energikostnadane vert føreseielege. Det må mellom anna kome eit meir aktivt offentleg eigarskap av energiselskapa. Tiltak som til dømes to-pris-system for straum til hushald der det er lav pris for grunnbehov må på plass snarast. Samstundes må det settast inn motivasjonsstimulering for energieffektivisering.	Stad Ap meiner at regjeringa må ta snarlege grep for å få ein føreseieleg og rimeleg kraftpris for hushald, kommunar og næringsliv.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen
105	Stad Arbeiderparti	Finansieringa av kommunane bygger på fleire ulike prinsipp. Mykje av rammeoverføringane vert imidlertid basert på folketal og om ein har meir eller mindre vekst enn landssnittet. Dette meiner vi er problematisk. Det er kommunane som har ansvaret for å gje gode velferdstenester til alle innbyggjarar. Og det må vere mulig å halde oppe dette også om ein ikkje har folketalsvekst. Slik inntektssystemet no er bygd opp, vert dette vanskeleg. Eit anna moment er innslagspunktet for refusjon for såkalla ressurskrevjande brukarar. Dette har auka jamnt og trutt under Høgre-regjeringa, no er det på tide at innslagspunktet vert redusert monaleg. Forbodet mot at personar under 50 år kan bu i sjukeheimar er også ein stor kostnadsdrivar for mange kommunar.	Stad Arbeiderparti meiner at kommuneøkonomien må styrkast, slik at ein særleg sikrar at også dei mindre kommunane skal kunne gje gode tenester.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
106	Stad Arbeiderparti	Kvinnehelse har vore og er underprioritert i norsk helsevesen. Dette gjeld både kvinnehelse generelt, og svangerskapsrelaterte problemstillingar. Kunnskapsnivået viser seg å vere lavt både i befolkninga og i helsevesenet. Relativt vanlege kvinnesjukdomar, som td endometriose, vert i for liten grad utgreia og behandla, og pasientar får difor nedsett livskvalitet og forringa evne til å delta i arbeid og sosialt liv. Offentleg gynekologteneste i distrikta er mange stader nesten fråverande. Dette set også retten til reell sjølvbestemt abort på spel, då prosedyren med medikamentindusert abort fører til store meirbelastningar med lang reiseveg for kvinna. Slik vil vi ikkje ha det. Vi vil at alle, også kvinner, skal ha likeverdig tilbod om helsetenester.	Stad Ap meiner at det må satsast meir på kvinnehelse og kompetanseheving om denne hos alle typar helsepersonell. Vidare må alle lokalsjukehus og lokalmedisinske senter i landet ha tilgang til gynekolog, for å kunne ivareta eit tilstrekkeleg tilbod til kvinner i alle deler av landet.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
107	Stad Arbeiderparti	Det er krevjande tider for mange folk no. Sjølv dei som har arbeid med lave og middels inntekter, kan slite med å få endane til å møtast når det generelle prisnivået aukar samt at både drivstoff og straum i periodar vert svært dyrt. Slik kan vi ikkje ha det. Foreldre skal ikkje måtte velge mellom varme i huset eller mat til barna. Arbeiderpartiet skal vere garantisten for at flest mogleg kan klare seg sjølv, at den nye fattigdommen ikkje bit seg fast. Eit verkemiddel då er å modernisere sosialpolitikken der det er nødvendig.	Arbeiderpartiet treng ein sosialpolitikk for vår tid. Stad Arbeiderparti ønsker difor ein gjennomgang av den samla sosialpolitikken, der ein også vurderer å auke både grunnbeløpet og barnetrygda	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
108	Stad Arbeiderparti	Vald i nære relasjonar er eit stort og krevjande område, som berører både justis- og helsesektoren. Regjeringa arbeider no med ein opptrappingsplan mot vald i nære relasjonar. Fysisk, psykisk, materiell og økonomisk vald, barn som er vitne til vald og negativ sosial kontroll/æresvald – alt dette må vere del av den samme planen. Då Knut Storberget (Ap) var justisminister vart alle kommunar pålagde å ha eller vere ein del av ein lokal handlingsplan mot vald i nære relasjonar. Ein er enno ikkje i mål med dette. Der er umåteleg viktig at Arbeiderpartiet leverer konkret innspel til justisministeren i arbeidet med opptrappingsplanen, der desse tre krava – forpliktande, konkret og finansiert – vert tydeleggjort.	Stad Arbeiderparti forventar at den komande opptrappingsplanen mot vald i nære relasjonar må vere forpliktande, konkret og finansiert.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
109	Stad Arbeiderparti	Vestland fylke har mål om å vere klimanøytrale innan 2030. Målsettinga inneber mellom anna at naturressursane i Vestland må inngå i ein strategisk plan for utnytting i ein sirkulærøkonomi. Ein av føresetnadene for å nå måla er at miljøkompetansen i den kommunale og fylkeskommunale forvaltninga er god. Det er fleire ressursar som i dag ligg uutnytta, til dømes tømmer og skogsavfall etter rydding langs offentlege vegar, skogsavfall etter uttak av tømmer i hogstmoden skog og gjødsel ved ridesentra. Det vert jobba med framtidig gjødselhandtering og med å samle inn m.a. matavfall og andre kompost/gjenvinningsaktuelle biologiske avfallstypar til lokal kompostering og biogassutvinning i fleire interkommunale renovasjonsselskap. Dette må stimulerast gjennom mellom anna økonomiske insentiv.	Stad Arbeiderparti meiner at for å nå målet om klimanøytralitet, må det stimulerast med langsiktige og føreseielege økonomiske tiltak, og det må leggst ein strategi for å auke motivasjon for gjenvinning av mellom anna landbruks/skogbruksavfall.	Miljø og klima	Oversendes redaksjonskomiteen
110	Øygarden Arbeiderparti	Anbudsutsetjinga av fleire av arbeidsmarknadstiltaka våre – dei viktigaste verktøya våre for å styrke yrkesdeltakinga for dei med vanskar i arbeidslivet – fører til administrative utfordringar og meirarbeid, både i anbodsprosessen og når tiltaka skal driftast. Anbudsutsetjing inneber at NAV er forplikta til å bruke eksterne aktørar til delar av oppgåveløysinga. Dette minskar NAV sin handlefridom, og gjer dermed også den viktigaste aktøren i arbeids- og velferdspolitikken vår mindre smidig og målretta. Gevinstar av anbod av offentlege tiltak og tenester er i tillegg ikkje dokumenterte. Ein konsekvens av anbudsutsetjinga av arbeidsmarknadstiltak er i praksis at det i dag er forbode for NAV å sjølv utføre ein del av desse tiltaka, også når dette er tiltak NAV sine tilsette i stor grad har spisskompetanse på. Dette er dårleg bruk av samfunnet sine ressursar, og kan vanskeleg seiast å vere i tråd med regjeringa sitt overordna mål om auka tillit til tilsette i offentlig sektor. Ein gjennomgang av måten arbeidsmarknadstiltaka våre er organisert på vil difor vere eit viktig bidrag til å nå målet i Hurdalsplattforma om å styrke desse tiltaka.	Hurdalsplattforma slår fast at arbeidsmarknadstiltaka skal styrkast. Fleire av arbeidsmarknadstiltaka er i dag anbudsutsett, som Avklaringstiltaket og Oppfølgingstiltaket. Vestland Arbeidarparti meiner det må vurderast om tiltaka som i dag er anbudsutsett framleis skal vere det. Det må også vurderast om NAV lokalt i større grad sjølv skal kunne avgjere om det faktisk skal gjennomførast anbod når regelverket fyrst opnar for dette.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
111	Øygarden Arbeiderparti	At den førre, borgarlege regjeringa gjorde innstramingar i tilskota til pensjon for private barnehagar er kanskje det tydelegaste eksempelet på kor gode tilskotsvilkåra til desse barnehagar har vore. Dei store inntektene eigarar av kommersielle barnehagar har teke ut over fleire år er eit anna døme. Sjølv om det er gjort innstramingar og tilpassingar dei seinare åra som har styrka likebehandlinga, er det framleis store skilnadar mellom private og kommunale. Dei store taparane er barna i kommunale barnehagar, og dei tilsette i desse barnehagane. Deira barnehagekvardag er gjennomgåande strammare økonomisk enn kvardagane til barn og tilsette i private barnehagar, sjølv om det overordna prinsippet for norsk barnehagepolitikk er likebehandling.	Finansieringsordninga for private barnehagar sikrar ikkje likebehandling mellom kommunale og private barnehagar. Årsaker er meir omfattande oppfølgingstilbod i mange kommunale barnehagar, dårlegare pensjonsordningar i private barnehagar, høve til utbytte frå private barnehagar, ulike opptaksreglar m.m. Vestland Arbeidarparti meiner difor det trengs eit kontinuerleg forbetringsarbeid for å sikre reell likebehandling mellom barnehagane våre.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
112	Øygarden Arbeiderparti	Hurdalsplattformen legger opp til en gradvis innføring av at tannhelse skal bli gratis, på lik linje med andre helsetjenester. Dette er viktig for den enkelte og god politikk for utjevning av sosial ulikhet. Regjeringen må prioritere dette arbeidet i hvert statsbudsjett som legges fram.	Med Hurdalsplattformen sin målsetning om gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester er vi på god vei mot et svært viktig mål: Gratis tannhelse, på lik linje med andre helsetjenester. Den økonomiske situasjonen og de budsjettmessige rammebetingelsene vil gjøre det krevende å gjennomføre store og tunge velferdsreformer de neste årene. Samtidig er det nettopp i en situasjon med svekket kjøpekraft og levekårsutfordringer for de med dårligst råd slike reformer trengs mest. I et land som Norge skal ikke størrelsen på lommeboka synes på tennene dine. Derfor er det viktig at det blir slått entydig fast at arbeidet med tannhelsereformen må prioriteres aktivt ved hver budsjettframleggelse så lenge Ap sitter i regjeringen, frem til målet om gratis tannhelse er nådd.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
113	Arbeiderpartiet i Bergen	R1 En human og rettferdig asylpolitikk Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge må føre en human og rettferdig asylpolitikk, som særlig ivaretar barn og sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid føres må være i tråd med våre internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs høykommissær for flyktninger sine anbefalinger. For Arbeiderpartiet må barnets behov alltid vektlegges først. Barn skal behandles med respekt og behandlingen skal ivareta barnas beste. I saker hvor foreldre kommer med uriktige opplysninger er det viktig at dette ikke går utover barnet. Arbeiderpartiet mener at det må være konsekvenser, men at det bør utredes for om det skal være alternative straffer enn å bli kastet ut av landet. Arbeiderpartiet mener at de som søker asyl i Norge skal leve under verdige forhold. Mennesker som er registrert som beboer i asylmottak og har sitt daglige opphold i asylmottak har rett til stønad. Stønaden til beboere i asylmottaket er ment å dekke de grunnleggende behovene en beboer i asylmottak har og bidra til å gi en forsvarlig levestandard i en særskilt livssituasjon under oppholdet i asylmottaket, men realiteten er at stønaden er langt fra dekkende til å ivareta grunnleggende behov. I 2022 har asylsøkere 88,- dagen å leve for, og nesten halvparten av asylsøkere i norske mottak oppgir at de opplever å være sulten. I en tid der alt blir dyrere mener Arbeiderpartiet at også asylsøkeres stønad må dekke grunnleggende behov, og ønsker derfor å doble stønaden fra 2688,- til 5376,- per måned. Veien for asylsøkere for å komme seg inn i det ordinære arbeidslivet er lang. Arbeiderpartiet mener at det må bli iverksatt ordninger som gjør at asylsøkere og papirløse kan delta i arbeidslivet mens søknaden deres behandles. Å få ta del av arbeidslivet bidrar til bedre integrering i samfunnet og at de blir ressurser for velferdsstaten.	Arbeiderpartiet i Bergen vil: - At barnas beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets og familiens rett til opphold. - At behandlingstiden på asylsøknader reduseres - Utrede for alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov. - Doble stønaden til beboere i asylmottak - Styrke aktivitetstilbudet for barn i asylmottak - At regjeringen får på plass ordninger som lar asylsøkere og papirløse ta del i det ordinære anstendige arbeidslivet	Asyl og flykninger	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
114	Arbeiderpartiet i Bergen	R2 En plan for fornyet tillit og en vei ut av strømpriskrisen Kraftsituasjonen i Norge har gitt store prisutslag det siste året. Vanlige folk er bekymret og opprørt over høye strømpriser og er usikre på hvordan fremtiden blir. Næringslivet og offentlige institusjoner er også rammet av denne situasjonen og har inntil nylig måttet bære belastningen av unormalt høye priser. Regjeringen var raskt ute med strømstøtte for vanlige folk. Det var et nødvendig tiltak som gjorde det lettere for folk å takle strømregningen og nylig med en støtteordning for bedrifter. Dette bremser uroen, men er ikke nok for at vi fortjener tillit hos velgerne. Vi må vise veien til en fremtid uten en slik uro. Vi forstår at vår produksjon, distribusjon og utveksling av kraft er sammensatt og bundet av fysiske og avtalemessige begrensninger. Det er likevel et paradoks at vi har rigget oss slik at vi har overskuddskraft til å eksportere, men likevel har ikke vi mulighet til å sette en kraftpris som er nærmere produksjonskostnaden på norske kraftverk enn europeisk markedspris. Vår tilknytning til det europeiske kraftmarkedet gir oss mulighet til å dekke eget behov av strøm når det er billig og våre magasiner har lav fylling, men på den andre siden gir det også store utslag i vår egen strømpris. Næringslivet melder også behov for mer fremtidig kraft, og vi vil innen kort tid stå i en situasjon med kraftunderskudd om vi ikke bygger ut for mer kraftproduksjon. Norge har gode forutsetninger for å energieffektivisere, redusere strømforbruk, oppgradere eksisterende kraftverk- og infrastruktur. Vi har også gode forutsetninger for å bygge ut sol og vindkraft. I tillegg blir moderne kjernekraft også løftet som en mulig kraftkilde for landet vårt. Men det må prioriteres å bygge ut havvind og vindmøller ved industriområder før øvrig utbygging på land vurderes. Det er ikke nok med økonomisk kompensasjon for å gi lokal aksept. Det trengs også tillit til at prosessene blir grundige og gode og at naturhensyn vektlegges sterkt. Omfanget av ny grønn industri må ikke gå på bekostning av naturen. Arbeiderpartiet vil gi folk og bedrifter en plan for å komme ut av denne situasjonen, mer robust kraftsystem og mer selvforsynt med kraft hvor vi har en sterkere politisk kontroll. Det må derfor investeres massivt i sentral-, regional- og distribusjonsnett i form av både nybygging og vedlikehold for å møte behovet for kraft, redusere prisforskjeller mellom prisområdene og styrke forsyningssikkerheten En plan som viser at vi i fremtiden skal bygge, forvalte og distribuere nok rimelig strøm til landets arbeidsplasser og hjem. En slik plan vil vise hvor vi vil, og gi våre velgere fornyet tillit til Arbeiderpartiet. Vi må vise at sosialdemokratiet tør å regulere markedet, når systemet ikke ivaretar sosiale forhold og arbeidsplasser. Strømstøtten har hjulpet oss godt så langt, men vi mener en langsiktig løsning må til.	Arbeiderpartiet vil : - At strøm fortsatt skal handles med våre naboland i Europa, både for deres og vår energisikkerhet. - Styrke kraftselskapenes mål som samfunnsaktør og redusere deres finanspolitiske formål. Arbeiderpartiet vil jobbe for en lav strømpris ved å: - Få på plass en annen form for prissetting i vårt interne strømmarked, hvor vi motvirker prissvingningene på de dyreste produksjonsmåtene i det europeiske markedet. Strømprisen i vårt interne marked må reduseres slik at den ligger nærmere nasjonal produksjonskostnad. - Pålegge kraftselskapene å tilby forutsigbar rimelig fastpris til bedriftene tilpasset deres drift. Andre ordninger må vurderes om ikke fastpriskontrakter er mulig. - Innføre en modell for private hjem som er progressiv, der lavere forbruk fører til lavere pris per kilowattime. Gjerne i form av ett 2 pris system. Arbeiderpartiet vil styrke kraftproduksjon og distribusjonen av kraft. Vi vil: - Styrke kraftproduksjon, grønn og bærekraftig, men med både regulerbar og uregulerbar kraft. - Utrede om Norge skal bygge moderne kjernekraftverk. - Undersøke mulighetene for om kraftprodusenter kan selge strøm direkte til kunder i sin prisregion. - Det må investeres massivt i sentral-, regional- og distribusjonsnett med både nybygging og vedlikehold. Arbeiderpartiet vil ta følgende hensyn i energipolitikken: - Prioritere kraftutbygging som utgjør mindre inngrep i naturen først. - Fortsatt bruk av strømstøtte som virkemiddel ved behov. - Økt støtte til Enova tiltak for bedrifter og privatpersoner – for eksempel varmepumpe, rentbrennende vedovn og etterisolering. Økte krav til energieffektivisering. Vurdere oppdatere tekniske krav til nybygg. - Sikre kompensasjon for offentlige institusjoner slik at ikke deres samfunnsoppdrag blir rammet av høye strømprisutslagene.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
115	Arbeiderpartiet i Bergen	R3 Samspill mellom gode arbeidstiltak, et ryddig arbeidsliv og rettferdige sosiale ytelser Samspill mellom gode arbeidstiltak, et ryddig arbeidsliv og rettferdige sosiale ytelser. Arbeid til alle som kan er noe av det viktigste vi kan gjøre for å sørge for stabile livsrammer for den enkelte. En stabil tilknytning til arbeidslivet inkluderer deg i sosiale miljøer, muliggjør livsmestring og gir deg egen inntekt og kontroll over egen økonomi. Arbeiderpartiet skal sørge for at flere blir inkluderte. Vi skal sørge for at det kommer flere tilrettelagte arbeidsplasser til Vestland og Bergen, og at disse sikres forutsigbare og gode kontrakter hvor det er mulig. Deler av kontraktene bør være reserverte anbud slik at VTA-bedrifter konkurrerer med hverandre. Arbeidslivet skal være for alle, og ingen grupper skal ekskluderes. Samtidig trenger vi rettferdige nivåer på sosiale ytelser. Trygdesystemet gir mennesker frihet, fordi det gir trygghet. I vår bevegelse ser vi ikke på trygd som en utgift, eller noe som bare gagnar de enkeltpersonene som mottar støtte. Forsvarlige ytelser er en investering i alle, som med fellesskapet i ryggen, kan satse på å ta utdanning eller finne nytt arbeid. Samfunnet må gi verdighet til de som ikke kan delta i arbeidslivet. Den norske velferdsstaten er etablert for at de som permanent, eller for en periode, ikke er istand til å arbeide og motta lønn, skal ha en trygghet for at de kan ha et likeverdig liv med andre innbyggere i landet. Det er nå godt dokumentert at flere grupper lever i fattigdom selv om de er innvilget trygdeytelser. Trygdesatsene må være på et nivå som gir mulighet for et trygt og verdig liv, og den må justeres i henhold til prisveksten i samfunnet. Høy deltagelse i arbeidslivet er bra både for den enkelte og samfunnet som helhet. Norsk offentlig sektor bør derfor stadig utforme velferdsordninger og andre sosialpolitiske virkemidler på en måte som støtter opp om målet om arbeid for alle. Vi må både ha gode nok ordninger slik at alle som kan får plass i arbeidslivet, og gode nok ordninger til å ivareta dem som av ulike årsaker står langt utenfor arbeidslivet.	Arbeiderpartiet vil: - At det skal lønne seg å arbeide for dem som kan, og vi må gjøre mer for å hjelpe folk i arbeid. - At vi styrker ordningen med tilrettelagte arbeidsplasser. - At det må finnes gode ordninger som ivaretar dem som står langt utenfor arbeidslivet - At innretning og nivå på alle trygder gjennomgås slik at ingen som mottar trygd i Norge må leve i fattigdom.	Arbeid	Oversendes redaksjonskomiteen
116	Arbeiderpartiet i Bergen	R4 Forsvar Det sikkerhetspolitiske landskapet har endret seg dramatisk de siste årene. Det er krig i Europa, økende polarisering, stormakt-rivalisering og stadig flere demokratier utfordres. Fra åpne kilder og rapporter konkluderes det med at dagens forsvarsstruktur er for liten og har for lav utholdenhet. Forsvaret mangler kapasiteter, personell og materiell. Norge er heller ikke i nærheten av å oppnå NATOs målsetting om 2% av BNP (vedtatt av alle medlemsland). De siste tiårene har forsvar og beredskap blitt nedprioritert. Gjeldende Langtidsplan for Forsvaret er et tydelig bevis på dette. Forsvaret skal ivareta Norges selvstendighet - våre verdier, trygghet og handelfrihet. Det trengs derfor en kraftig styrking av Forsvaret. Arbeiderpartiet må være en garantist for dette.	Arbeiderpartiet i Bergen vil: - at Forsvarets kampkraft skal styrkes betraktelig. Det må investeres i mer personell, materiell og kapasiteter. - at bevilgningene økes. Det må etableres en opptrappingsplan for å raskt nå NATOs 2% mål. - at forsvarsevnen skal utgjøre en reell krigsforebyggende terskel. - at man ser på muligheten for å opprette et militært investeringsfond utenom det årlige forsvarsbudsjettet. Et fond for innkjøp av utenlandsprodusert materiell og våpensystemer.	Forsvar og utenriks	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
117	Arbeiderpartiet i Bergen	R6 Ny husleielov Rammevilkårene for leiesektoren ble satt for flere tiår siden, sterkt formet av en eierlinje fra etterkrigstiden som hadde hatt stor suksess. Boligsektoren har endret seg radikalt siden den gang. Kjøp, salg og utleie av bolig er deregulert og markedsorientert, og er blitt en av de sterkeste kildene til økt økonomisk ulikhet. Andel boligeiere har stagnert, og antall leietakere har økt til nesten en million mennesker. Skillet mellom de som eier og de som leier er den mest fremtredende faktoren i hva som kjennetegner økonomisk sårbare forbrukere. Nesten halvparten av de mest økonomisk sårbare forbrukerne leier bolig. I befolkningen totalt er én av seks i denne gruppa.	Arbeiderpartiet i Bergen vil: - At regjeringen skal sette ned et offentlig lovutvalg for å utrede en ny husleielov som sikrer leietakere mer stabile leieforhold.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
118	Arbeiderpartiet i Bergen	R8 Lysforurensning Lysforurensning har en rekke negative konsekvenser for mennesker og dyr. Kunstig lys forstyrrer døgnrytmen vår og det påvirker dyrelivet på land og i havet. I havet omkring større byer registreres høye nivåer av lysforurensning. Lysforurensningen påvirker dyrenes overlevelse, orienteringsevne og migrasjon. Den høye lysforurensningen gjør blant annet at Melkeveien kun er synlig for en tredjedel av Norges befolkning. Innføringen av LED-lamper har hjulpet, men det er ikke nok til å ha en betydelig effekt på lysforurensningen.	Arbeiderpartiet i Bergen vil at: - Det utarbeides en nasjonal strategi for å redusere lysforurensning. - Lyssetting på offentlige bygg begrenses og reduseres ved å installere lyskilder som lyser nedover mot bakken med svakere og varmere lyskilder	Miljø og klima	Oversendes redaksjonskomiteen
119	Arbeiderpartiet i Bergen	R9 Kultur Museumsmeldingen (Meld. St. 8 (2018–2019)) lagt frem av Solbergregjeringen slo fast at alle tiltak og satsninger som er omtalt i meldingen skulle håndteres innenfor gjeldende budsjettrammer eller ved omprioriteringer. Dagens regjering har uttalt at kulturarvsektoren er en sentral del av kulturpolitikken og at den vil legge til rette for at museene fortsatt kan være viktige og vitale samfunnsaktører. Det fremgår videre av regjeringsplattformen at regjeringen vil gjennomgå statlige virkemidler og finansiering av museene for å sikre forutsigbare rammer. Museumsnettverket har i lengre tid meldt om et stort vedlikeholdsetterslep, alt fra behov for nybygg og rehabilitering til utstillingslokaler, magasiner, fasiliteter for publikum og arbeidsforhold for de ansatte. I tillegg er det et økende behov for vedlikehold som følge av vår tids klimaendringer. De kulturhistoriske samlingene ved Universitetsmuseet i Bergen har en av de viktigste samlingene i Europa av kirkekunst og vikingtidsfunn, og et statlig museum i Bergen. Bygningene har ikke vært vesentlig pusset opp siden byggingen i 1927, og bygningene er nå stengt på ubestemt tid. AIB mener derfor at det er viktig å styrke kulturminnefondet slik at historiske bygg sikres for fremtiden.	Arbeiderpartiet i Bergen vil: - Det er et betydelig etterslep på offentlige og private kulturminner, derfor må Kulturminnefondet styrkes slik at FNs bærekraftsmål (delmål 11.4) om å verne og sikre vår felles kultur- og naturarv ivaretas. - Sette i stand Kulturhistoriske museum i Bergen. Kulturhistoriske museum er et statlig museum som trenger en særskilt bygningsbevilgning.)	Kultur	Oversendes redaksjonskomiteen
120	Arbeiderpartiet i Bergen	R10 Sirkulær økonomi Det er behov for en sirkulær tilnærming til både økonomi og samfunnsutvikling i overgangen fra tradisjonelle, lineære forretningsmodeller, til en mer bærekraftig, sirkulær økonomi. Hensikten er å utnytte eksisterende produkter, avfall og biprodukter i en overgangsfase. Produkter må vare lenger, de må kunne repareres, og materialene må kunne brukes på nytt. Gjennom mer effektiv bruk av ressurser kan klimafotavtrykket reduseres, naturtapet bremses og forurensningen minimeres. Samtidig vil omstilling til en mer sirkulær økonomi bidra til flere klima- og miljøvennlige arbeidsplasser og flere bærekraftige varer og tjenester.	Arbeiderpartiet i Bergen ønsker at det på statlig, regionalt og lokalt nivå tilrettelegges for at en sirkulær økonomi der gjenbruk skal være det bærende elementet i det grønne skiftet.	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
121	Arbeiderpartiet i Bergen	R11 Natur Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, både i Norge og på verdensbasis. Både klimapanelet og naturpanelet fastslår at verden må ha mer, ikke mindre, natur dersom vi skal lykkes i å nå bærekraftsmålene. Hurdalsplattformen slår fast at sikring av jordvern er et overordnet mål i arealforvaltningen og at skogen skal brukes aktivt som en sentral del av klimapolitikken. Blant annet ved å utarbeide nasjonale mål og strategier for å øke den naturlige karbonlagringen i norsk natur. I et slik perspektiv er det ekstra viktig å sørge for at naturen og det økologiske mangfoldet bevares og ikke bygges ned. Skal vi forhindre at norsk natur forsvinner bit for bit i stadige kompromisser med ulike sektorinteresser, må vi få til en mer langsiktig balansering av ulike hensyn. Det trengs mer kunnskap, en annen fordeling av ansvar og makt i forvaltningen av natur, og at naturverdier får mer tyngde i vektskålen. Arbeiderpartiet må sørge for helhetlig samfunnsplanlegging med en sterkere sektorovergripende forvaltning av natur for å følge opp målene i naturavtalen.	Vestland Arbeiderparti ber regjeringen om å iverksette følgende tiltak: - Styrke kartleggingen av norsk natur og følge opp økologisk grunnkart med formål om å innføre krav til et helhetlig naturbudsjett / - regnskap basert på resultatet av pågående høring om Klimalovens klimamål for 2030. - En nasjonal ordning der nedbygging av skog, jord eller annen natur, kompenseres for ved å restaurere natur med tilsvarende eller bedre økologisk verdi andre steder må vurderes. - Etablere tiltak som fører til at Norge opprettholder et mangfold av økosystemer i god økologisk tilstand. - Sikre bedre konsekvensutredninger før inngrep, og åpenhet om og systematisering av erfaringer og data.	Miljø og klima	Oversendes redaksjonskomiteen
122	Arbeiderpartiet i Bergen	R12 Skole En god skolegang er avgjørende for en god start på livet. Skolen skal skape like muligheter for alle uavhengig av økonomi og bakgrunn. Lærerne og fagarbeidere er selve bærebjelken for en god skolegang og utdanning. For oss i Arbeiderpartiet er det viktig at vi gir mer tillit til lærerne, fagarbeideren og andre personell. Det er de som har kompetansen og vet hva som er best for elevene sine. Da må de få mer fleksibilitet til å tilpasse hvordan de skal legge til rette, utfordre og motivere den enkelte elev. Det er viktig med et læringsmiljø som styrker lærelysten hos elevene. Vi har troen på at pedagogiske ansatte er de som vet hvilke metoder som gir elevene størst mulig utbytte. Mer praktisk, variert og aktiv læring i skolen vil gi mer motiverte elever. De nye læreplanene legger opp til mer sosialisering, lek, muligheter for utendørsundervisning og sørger for mer elevmedvirkning. Dette er viktig for elevenes trivsel og læring.	Arbeiderpartiet vil: - Gi faglig frihet og tillit til pedagogiske ansatte - Ha fokus på mer praktisk læring og lek	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
123	Arbeiderpartiet i Bergen	Ny opplæringslov må sikre digitalt likeverd Den digitale skulekvardagen fyller klasseromma til nynorskelevane med læremiddel, læringsressursar og digitale verktøy på bokmål. Det rokkar ved retten til opplæring på eige språk, og gjev nynorskelevane ei dårlegare lese- og skriveopplæring. Den nye opplæringslova må sikre at nynorskelevane får skulekvardagen sin på nynorsk. Læremiddel er i dag omfatta av det såkalla parallellitetskravet om at dei må finnast på både nynorsk og bokmål, til same tid og pris. Når den trykte læreboka i stor grad blir erstatta med ulike digitale element, harmonerer ikkje lenger definisjonen i lova om kva som er eit læremiddel med røyndomen i klasseromma. Nynorskkravet må dekke dei læringsressursane og verktøya som faktisk blir brukte. Mange av nynorskelevar får lese- og skriveopplæringa si med skriveprogram som ikkje finst på eller forstår nynorsk. Dei kan få raude strekar under nynorske ord dei har skrive rett. I høyringsutkastet til ny opplæringslov blei det føreslått å lovfeste at skriveprogram som blir brukt i skulen må kunne både bokmål og nynorsk, så langt som råd er. Atterhaldet slår i praksis beina under lovkravet. Hurdalsplattforma slår fast at regjeringa skal «sikre at alle elevar får læremiddel på eiga målform». Det må også gjelde i ei tid der meir og meir av opplæringa skjer på skjerm. Den nye opplæringslova må sikre at elevar med nynorsk som hovudmål får dei same vilkåra som elevar med bokmål som hovudmål.	Arbeidarpartiet i Bergen meiner difor at: - Ei ny opplæringslov må ha ein læremiddeldefinisjon som femnar breiare enn i dag, og som inkluderer digitale læringsressursar som er laga for eller blir brukte i opplæringsiktemål. - Det må lovfestast at skriveprogram som blir brukt i skulen kan både bokmål og nynorsk, utan atterhald.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
124	Arbeiderpartiet i Bergen	Rus og behandlingsreform Arbeiderpartiet i Bergen vil at: - Rusavhengige skal møtes med helsefaglig tilbud og hjelp – ikke straff - Brukerdoser av narkotiske stoffer skal avkriminaliseres – Politiet skal fremdeles kunne konfiskere og destruere ulovlige rusmidler - Det fremdeles skal være straffbart å omsette ulovlige rusmidler - Man ikke skal legalisere rusmidler. Det forebyggende arbeidet samt tjeneste flere rusavhengige benytter seg av skal styrkes.	Arbeiderpartiet i Bergen mener at en rusreform må inneholde flere komponenter enn bare avkriminalisering. Derfor vil vi: - Lovfeste retten til brukerrom. I dag er det opp til kommunene å beslutte om det skal være brukerrom i en kommune. Det betyr at man i dag bare har et slikt tilbud i Bergen og Oslo. Dette er ikke en lik rett til helsehjelp, som skal omfatte alle i samfunnet også de rusavhengige. - Et nasjonalt boligløft, for de som er rusavhengige, en god boligpolitikk må også gjelde denne gruppen. - Utvikle dagtilbud som Mottak og oppfølgningssentrene i Bergen. - LAR må utvikles videre, det er positivt at det åpnes for flere legemidler og legemiddelformer innenfor LAR, dette må styrkes ytterligere. I de store byene har man innført ordning med lavterskel LAR der pasienten kan oppsøketilbudet uten henvisning fra lege eller andre, dette tilbudet må styrkes og utvides. - Avvikle ordningen hvor kommunene blir pålagt prøvetaking (rusmiddeltesting) ved rådgivende enhet for russaker.	Rus	Oversendes redaksjonskomiteen
125	Arbeiderpartiet i Bergen	Tannbehandling for gravide	Gratis tannbehandling for gravide bør innføres	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
126	Arbeiderpartiet i Bergen		Arbeiderpartiet i Bergen vil: - Arbeide for all tann- og psykisk helsehjelp skal være en del av egenandelsordningen. - Arbeide for en sosial boligpolitikk, blant annet gjennom «eie til leie» og andre bolig sosiale tiltak. - Arbeide for å øke tilliten blant unge i samfunnet.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
127	Arbeiderpartiet i Bergen		Fagbevegelsens partilag oppfordrer regjeringen til å uten opphold øke bevilgningene til psykisk helsevern og rusbehandling, og legge til rette for en generell oppskalering av tilbudet.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
128	Arbeiderpartiet i Bergen	En bil i autovernet på Hylkje, og all trafikk stopper opp fra Åsane terminal til Knarvik i tre timer. Dette er enda en bekreftelse på at Nordhordlandstunnelen er mange år på overtid. Strekningen er del en Europavei, som er med å binde sammen Vestlandet, og en viktig strekning som binder store næringsområder til Bergen. • Uakseptabelt med så dårlig veistandard på en strekning med så mye trafikk, inkludert mye tungtrafikk. • Uholdbart at folk i nordre Åsane og de som pendler til Bergen fra nærliggende kommuner ikke har forutsigbarhet og trygghet i hverdagen sin. • Uforsvarlig for beredskapen at nødetatene er avhengig av denne veien for å nå Nordhordland og Mongstad.	Nordhordlandstunnelen Vi må kreve at Vegvesenet starter opp igjen planleggingen av Nordhordlandstunnelen umiddelbart. Denne veien må komme med i første NTP-periode slik et stort flertall på Stortinget eksplisitt ønsket i behandlingen av Nasjonal Transportplan.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
129	Arbeiderpartiet i Bergen	Begrunnelse (Nordhordlandstunnelen): Det er uholdbart at det Statens vegvesen kun vil starte opp planlegging av Nordhordlandstunnelen dersom det blir mer igjen av planleggingsmidlene til Hordfast. Bergen og Nordhordland kan ikke finne seg i å plukke opp smulene fra Sunnhordland. Det er på tide at et samlet årsmøte sier klart ifra, nok er nok!	Nordhordlandstunnelen Forslag: • Arbeiderpartiet i Bergen krever at Statens vegvesen starter opp igjen planleggingen av Nordhordlandstunnelen umiddelbart. • Nordhordlandstunnelen må komme med i første periode av Nasjonal Transportplan.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
130	Arbeiderpartiet i Bergen	R13 Opptakssystem for høyere utdanning Opptakssystemet til høyere utdanning bør justeres og oppdateres. Det er et problem at ungdomsgruppene som søker seg mot ettertraktede utdanninger med høye opptakskrav, velger å bruke flere år på å ta fag som privatist for å få toppkarakterer og kommer dermed senere i gang med den høyere utdanningen sin. Dette er både ineffektivt for samfunnet og den enkelte det gjelder. Et av opptaksutvalges sentrale forslag, som de nylig la frem var at det skal ikke lenger skal være mulig for unge å forbedre karakterene fra videregående for å øke sjansen for å komme inn på studier. Dette er vi kritiske til, og mener at utvalget glemmer elever med lave karakterer. Alle elever er ulike med ulike forutsetninger og bagasje. Det er derfor urettferdig at man ikke kan få en ny sjanse etter videregående. Færre kan få anledning til å ta høyere utdanning fordi karakterene ikke er høyere nok, eller at de er for dårlig forberedt for kravene til høyere utdanning. Slik kan vi ikke ha det	Arbeiderpartiet vil: • Beholde muligheten for å forbedre karakterene fra førstegangsvitnemålet i det nye opptakssystemet for høyere utdanning.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
131	Arbeiderpartiet i Bergen	R14 Private skoler og barnehager Loven om private skoler og loven om private barnehager tillater private institusjoner å motta statsstøtte uten tidsbegrensning etter å ha blitt godkjent. Imidlertid fører denne evige godkjenningen til økningen av privat deltakelse i skole- og barnehagesektoren, noe som kan hindre kommuner og fylkeskommuner i å levere et variert og godt tilbud. For å hindre denne utviklingen, bør det innføres en tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning av private skoler og barnehager. Samtidig skal det være mulig å søke om ny godkjenning etter tidsbegrensningen. Ny godkjenning må bygge på de samme føringene som skal ligge til grunn for godkjenning av skoler i privatskoleloven.	Arbeiderpartiet vil: • At loven om private skoler og loven om private barnehager må endres for å innføre en tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning • At lengden på støtten skal være lang nok til å muliggjøre forutsigbar etablering og drift av skolene • At det fortsatt skal være mulig å søke om ny godkjenning etter tidsbegrensningen	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
132	Arbeiderpartiet i Bergen	R15 Veivalg i ny nasjonal transportplan I de usikre tidene vi lever i nå er det helt nødvendig å prioritere. Vår samferdselsminister har fremskyndet behandling av en ny og strammere nasjonal transportplan til 2024, og har blant satt i gang arbeid med veinormaler som gir mer vei for pengene. Dette skaper forventninger om politiske grep, og Vestland Arbeiderparti må gi en tydelig melding om våre prioriteringer. I en rekke vedtak har VAP sagt at vi prioriterer liv, helse og rassikring. Av større prosjekt i Nasjonal transportplan har VAP helt konkret krevd oppstart av K5 vei og bane til Voss innen 2024, oppstart av Ringvei Øst senest 2026, og kontinuerlig utbygging av Bybanen. Disse prioriteringene må ligge fast. VAP vedtok enstemmig i 2022 at både midtre og indre trasé for Hordfast skal utredes før endelig valg av trasé. Før prosjektet kan settes i gang må nedskalering med 2 felt, forbikjøringsfelt og 80-90-soner vurderes. Prosjektet må ta hensyn til naturverdier og trafikkavvikling i Bergensregionen.	Arbeiderpartiet i Bergen vil - Sikre politisk styring av bygging og drift av veier og sørge for mest mulig trygg vei for pengene. - Prioritere liv, helse og rassikring foran veifaste fjordkryssinger. - Prioritere Norhordlandstunnelen. - At Hordfast må planlegges som et nedskalert prosjekt.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
133	Arbeiderpartiet i Bergen	R17 Generasjonsskatt Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeiderparti, stortingsgruppen og regjeringen Ivaretar forslag 24 Skattesystemet skal utjevne forskjeller og skape likhet i samfunnet. Små forskjeller er en viktig forutsetning for et samfunn bygget på tillit, trygghet og frihet for alle. Over halvparten av de største formuene i Norge er nedarvede. Skattesystemet må være progressivt, slik at alle yter etter evne og kan få etter behov.	Arbeiderpartiet vil: •Innføre generasjonsskatt på arv, og legge til grunn et høyt bunnfradrag	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen
134	Arbeiderpartiet i Bergen	Objektsikkerhet i olje- og gassektoren Nasjonal sikkerhetsmyndighet har jevnlig siden implementeringen av objektsikkerhetsforskriften i 2011 vært kritisk til at Olje og energidepartementet og olje og gasssektoren ikke har pekt ut viktig infrastruktur og skjermingsverdige objekter på norsk sokkel og landbasert virksomhet som kritiske for Norges interesser (Sikkerhetsloven) - tross press fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Eksempelvis har det ikke før etter utbruddet av krigen i Ukraina har det kommet en erkjennelse av at norske gassrør er kritiske objekter knyttet til norske og eller alliertes interesser og at de som følger blir utpekt som objekter. Under den forrige regjeringen ble det gjennomført enkelte privatiseringer av kritiske funksjoner. Eksempelvis er tungt vedlikehold på jagerfly privatisert og det ble også jobbet for privatisering av tungt vedlikehold på ubåter. Begge kritiske innsatsfaktorer for Norges nasjonale sikkerhet. I den forrige regjeringsperioden kom det også alvorlig kritikk rundt ivaretagelsen av objektsikkerheten i Forsvaret.	Arbeiderpartiet i Bergen: - Skal jobbe for at det gjøres en skikkelig gjennomgang av objektsikkerhet i Olje- og gassektoren. Det bør også ses på ivaretagelsen av objektsikkerheten knyttet til tidligere privatisering av kritiske funksjoner og for forsvaret.	Forsvar og utenriks	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
135	Arbeiderpartiet i Bergen	Skattefradrag for aleneboende Det er veldig mange aleneboende i dag og en dyrtid med økende matvarepriser og økte strømpriser. Gapet mellom aleneboende og de med to inntekter blir større og større. Jeg mener derfor at det må innføres et eget skattefradrag for de aleneboende for å få ned forskjellene i samfunnet i dag. Det er tøft for veldig mange aleneboende i dag slik prisene har steget i været det siste året. Fattigdommen har økt og det kan ikke Arbeiderpartiet være med på. Vi må derfor gjøre noen tiltak snarest.	Skattefradrag for aleneboende bør utredes	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen
136	Arbeiderpartiet i Bergen	Oppretthold retten til opplæring og normalitetsprinsippet i kriminalomsorgen: Norsk kriminalomsorg er på mange måter en suksesshistorie. Et viktig element er at innsatte har rett til opplæring, helsetilbud mv. på linje med andre i samfunnet. Denne sosialdemokratiske bærebjelken i norsk straffegjennomføringspolitikk står nå i fare. Skal domfelte fortsatt kunne få opplæringen de har rett på, er det nødvendig å legge til rette for at de kan oppnå læreplanmål med et trygt og strengt regulert lukket datasystem. Overgangen fra fengsel til frihet er lettere jo mindre forskjellen til livet utenfor fengselet er. Den norske straffegjennomføringspolitikken bygger på normalitetsprinsippet, som innebærer å organisere for en fengselshverdag som i størst mulig grad gjenspeiler samfunnet ute. Den domfelte behandles som andre borgere og sikres lik kvalitet på tjenestene. Ikke minst er dette viktig når det gjelder opplæring. Kurs og arbeidstrening har stor verdi i seg selv. Men formell opplæring og et vitnemål eller kompetansebevis hånden er det som virkelig åpner dørene for arbeidslivet ved løslatelse. Læreplanen vektlegger digitale ferdigheter, og løsningen som i dag brukes for å gi et tilpasset lukket datasystem i fengsel er utdatert.	Arbeiderpartiet i Bergen vil: - sikre at retten til opplæring og normalitetsprinsippet i kriminalomsorgen videreføres i møte med digitaliseringen av samfunnet.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
137	Arbeiderpartiet i Bergen	Screening av prostata Prostatakreft er den vanligste kreftformen i Norge, og hvert år er det 5 000 menn som får det påvist, og 1 000 menn som dør av det. Det er i dag 60 000 menn som lever med diagnosen i Norge. 9 av 10 menn oppdager prostatakreften sin ved en tilfeldighet, og prostatakreft i en tidlig fase gir ingen symptomer. Det kan ta flere år fra celleforandringene starter i kroppen til kreften utvikler seg og symptomene kommer. Tidlig oppdagelse er derfor helt avgjørende for å redusere antall menn som dør av prostatakreft. Tidlig oppdagelse redder liv. I Norge er det ingen screeningprogram, og det er få studier som gjennomføres. Det er gjort flere fremskritt på feltet i Europa den siste tiden, blant annet anbefaler Europakommisjonen at det innføres screening av prostata.	Arbeiderpartiet i Bergen vil at: - Det innføres screening av alle menn over 50 år, tilsvarende det som gjøres i Mammografiprogrammet for kvinner mellom 50 og 69 år.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
138	Arbeiderpartiet i Bergen	Nytt kvinnefengsel i Bergen Det sitter til enhver tid i overkant av 200 kvinner i norske fengsler. Dette utgjør 5,2 prosent av alle innsatte og er noe høyere enn snittet for kvinneandelen i fengsler i Europa. Internasjonal forskning viser at det lave antallet kvinner i fengsler sammenlignet med menn ofte fører til at fengselsadministrasjon og fengsler blir organisert basert på behovene til mannlige innsatte. Dette gjenspeiles blant annet i fengselsarkitektur, sikkerhet, tilgjengelige aktiviteter og helsetilbud. I tillegg kommer mange av kvinnene i fengsler i enda større grad enn menn fra svakere samfunnslag. De har oftere blitt utsatt for overgrep som barn, har ubehandlede psykiske lidelser og problemer med rus. Ulikheter i soningsforholdene for kvinner og menn har vært en kjent utfordring også for den norske kriminalomsorgen i lang tid. Disse ulikhetene ble betydelig forsterket i vår region, regjeringen Solberg la ned fengselet på Ulvsnesøy og flyttet dette til Bergen Fengsel. Til tross for at fengselet har 30 soningsplasser for kvinner er fengselet i liten grad tilpasset denne gruppen. Det har heller ikke hjulpet på situasjonen at regjeringen Solberg gjorde store kutt i grunnbemanning i kriminalomsorgen, blant annet som følge av forrige regjerings ABE reform. I 2015 utarbeidet en tverrfaglig arbeidsgruppe rapporten Likeverdige forhold for kvinner og menn under kriminalomsorgens ansvar for Kriminalomsorgsdirektoratet. Rapporten konkluderte med at det må gjøres en innsats på mange ulike nivå og fagområder før man kan si at det er likeverdige forhold for kvinner og menn under kriminalomsorgens ansvar. Det er åpenbart behov for et soningstilbud på Vestlandet som ivaretar kvinner på en bedre måte enn det som er tilfelle i dag.	Arbeiderpartiet i Bergen mener: - Staten eier en tomt, som grenser til Bergen Fengsel, og som egner seg meget godt til formålet nytt kvinnefengsel. Arbeiderpartiet ønsker at det snarest settes i gang arbeid med å realisere dette.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
139	Arbeiderpartiet i Bergen	Vedtatt direkte - LIS1-stillinger Norge er avhengig av leger for å løse fastlegekrisen. Slik systemet er nå, må alle ferdigutdannede medisinstudenter gjennom LIS1 for å begynne videre spesialisering. Det er for få stillinger, noe som skaper en flaskehalseffekt, og gjør at kvalifiserte leger sitter unødvendig lenge i kø. Ved å øke antallet LIS1-stillinger, vil man kunne utdanne flere fastleger og dermed bidra til bedre legedekning i primærhelsetjenesten. For å oppnå målet om å utdanne 80% av det norske legebehovet i Norge, må også antallet plasser på medisinstudiet økes i tråd med anbefalingene gitt i Grimstadutvalgets rapport fra 2019.	Arbeiderpartiet i Bergen mener: - At antallet LIS1-stillinger skal økes i samsvar med anbefaling fra Helsedirektoratet - At antallet studieplasser på medisin skal økes ut ifra anbefalingene gitt i Grimstadutvalgets rapport (2019).	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
140	Askøy Arbeiderparti	Uføre og dagpenger La oss at du er 60% ufør, og at helsen din tillater deg å jobbe 40%. Du får en deltidsstilling ved siden av uføretrygden, og mottar en periode 60% uføretrygd og 40% lønn. Totalt en utbetaling som akkurat strekker til. Dersom du i en slik situasjon mister deltidsjobben vil arbeidsledighetstrygden din bli redusert krone for krone mot uføretrygden. I praksis betyr dette at mange delvis uføre ikke kan opparbeide seg rett til dagpenger. Intensjonen bak regelverket er at det skal lønne seg å jobbe. I praksis gjør det livet vanskeligere for syke og fattige som prøver å jobbe litt, og kan gi insentiver til å øke uføreprosenten.	Delvis uføre må, på lik linje med andre i arbeid, kunne opparbeide seg rettigheter til dagpenger, som ikke avkortes mot uføretrygd.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
141	Askøy Arbeiderparti	Vekk med «uførefellen» Uførefellen rammer offentlig ansatte, og ofte kvinner i omsorgsykker. Dersom du i dag blir ufør i en lavere prosent enn 50 %, vil du rammes kraftig økonomisk dersom du senere blir over 50 % ufør. I dag kan du søke mellom 20 % og 50 % prosent uføregrad fra KLP, SPK eller andre kommunale pensjonskasser. For å få uførepensjon av Nav må du være minst 50 % ufør. Hvis du får innvilget uføretrygd fra Nav senere, vil den være basert på inntekten din fra de fem siste årene. Uføretrygden fra pensjonskassen vil ikke være med i regnestykket. Uføretrygden fra nav vil kun være basert på det du har jobbet ved siden av. Uførefellen oppsto ved innføringen av uførereformen i 2015, og flere tusen har blitt rammet.	Askøy Arbeiderparti mener at: Når NAV beregner uførepensjon, må det tas utgangspunkt i arbeidsinntekten du hadde de fem siste årene før du ble ufør. Dette må også gjelde dem som har mottatt uføreytelser fra offentlige pensjonskasser, før de fikk innvilget uførepensjon fra NAV. Dersom NAV likevel skal ta utgangspunkt i de fem siste årene før NAV innvilger uførepensjon, må mottatte uføreytelser fra pensjonskasser telle som arbeidsinntekt.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
142	Askøy Arbeiderparti		AFP og inntektstaket' Askøy Arbeiderparti mener at Behovet er stort for flere hender innenfor omsorgsykkene. Dette behovet kan avhjelpes dersom beløpet man kan tjene ved å jobbe etter å ha tatt imot Offentlig AFP i KLP, økes. I dag er det ikke lov å tjene mer enn 30 000 før det kuttet i AFP ytelsen. Denne grensen bør heves betydelig.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
143	Bømlo Arbeiderparti	Den digitale skulekvardagen fyller klasseromma til nynorskelevane med læremiddel, læringsressursar og digitale verktøy på bokmål. Det rokkar ved retten til opplæring på eige språk, og gjev nynorskelevane ei dærligare lese- og skriveopplæring. Den nye opplæringslova må sikre at nynorskelevane får skulekvardagen sin på nynorsk. Læremiddel er i dag omfatta av det såkalla parallellitetskravet om at dei må finnast på både nynorsk og bokmål, til same tid og pris. Når den trykte læreboka i stor grad blir erstatta med ulike digitale element, harmonerer ikkje lenger definisjonen i lova om kva som er eit læremiddel med røyndomen i klasseromma. Nynorskkravet må dekke dei læringsressursane og verktøya som faktisk blir brukte. Mange av nynorskelevar får lese- og skriveopplæringa si med skriveprogram som ikkje finst på eller forstår nynorsk. Dei kan få raude strekar under nynorske ord dei har skrive rett. I høyringsutkastet til ny opplæringslov blei det føreslått å lovfeste at skriveprogram som blir brukt i skulen må kunne både bokmål og nynorsk, så langt som råd er. Atterhaldet slår i praksis beina under lovkravet.	Ei ny opplæringslov må ha ein læremiddeldefinisjon som femnar breiare enn i dag, og som inkluderer digitale læringsressursar som er laga for eller blir brukte i opplæringssiktemål. Det må lovfestast at skriveprogram som blir brukt i skulen kan både bokmål og nynorsk, utan atterhald.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
144	Bømlo Arbeiderparti	Stadig fleire menneskje i verda er på flukt. I Noreg opplever me at det oppheld seg mange menneske som av ulike årsaker ikkje får opphald i Noreg , og samtidig av ulike årsaker ikkje kan returnerast til heimlandet. Fleire blir verande i Noreg over lang, lang tid utan å kunne ta arbeid eller mota nødvendig helsehjelp. Dette meiner me er å behandla menneske i ein livskrise på ein uverdig måte.	Papirlause flyktningar som ikkje kan returnerast til heimlandet må få moglegheit til å delta i arbeids retta tiltak. Papirlause flyktningar må få tilgang til nødvendige helsetenester og moglegheit til fastlege.	Asyl og flykninger	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
145	Bømlo Arbeiderparti	Utfordringar med kollektivtransport for innbyggjarar i Bømlo er eit stort problem. I kvardagane er det lite tilbod med busstransport til grendene, og spesielt for ungdom og skuleelevar er det vanskeleg å delta på fritidsaktivitetar på ettermiddag og kveld utan at ein er avhengig av andre som kan hente eller bringe då bussrutene ikkje strekker til slik behova er. I helgene er det ei endå større utfordring å bruka kollektivtransport som framkomstmiddel då rutene er endå dårlegare. For at fleire i Bømlo, både ungdom og vaksne skal kunna nytta seg av kollektivtilbodet bør det bli endring i tilbod for kollektivtransport, gjerne med andre løysingar en det ein har i dag med store bussar som fraktar få passasjerar.	Vestland Arbeiderparti skal jobba for eit godt kollektivtilbod i heile Vestland, der løysingar som inneber at ein nyttar tildømes minibussar eller ser på framtidretta ordningar for kollektivtransport for eit godt tilbod til alle i Vestland	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
146	Kvam Arbeiderparti	På kort sikt vil ikkje kjernekraft løysa underskotet på kraft, men me kan ikkje einsidig fokusera på tiltak som skaffar oss kraft raskt. Me treng meir kraft også frå 2035 og utover. På 10-15 års sikt kan kjernekraft bli ein del av energimiksen vår. Utviklinga internasjonalt skjer fort, særleg innan utvikling av små, modulære reaktorar. Dette er ei utvikling Noreg bør vera med på. Denne typen moderne kjernekraftverk er så langt ein kan sjå sikre, har nesten ikkje klimagassutslepp, og har minimalt med avfallsproblematikk. Dei krev også minimalt med plass og naturinngrep, og vil såleis ikkje skapa store arealkonfliktar, slik t.d. vindkraft og vasskraftutbygging gjer.	Det bør snarast setjast i gang arbeid for å utgreia moglegheitene for kjernekraftverk i Noreg.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
147	Kvam Arbeiderparti	Noreg har tre innanriksruter med fly som er blant dei 20 mest trafikkerte flystrekningane i Europa. Ein hovudgrunn til det er at me ikkje har eit jarnbanealternativ som kan konkurrera med tanke på rask transport. Både Oslo-Bergen, Oslo-Stavanger og Oslo-Trondheim vil kunne vera aktuelle for lyntog med reisetid på 2,5-3 timar. Høgfallsbane vil kunne redusera behovet for flytrafikk vesentleg, og i tillegg redusera behovet for utvidingar av eksisterande flyplassar. Med ny teknologi i betongproduksjon vil også CO2-avtrykket ved bygging av slik bane verta vesentleg redusert. Det er på høg tid at dette får ei ny, grundig utgreiing.	Det bør setjast av midlar til utgreiing av eit høgfallsbanenett for tog i Noreg.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
148	Kvam Arbeiderparti	Risikoen for mangel på nok og sikker energitilførsel kan medføra utflagging av viktig norsk industri og arbeidsplassar. Norsk landbasert industri og industriutviling har behov for energikapasiteten produsert på land for å sikra omstilling til langsiktig berekraftig næringsutvikling i heile landet.	Det bør vurderast ei utsetjing av full elektrifisering av norsk sokkel i påvente av sjølvforsyning ved hjelp av havvind framfor elektrifisering frå land.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
149	Masfjorden Arbeiderparti	Konsesjonskrafta har i generasjonar vore ein kompensasjon for avstått areal til kraftutbygging. Prinsippet om at denne kompensasjonen skal ligge att i lokalsamfunna må stå ved lag også i framtida. Om ikkje, så er det få kommunar som vil sjå seg tent med å bidra til kraftutbygging og linjenett. Enkeltår med høg inntening, skal kunne delast med fellesskapet, men ikkje på bekostning av normale konsesjonskraftinntekter.	Konsesjonskrafta skal også i framtida vere ein kommunal kompensasjon for avståtte naturressursar ved kraftutbygging.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
150	Masfjorden Arbeiderparti	Vindkraft på land: Fornybar energi er viktig for det grønne skiftet, men med store naturinngrep, og uopprettelege landskapsendringar ved bygging av vindkraftparker i fjellheimen, er ikkje vegen å gå. Sjølv om dette vert omtala som den billegast og kjappaste løysinga, er det den dyraste for natur- og landskapsverdiar. Havvind, sol, ENØK og opprusting av eksisterande kraftanlegg og kraftlinjer er betre strategiar, i tillegg til fangst og lagring av CO2. Forsking på ny energikjelder må sjølv sagt også vere framoverlent, meir enn nokon gong. Likevel, skal vindkraftparker kunne byggjast, må det vere ein lokal sjølvråderett å bestemme, der også anna arealplanmynde ligg. Forslag til endringar i Energilova, føresler at NVE skal få ein utvida mynde i planhandsaminga, til å leggja planforslag ut på høyring og offentleg ettersyn etter pbl sin § 3-7. Planprosessen og konsesjonsprosessen vil dermed kunna gå parallelt fram til vedtak i regi av NVE, men det vert ikkje foreslått andre formelle krav til samordning, enn at planvedtaket må treffast før det kan gjevast konsesjon. Det å leggja planframlegg ut på høyring bør vera underlagt lokaldemokratisk mynde, og ikkje eit embetsverk langt unna kommunane. Denne mynden knytt til plan- og bygningslova bør derfor ikkje gjevast NVE.	Vindkraft på land skal vere ei lokaldemokratisk sak som ikkje kan overprøvast av staten. NVE skal derfor ikkje ha mynde til å leggja ut områdeplanar til offentleg ettersyn i samband med vindkraft på land.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
151	Ullensvang Arbeiderparti	Regjeringa ba i 2022 vegvesenet vurdere kva prosjekt som var mest "gryteklare" og som hadde høgast prioritet for oppstart. E-134 Oslofjordforbindelsen (1) og E-134 Seljestad-Røldal (2) fekk den aller høgaste prioriteringa i vegvesenet si utgreiing. Alle parti på Stortinget framheva denne utgreiinga som ei avklaring. Det låg an til behandling av stortingsproposisjon og oppstartsbevilgning. Prosjektorganisasjonen vart tilsett allereie i Mars 2022 og skog vart fjerna for å starta tunnelpåhogg hausten 2022. Prosjektet har vore framheva i aust-vest utgreiinga og rekna som eitt av norges mest verdiskapande veganlegg. Særleg vart det trekt fram: -tryggare veg, høgare standard og meir vintersikker fjellovergang -ny tunell fjernar 1000 høgdemeter og reduserer CO2 utslepp (vogntog sparer 40 liter diesel ved å sleppa køyra ned til og opp frå Røldal. Reduksjon i CO2 frå 113 kg/mil til 13 kg/mil) - forutsigbar framkomst som gjer verdiskaping og synergjar mellom bedrifter på begge sider av fjellovergangen i sør-norge	E-134 Vestland arbeiderparti krever at stortingsproposisjon for tunnelen Seljestad-Røldal vert handsama før sommaren 2023. Vestland arbeiderparti krever at ny tunnel Seljestad-Røldal vert finansiert og får oppstart	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
152	Ullensvang Arbeiderparti	Vestland er eitt stort vasskraftfylke. Storparten av kommunane i fylket er vertskommunar for store inngrep med kraftproduksjon. Utallige fossar er tørrlagde. Mange vassdrag er demt opp. Det grøne skifte vil krevja ytterlegare utbyggingar med tilhøyrande naturinngrep. Det skal m.a. byggast effektkraftverk som aukar natur og miljøpåverknaden. Slike anlegg aukar kraftselskapa sine inntekter og er i følge staten heilt naudsynte for å oppnå "det grøne skiftet." Dei nye kraftutbyggingane skal skje i dei same kommunane som alt er prega av store naturinngrep som følge av kraftproduksjon. Fisk, raudlisteartar og naturmiljø vert sterkt påverka av inngrepa. Vi ser no at i tillegg til auka inngrep, fører utbyggingane til redusert eigedomsskatt for vertskommunane. Kommunane har ingen incentiv til å akseptera ytterlegare utbyggingar. I tillegg går staten frå konsesjonslovnadane frå tidlegare tider og bryt samfunnskontrakten lokalsamfunna godtok ved utbyggingane. I tillegg vert vertskommunane stadig utsett for nye forsøk på å endra regelverket slik at lokale kompensasjonar for lokale naturinngrep fell bort. Skal storsamfunnet få gjennomslag for nye utbyggingar må kommunane bli høyrde i større grad og samfunnskontrakten gjenoppretta.	Vertskommunane for vasskraft Vertskommunane for vasskraft må få meir att for verdiskapinga kraftproduksjonen og den planlagte effektøkningen står for. Samfunnskontrakten som låg til grunn for utbyggingane må oppretthaldast.	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
153	Ullensvang Arbeiderparti	Verdiskaping på bakgrunn av naturressursar har vore omfatta av ein samfunnskontrakt dei siste 115 åra som seier at produsentane får nytta naturen til verdiskaping og stor økonomisk inntening. Samstundes som staten mottok store skatteinntekter. Vidare får vertskommunane ein liten andel av verdiskapinga som kompensasjon for naturinngrepa. Arbeiderpartiet har vore ein sterk forsvarar av denne samfunnskontrakten. I dag sit 200 vertskommunar på om lag 3,6% av vasskraftverdiene. Staten og eigarane har tilsvarande hand om 96,4% av innteninga. Utvalet føreslår å redusera vertskommunane sin andel ytterlegare. Stikk i strid med Hurdalsplattforma. Det er rimeleg at lokalsamfunn som aksepterer inngrep i eigen natur for å sikra energiforsyninga vert kompensert for det. Samt at dei får del i verdiskapinga. Det er heilt naudsynt for å sikra lokal aksept for slik utbygging	Inntektsutjæmningsutvalet Vestland arbeiderparti støttar ikkje inntektsutjæmningsutvalet si tilråding. Arbeiderpartiet vil skrinlegga forslaget om å ta inntekter frå vertskommunane for kraftverk.	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen
154	Ullensvang Arbeiderparti	Det vert bygt store overføringslinjer for å føra krafta bort frå vertskommunane. Samstundes slit fleire av kommunane med dårleg nettsikkerheit. Ullensvang kommune er den største vertskommunen for kraftproduksjon i Vestland. Det er no planlagt to store effektkraftverk i kommunen. Med investeringar på over 10 mrd kroner. All ny produksjon er tenkt ført bort frå kommunen på moderne nettinfrastruktur. Samstundes manglar industristadene Tyssedal og Odda infrastruktur for straum. Det er kun ei linje inn til industristadene. To gonger det siste tiåret har linja blitt råka av ras med påfølgande utfall. Teoretisk sett kan dette skje samstundes som det er stopp i lokal kraftproduksjon. Då vil industrien bli tvungen til å køyra ned drifta si. Det vil ha dramatiske og dyre konsekvensar for bedriftene. Samt at staten kan bli skuldig store erstatningar. Når det no skal byggast store nye kraftverk i slike kommunar, må statnett samstundes påleggast å bygga nettinfrastruktur som tek bort denne manglande tryggleiken. Ved utbygging av nye effektkraftverk Mauranger II og Røldal/Suldal kraft (RSK), må det byggast linjer mellom Mauranger-Odda og Røldal-Odda. Det vil truleg også vera det einaste intencivet slike lokalsamfunn har for å leggja til rette for enno meir kraftutbygging i allereie sterkt råka naturområder.	Nettutbygging i indre strøk Vestland arbeiderparti vil sikra trygg nettilgang også i indre strøk av fylket. Statnett må sikra utbygging av nett i områder der industrien er sårbar for dårleg nettsikkerheit.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
155	Ullensvang Arbeiderparti	Det må byggast nett til ulike delar av landet for å gje grunnlag for verdiskaping mange stader. Samstundes er det mange føremoner med å auka industribygginga nær kraftkjeldene. Det resulterer i lite og korte nettoverføringar. Noko som sparer naturinngrep i form av kablar og straumgater. Vidare sparar ein store investeringar i nett ved å nytta meir kraft lokalt. Samstundes slepp ein energitap som følge av lange overføringar av straum. Såleis får ein nytta meir av straumen ved å bygga industrikapasitet nær energiproduksjonen. Industribygging nær kraftproduksjonen har store føremoner. Det er eitt "kinderegge," i høve natur, miljø og verdiskaping.	Industribygging nær kraftkjeldene. Kortreist kraft er svært klima og miljøvennlig. Vestland arbeiderparti vil leggja til rette for industribygging med verdiskaping nær kraftkjeldene, for å spara natur og miljø.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen
156	Bjørnafjorden Arbeidarparti	Straum er svært viktig for alle hushaldningar, både til varme, lys, matlaging, klesvask mm. Når prisane er så høge som no, vil kostnadane for folk auka mykje. Dette kjem i tillegg til andre ting som matvareprisar, renter og drivsoff som og har auka mykje. Straum er eit felleseige som alle skal ha billig tilgang til. Med eit toprissystem vil alle ha tilgang til billigare straum, og grensa på 3000 kWh vil stimulera til både straumsparing og energieffektivisering.	Bjørnafjorden Arbeidarparti (BA) støttar det toprissystemet for straum som ligg i refusjonsordninga for høg straumpris pr. dato, men meiner at ordninga bør endrast frå 90% over 70 øre opp til eit forbruk på 5000 kWh pr. måned til 100% over 50 øre opp til eit forbruk på 3000 kWh pr. måned.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen
157	Bjørnafjorden Arbeidarparti	Straum er ei av dei heilt grunnleggjande varene i kvardagen for alle, som vann og avløp m.m.. Straum kan ikkje gå over til å bli eit vedvarande stressmoment for store deler av folket, til trivselsmessig uro og helsemessig slitasje. Ei positiv haldning til etableringar for auka produksjon vil også kunna bli sterkare tilstades om straumen ikkje skal leverast til det store Europeiske markedet og seljast på børs der, og då med lite priskontroll over dei innanlandske leveransane.	Ein må ta vidare arbeidet med å få ein betre samfunnsmessig kontroll over straum-område. Av omsyn til private husholdningar, næringsliv og samfunnssikkerheit, er dette heilt naudsynt. Straumstøtta er god, men for lita, og ikkje ei på varig løysing på utfordringane. Det er ønskeleg å ta betre kontroll innanlands frå produksjon til sal. Vi må i større grad utnytta handlingsrommet i alle relevante avtaler, og om naudsynt reforhandla dei, slik at vi sikrar nasjonal styring på dette området.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen
158	Bjørnafjorden Arbeidarparti		Barn under 16 år får samme fastlege som mor når foreldre har felles foreldreansvar og samme adresse. Ved delt omsorg får barnet samme fastlege som den av foreldrene som barnet deler folkeregisteradresse med. Barnet ditt har rett til å ha samme fastlege som deg, også når fastlegen din ikkje har plass på listen. Denne retten har ikkje fosterbarn. Fosterbarn bør ha samme rettigheter i fastlegesystemet som biologiske barn, og få følge fosterfamiliens fastlege om ønskeleg.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
159	Bjørnafjorden Arbeidarparti	Ledsagerbevis er ordningen for de som har bruk for assistanse ved bruk av feks kultur- og fritidstilbud. I dag er der en nedre aldersgrense for å få ledsagerbevis. Foreldre til barn med ulike funksjonshemminger har ytret ønske om at aldersgrensen fjernes (ref organisasjonen Løvemannaene). Det er også en ordning som bør finnes i alle kommuner.	Ta bort nedre aldersgrense for ledsagerbevis. Gjøre ordningen gjeldende i alle kommuner.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
160	Bjørnafjorden Arbeidarparti	Cøliaki er en autoimmun sykdom. For å holde seg friske må en med cøliaki leve på glutenfri kost. Dette er mye dyrere enn «vanlig» mat. For de med cøliaki er maten deres medisin. Og er viktig for å unngå å bli svært syk. Denne støtten ble kuttet kraftig av Solberg-regjeringen. I årets statsbudsjettet økte den med 19 kr.	Øke støtten til mennesker med cøliaki, slik at den er nærmere reell fordyrende kostnad.	helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
161	Bjørnafjorden Arbeidarparti	Regjeringa har teke store steg i reduksjon av ferjetakstar og sogar gjort fleire strekningar gratis. Dette arbeidet må fortsetje. Ferja er ein del av vegen. For Bjørnafjorden kommune vil det bety enormt mykje at ferja vert gratis slik at ein kan fortsetje å bygge den nye kommunen vår, og at alle innbyggjarane i kommunen skal kunne kome seg til tenestetilbod, handel, aktivitetar osv utan at ferjeprisar skal ekskludere aktivitet innad i eigen kommune.	Ferjer internt i kommunar bør verta gratis, og ein bør vidare arbeida for at pris på øvrige ferjer vert ytterlegare redusert og på sikt gratis.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
162	Bjørnafjorden Arbeidarparti	Arbeidarpartiet set liv og helse først. Vegprosjekt der det er høy ulykkesfrekvens og stor rasfare skal prioriterast. Vedlikehald og ras- og tunnelsikring av fylkesvegane må aukast kraftig. Oppgradering av smale fylkesvegane til standard med gul midtstripe er viktig. Det er eit stort etterslep på vegvedlikehaldet i Vestland fylke. Samtidig er ei rekke nye vegprosjekt under planlegging. Sjølv om behovet er stort er det ikkje realistisk at vi vil få statleg finansiering til alle dei ønska vegprosjekta samtidig. Det vil derfor oppstå ei rekke situasjonar der dei ulike kommunestyra og fylkestinget må prioritere kva vegprosjekt som er viktigast for oss. Vestland Arbeidarparti meiner at omsynet til liv og helse må vega tyngst når ulike prosjekt vert vurdert mot kvarandre. For å auke samfunnsnytta til Hordfastprosjektet må indre trase vurderast på nytt, slik selskapet Nye veier fleire gonger har teke til orde for. Heile indre trasé kan byggast både som 2 -4-felts veg, i motsetning til den planlagde midtre trasé med bru over Bjørnafjorden. Indre trasé vil dessutan knyte indre og ytre delar av fylket saman, jfr. Hordalandsdiagonalen. Og såleis i større grad bygga Vestland saman for langt fleire enn midtre trasé gjer. Ferjefri E39 vil gje ein samanhengande, trafikksikker veg på Vestlandet og leggja eit solid grunnlag for framtidig verdiskaping. Dette føreset at det vert prioritert å sikra ei fungerande trafikkavvikling rundt Bergen, og ikkje minst eit løft for vegstandard og rassikring mellom fjordkryssingane. Dette vil gje langt fleire kommunar og næringsliv synergi av utviklinga.	Trygge vegar og auka samfunnsnytte for fleire er oppgåve nummer 1. for samferdsle i Vestland. Liv og helse først, rassikring og prioritering av oppgraderte strekningar mellom fjordkryssingane.	Samferdsel	Oversendes redaksjonskomiteen
163	Bjørnafjorden Arbeidarparti	I dag opplevast det som krevjande og dyrt for privathushaldningar og bedrifter å utføra energiøkonomiseringstiltak. Slike tiltak er gunstige både for økonomi og klima, og bør difor vera tilgjengeleg for alle på ein enkel og rimeleg måte. Energi kan sjå ut til i aukande grad å vera ein avgrensa ressurs, og det er difor viktig at alle får høve til og kunnskap om å energiøkonomisera.	Energiøkonomiseringstiltak må bli meir tilgjengeleg for alle, uavhengig av økonomi.	energi	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
164	Vestland AUF	Vi sier nei til videreutvikling av vindkraftindustri på land og i norsk natur, med unntak av anlegg som kan integreres i eksisterende industriområder. Vindkraftverk på land kan forårsake et stort ubehag for de som bor i nærheten av dem, på grunn av støy og skyggeeffekter. Vi understreker også at det er viktig å fortsette med å utvikle fornybar energi, også vindmøller til havs og i industriområder. Vi må styrke satsningen på havvindmøller og annen fornybar energi. Norge må gå i bresjen i den internasjonale klimakampen. Derfor må vi føre en ansvarlig energipolitikk, der Norge skal bli verdensledende innenfor havvind, og stå i bresjen i solenergi og vannkraft og andre fornybare kilder. Slik løser vi både klimakrisen og samtidig tar godt vare på vår dyrbare natur.	● Si nei til vindkraftindustri på land, med unntak av anlegg i større eksisterende industriområder ● Behovet for fornybar energi må sees i sammenheng med hensynet til de som kan bli berørt av utbyggingen ● Ha en storstilt satsning på andre fornybare energikilder	Energi	Oversendes redaksjonskomiteen
165	Vestland AUF	Blindsoner i velferdsstaten Briller, linser eller annen behandling for dårlig syn kan for mange bli en dyr og uforutsett utgift. Om man får dårlig syn eller ikke er tilfeldig. Det antas at det til sammen levde mer enn 320 000 personer med synshemninger i Norge i 2018. At behandlingsmidler for dårlig syn slik som eksempelvis briller eller linser ikke er gratis gjør dette til en av de største blindsonene i den norske velferdsstaten. Det er også mangel på øyeleger i Norge, spesielt i distriktene. Det er flere plasser øyelegene ikke kan pensjonere seg fordi de forsvinner alternativet for pasientene og de må reise langt for å få seg en øyelege. Det er i tillegg lang kø flere steder for å få en time. Derfor må vi satse mer på dette og gjøre det mer attraktivt å utdanne seg til dette, samt få ett bedre tilbud, med mindre ventetid. Syn er en del av helsen på lik linje med armer, bein, nakke og rygg og må derfor prioriteres.	● At synsundersøkelser, briller, linser og lignende behandling for synshemninger skal inngå i egenandelsordningen for voksne ● Den nåværende brillestøtteordningen for barn skal utvides for å sikre gratis briller og linser til barn og gratis reparasjon av briller ● Satse mer på utdanning og rekruttering av øyeleger	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
166	Vestland AUF	Bekjemp lysforurensning i Norge! Lysforurensning har en rekke negative konsekvenser, spesielt i Norge hvor vi har en unik mulighet til å se det fantastiske naturfenomenet nordlys. For å sikre at innbyggere og turister i Norge kan nyte denne opplevelsen, er det viktig at vi reduserer lysforurensningen. Vi foreslår tiltak for å redusere lysforurensningen i Norge. Ett av tiltakene er at nye og ombygde bygninger skal ha lysarmaturer med lavenergipærer og intelligent lysstyring. Offentlige etater i Norge bør også få krav om å redusere lysforurensning gjennom å installere solcellepaneler og lyskilder med lavt energiforbruk. Det bør også vedtas å utarbeide en nasjonal strategi for å redusere lysforurensning, med mål om å nå en reduksjon på 50 % innen 2035. Dette vil kreve innsats fra både myndigheter, næringsliv og befolkningen. Men med en felles innsats tror vi at dette målet kan nås, noe som vil bidra til å redusere belastningen på miljøet og skape en mer bærekraftig fremtid.	● Krav om at nye og ombygde bygninger skal ha lysarmaturer med lavenergipærer ● Innføring av krav om at offentlige etater skal redusere lysforurensning gjennom å installere solcellepaneler og lyskilder med lavt energiforbruk. ● Utarbeidelse av en nasjonal strategi for å redusere lysforurensning, med mål om å nå en reduksjon på 50 % innen 2035.	Miljø og klima	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
167	Vestland AUF	ADHD og autisme hos jenter og kvinner I likhet med mange andre sykdommer, som hjerteinfarkt og slag, oppfører autisme og ADHD seg annerledes hos jenter og kvinner. Kvinner med ADHD blir gjerne ikke hyperaktiv, men sliter med konsentrasjonsvansker og humørsvingninger. Kvinner med autisme klarer seg ofte greit i sosiale settinger, men sliter ofte med emosjonsregulering og å uttrykke vanskelige følelser. Kvinner med uoppdaget autisme og ADHD sliter ofte med en rekke andre psykiske lidelser, som angst, depresjon og utenforskap. Ved å rette mer fokus mot autisme og ADHD hos kvinner vil vi ikke bare få hjulpet kvinnene, men vi vil og få frigjort plass i helsevesenet. Hvis kvinnene får riktig diagnose fra starten av vil man kunne frigjøre plass og tid og dermed ha mulighet til å ta inn nye pasienter.	Prioritere midler til forskning på ADHD og autisme hos kvinner. Sette i gang en nasjonal informasjonskampanje for å øke bevisstheten rundt ADHD og autisme hos kvinner. Gi helsesykepleiere og lærere opplæring i symptomene, slik at man kan oppdage diagnosene fra en tidlig alder	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
168	Vestland AUF	Fraværsgrensa Høyresidas urettferdige fraværsgrense har gjort at elever som tidligere hadde høyt fravær, nå har økt fravær. Fraværsgrensa har ført til at flere elever står i fare for å droppe ut av videregående opplæring. Fastlegekontorene i landet har de siste årene fått køer av elever, som risikerer å stryke i et fag om de ikke får en legeattest. Dette virker mot sin hensikt. Vi må ha tillit til at læreren kan finne hensiktsmessige løsninger selv. Fraværsgrensa starter i feil ende og vi vil heller sette i gang tidlige tiltak som forhindrer fravær. Vi mener at det eksisterende lovverket for fravær må bli erstattet med et skolereglement hvor antall godkjente læringssituasjon og helhetsvurdering fra lærer skal ligge til grunn, og at dagens rigide fraværsgrense fjernes.	* Fjerne den nasjonale fraværsgrensa * Innføre et skolereglement hvor tilstrekkelig antall godkjente vurderingssituasjoner og en helhetsvurdering fra lærer skal ligge til grunn * At elever skal kunne stryke timesfravær, og ikke bare dager * Innføre politisk fravær i ungdomsskolen	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
169	Vestland AUF	Generasjonsskatt Med høge straumprisar, prisvekst og aukande renter, ser ein også aukande fattigdom i Noreg. Dette fører til eit større behov for ein sterk velferdsstat som kjem dei svakaste i samfunnet, men også samfunnet i sin heilheit, til gode. Ein rettferdig skattepolitikk er ein skattepolitikk som utjamnar forskjellar. Dei som har mest må bidra mest. Det er på sin plass at dei som arvar enorme formuar bidrar tilbake til fellesskapet når dei mottar milliardgåver av sine foreldre. Når ein seier at trygda ikkje bør vere for høg, slik at folk vel å arbeide, så bør kanskje det same gjelde arv. Mange land verda over har skatt på arv. Danmark, Finland, Frankrike, Storbritannia, Nederland, Tyskland og USA, for å nemne nokre. Dette er land som Noreg ofte likar å samanlikne seg med. OECD, Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling, har gjentatte gongar anbefalt Noreg å innføre skatt på arv. Me ynskjer ein rettferdig skattepolitikk som utjamnar forskjellar.	Innføre skatt på arv, med eit høgt botnfrådrag, og gradvis aukande sats.	Skatt	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
170	Vestland AUF	Fritt Palestina! Siden 1948 har palestinere kjempet for frihet, rettferdighet og grunnleggende menneskerettigheter. Likevel bryter israelske myndigheter folkeretten og menneskerettighetene hver eneste dag gjennom en ulovlig okkupasjon. Langvarige konflikter kan ikke normalisere grove menneskerettighetsbrudd. Okkupasjonen, blokaden av Gaza og den folkerettsstridige muren gjennom Vestbredden frarøver palestinerne friheten over egne liv, men fører også til en oppsplitting av Palestina som gjør etableringen av en selvstendig palestinsk stat stadig vanskeligere. Vi krever handling fra norsk side.	* At Norge skal anerkjenne Palestina som selvstendig stat. * Norske myndigheter skal gå ut med aktiv oppfordring om å ikke importere varer produsert på okkupert palestinsk land.	Forsvar og utenriks	Oversendes redaksjonskomiteen
171	Vestland AUF	Forby atomvåpen Arbeiderpartiet er dypt bekymret for den økende risikoen som atomvåpen utsetter oss for. Verden har mange ganger vært på randen av kjernefysisk katastrofe som følge av spenninger, misforståelser, tekniske feil og ulykker. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking setter livet på jorda i fare. FN-traktaten som forbyr atomvåpen er et viktig skritt på en lang vei mot en atomvåpenfri verden, men Norge har ikke undertegnet denne. Å undertegne bidrar til at atomvåpen stigmatiseres som uakseptable våpen for alle land. Slik kan vi få en ny bevegelse i det fastlåste arbeidet med gjensidig og balansert kjernefysisk nedrustning og deretter avskaffe disse våpnene.	At Norge skal undertegne og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartsmøtene.	Forsvar og utenriks	Oversendes redaksjonskomiteen
172	Vestland AUF	En sosialdemokratisk og solidarisk rusreform Rusavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre. Kriminalisering har ført til at personer med rusproblemer behandles dårligere enn andre pasientgrupper. Avkriminalisering av bruk og besittelse og kjøp av mindre mengder ulovlige rusmidler til eget bruk er derfor en forutsetning for å kunne yte den enkelte best mulig helsehjelp. Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere.	*Avkriminalisere rusbruk generelt som en del av en sosialdemokratisk rusreform. *At det ikke åpnes for mer bruk av tvang overfor personer som blir tatt for bruk av ulovlige rusmidler enn det som følger av gjeldende helselovgivning. *At det tilrettelegges for flere møter mellom hver enkelt bruker og den kommunale rådgivende enheten, som en erstatning for ruskontrakter	Rus	Oversendes redaksjonskomiteen

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
173	Vestland AUF	Psykisk helse i skolen God psykisk helse er viktig for at en elev skal klare seg faglig - og sosialt - på skolen. Dagens skolehelsetjeneste er ikke optimal. Det er mange unge som sliter psykisk. Helsesykepleierene må være tilgjengelig på skolene, og ha både tid, ressurser og mandat til å hjelpe eleven på best mulig måte. Å få inn et tverrfaglig team innenfor skole-helsetilbudet med bla. psykolog vil være med å bidra til dette. Forebygging er mye billigere enn behandling. Vi må sørge for at vi har sosial- og miljøarbeidere på alle skoler. For å senke terskelen for å ta kontakt med skolens helsetjeneste burde de være enda synligere, og gjerne ha en delaktig rolle i relevant undervisningsopplegg. Dette fører til at skolehelsetjenesten er mer tilgjengelig for elevene, og at unge får bredere kunnskap om både psykisk- og fysisk helse tidlig i livet.	* Innføre en helsesykepleiernorm i tråd med Helsedirektoratets anbefaling * Stille krav til et tverrfaglig team i skolehelsetilbudet * Gi flere ressurser til skolehelsetjenesten, blant annet til mer undervisning * Gi skolehelsesykepleierene mulighet til å henvise videre til psykolog	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen
174	Arbeiderpartiet i Bergen	Ingen studieavgift for utenlandske studenter Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen Mange utenlandske studenter slår seg ned i Bergen etter endte studier. Det er viktig for Bergen å trekke til seg kompetanse fra utlandet. Hvis vi droppes studentavgift for utenlandske studenter, vil vi lettere kunne trekke til oss flere utenlandske redaksjonskomiteen	Arbeiderpartiet i Bergen vil: - Reversere regjeringens løftebrudd om innføring av skolepenger for utenlandske studenter utenfor EU og EØS.	Utdanning	Oversendes redaksjonskomiteen
175	Arbeiderpartiet i Bergen	Begrunnelse: En god oppvekst danner grunnlaget for et godt liv. Arbeiderpartiet mener alle barn skal ha samme muligheter til å lykkes i livet, og ønsker en inkluderende skole der alle blir sett. Grunnskolen skal ha et bredt og allmenndannende faglig ståsted, som vektlegger faglige kunnskaper og ferdigheter, så vel som elevenes evne til kritisk refleksjon, sosiale ferdigheter og personlige utvikling. Elevene skal følges opp, få medvirke og få tydelige tilbakemeldinger gjennom hele skoleløpet. Arbeiderpartiet mener at barn får det beste utgangspunktet i livet ved å gå på skolen, og mener derfor at muligheten for privat hjemmeundervisning bør begrenses. Hovedregelen bør være at barn går på skolen, og foreldre bør ha gode grunner for å ta barn ut av skolen. Arbeiderpartiet mener at det bør innføres søknadsordning for privat hjemmeundervisning hvor man legger vekt på barns beste, faglig og pedagogisk utvikling og andre behov eleven har.	Det innføres en søknadsordning for privat hjemmeundervisning. Hovedregelen skal være at barn går på skolen. Foreldre kan søke om hjemmeundervisning. Kommunen behandler søknaden, og i vurderingen skal alltid barnets beste legges til grunn.	Helse og velferd	Oversendes redaksjonskomiteen NB er allereie handsama!

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
176	Bjørnafjorden Arbeiderparti	Noreg har gjennom nasjonale målsettingar og internasjonale avtalar forplikt oss til å kutta utslipp av farlige klimagassar og sikra ei berekraftig utvikling der ingen artar eller naturtypar skal gå tapt. Store deler av klimagasskutta skal gjerast i transportsektoren og samferdsleutbyggingar må i åra som kjem ta større omsyn til jordvern, natur og miljø. Klimaendringane skapar auka fare for flaum og ras som må handterast med kostnadskrevjande tiltak som ein knapt har fullt oversyn over i dag. Motorvegprosjektet Hordfast må nedskaleraast og ny indre trase må utgreiast. Bru over Bjørnafjorden og firefelts veg over Reksteren kan då endrast til ein to-felts veg som går frå Stord over Langenuen og på austsida av Tysnes mot gamle Fusa kommune (Bjørnafjorden aust). Ein slik trase vil kunne verte kopla til E-134, leia trafikk utanom Bergen og sikra direkte tilknytning til Ringveg øst, E-16 og jernbane. Ei slik løysing vil kunne nedskaleraast til to-felts veg med midtdeiar, noko som igjen vil kunne redusera dei store naturinngrepa. Ei slik løysing vil gje kommunar og næringsliv både i Midthordland, Sunnhordland, Hardanger og Bergen langt betre kommunikasjonar og korridorar aust-vest og nord-syd og dermed gje auka samfunnsnytte for langt fleire folk og samfunn.	Ferjefri Hordfast indre trase med E-39 frå Stord over Langenuen og på austsida av Tysnes innover mot Eikelandssosen og samankopling med E-134 utgreiast på likeverdig vis som Hordfast midtre trase. Arbeidet med bru over Bjørnafjorden (E39 Hordfast midtre trase) vert stoppa.	Samferdsel	Oversendes redaskjonskomiteen
177	Austrheim Arbeiderparti	Oljeraffineriet på Mongstad er i dag det største punktutslippet for CO2 i landet. Mongstad er Equinor sin viktigaste ilandføringsstad for olje i røyr frå kontinentalsokkelen. Det vil derfor vera trong for å prosessera norsk råolje på Mongstad i fleire tiår framover, men det må gjerast med ny teknologi og utan store utslipp av klimagassar. Raffineriet på Mongstad må nyttast til miljøvenleg produksjon av framtidas klimavenlege drivstoff. Området har det som skal til av både areal, teknologi, anlegg og kompetanse til å lukkast med den grønne omstillinga. Den planlagde omstillinga vil føra til nye næringsetableringar på Mongstad og eit mykje meir variert næringsliv i området.	Vestland Arbeiderparti støttar opp om den pågåande transformeringa av industrien på Mongstad. Industriområdet på Mongstad skal gjennom ulike prosjekt bli ein viktig del av det grønne skiftet i Vestland fylke og Norge. Det skal satsas på energieffektivisering, produksjon av blått hydrogen, biogass og ammoniakk. Den nye produksjonen skal kombinerast med CO2-fangst og lagring.	Industri	Styret har laga ein felles uttale nr 182 (av 177,178,179)
178	Austrheim Arbeiderparti	Equinor ønskjer å elektrifisera deler av Troll- og Osebergfelta for å få ned CO2-utslappa frå sine anlegg på sokkelen. På grunn av liten tilgjengeleg effekt i kraftnettet på land, har Equinor sine planar om elektrifisering av sokkelen møtt sterk motstand. Som følgje av dette har Equinor lansert planar om bygging av ein stor vindpark på Troll-feltet med ilandføring av krafta til Kolsnes. Ei slik etablering vil gjera elektrifiseringa av Troll og Oseberg mogeleg utan straum frå land, samt betra straumforsyninga i Bergensregionen vesentleg. Bygginga av vindparken vil også gje store industrielle ringverknadar på Vestlandet. Equinor vil gjennomføra prosjektet utan økonomisk støtte frå staten.	Vestland Arbeiderparti støttar opp om Equinor sitt arbeid med å realisera Trollvind innan utgangen av 2027. Dette betyr at regjeringa må gje løyve til utbygging av vindparken i første eller tidleg i andre kvartal i år.	Industri	Styret har laga ein felles uttale nr 182 (av 177,178,179)

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
179	Høyanger Arbeiderparti	Industriuttale	Industrien skapar store verdier og mange arbeidsplassar i Høyanger og i Vestland fylke. Høyanger AP vil gi industrien ein større plass og merksemd i vårt arbeids- og næringsliv. Høyanger og Vestland har mange fortrinn som gjer dette mogeleg, med rik tilgang på naturressursar, høg kompetanse og dei konkurransefortrinna som ligg i den norske modellen. Det ligg eit stort potensiale til nyvinning og auka sysselsetting innan fleire industrielle sektorar, mellom anna kraftforedlende industri, design- og merkevaredrive industri, sirkulærøkonomi og det «grøne skiftet», samt innan råvareindustrien. Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet med store mogelegheiter for framtida. Bedriftene skal omstille seg til ein meir miljøvenleg produksjon. Høyanger AP vil at staten stiller opp med omstillingsmidlar gjennom ENOVA. Trepartssamarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Høyanger AP vil ha fokus på det fagleg politiske samarbeidet. Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige rammevilkår. Høyanger AP vil: • føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande, kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv. • vidareføra CO2-kompensasjonsordninga med minst 75% kompensasjon. Dette er viktig for å sikra norske arbeidsplassar, og sørge for at industri ikkje vert flytta til land med mindre stram klimapolitikk. • satse på dei unge ved å betre lærlingordninga og fagutdanninga. Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil stille krav til kontinuerleg etter- og vidareutdanning. • ha konkurransedyktige rammevilkår som gjer det attraktivt å investere i norsk industri. • ha fokus på forvaltning av energiresursane slik at det i framtida vil vere grunnlag for industriproduksjon i landet.	Industri	Styret har laga ein felles uttale nr 182 (av 177,178,179)
180	Arbeiderpartiet i Bergen	Begrunnelse: En god oppvekst danner grunnlaget for et godt liv. Arbeiderpartiet mener alle barn skal ha samme muligheter til å lykkes i livet, og ønsker en inkluderende skole der alle blir sett. Grunnskolen skal ha et bredt og allmenndannende faglig ståsted, som vektlegger faglige kunnskaper og ferdigheter, så vel som elevenes evne til kritisk refleksjon, sosiale ferdigheter og personlige utvikling. Elevene skal følges opp, få medvirke og få tydelige tilbakemeldinger gjennom hele skoleløpet. Arbeiderpartiet mener at barn får det beste utgangspunktet i livet ved å gå på skolen, og mener derfor at muligheten for privat hjemmeundervisning bør begrenses. Hovedregelen bør være at barn går på skolen, og foreldre bør ha gode grunner for å ta barn ut av skolen. Arbeiderpartiet mener at det bør innføres søknadsordning for privat hjemmeundervisning hvor man legger vekt på barns beste, faglig og pedagogisk utvikling og andre behov eleven har.	Det innføres en søknadsordning for privat hjemmeundervisning. Hovedregelen skal være at barn går på skolen. Foreldre kan søke om hjemmeundervisning. Kommunen behandler søknaden, og i vurderingen skal alltid barnets beste legges til grunn.	Helse og velferd	Vedtast, oversendes arbeidsgruppen helse og velferd

Nr	Kommuneparti:	Begrunnelse for forslaget:	Forslaget:	tema	Innstilling fra styret
181	Bømlo Arbeiderparti	I kriminalomsorga si rettleiing heiter det at "kvinner skal så langt det er mogleg gjennomføre fengselsopphald i eigne fengsel eller fengselsavdeling tilpassa kvinner" (https://www.kriminalomsorgen.no/kvinnefengsler.518722.no.html 16.11.22). Grunngevinga for dette er å laga gode og trygge soningsforhold for kvinner, hindre uønska seksuell merksemd, eller utsette for press om sal av seksuelle tenester, utnytting, trakassering og vald. Mange av kvinnene som sit i fengsel ber med seg erfaringar frå seksuelle overgrep og eller vald. Dette krev særskild tilrettelegging i soningsforhold og at ein jobbar for å skape trygge soningsforhold i heile Noreg. Det viser seg at det er mangel på eigna soningsplassar. Dagens soningsforhold gir ikkje det beste grunnlaget for å sikra gode rehabiliteringsforhold og struktur for å komma ut av kriminalitet.	Det bør opprettast eit eige kvinnefengsel i Vestland som sikrar at kvinner får gode og trygge soningsforhold. Soningsforholda bør være av slik karakter at innsette er sikra rehabilitering og kjem ut av kriminalitet etter enda soning.	helse og velferd	Vedtatt, oversendes stortingsgruppen
182	Vestland Arbeiderparti	Ei industripolitikk for framtida Vestland Arbeiderparti vil gi industrien ein større plass og merksemd i vårt arbeids- og næringsliv. Vestland har mange fortrinn som gjer dette mogeleg, med rik tilgang på naturressursar, høg kompetanse og dei konkurransefortrinna som ligg i den norske modellen. Det ligg eit stort potensiale til nyvinning og auka sysselsetting innan fleire industrielle sektorar, mellom anna kraftforedlende industri, leverandøriindustrien og sirkulærøkonomi. Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet med store mogelegheiter for framtida. Bedriftene skal omstille seg til ein meir miljøvenleg produksjon. Vestland Arbeiderparti vil at staten stiller opp med omstillingsmidlar gjennom ENOVA. Mellom anna er Co2-kompensasjonsordninga ei viktig føresetnad for industrien i Vestland. Den sikrar norske arbeidsplassar, og sørgar for at industri ikkje vert flytta til land med mindre stram klimapolitikk. I framtida vil vi trenge fleire fagarbeidarar for å svare på kompetansebehovet i norsk industri og næringsliv. Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil stille krav til kontinuerleg etter- og vidareutdanning. Difor er betre fagutdanning og høgare status for yrkesfagleg høgare utdanning viktig. Trepartsamarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Vestland Arbeiderparti vil ha fokus på det faglegpolitiske samarbeidet. Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige rammevilkår.	Vestland Arbeiderparti vil: - føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande, kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv. - vidareføra CO2-kompensasjonsordninga med minst 75% kompensasjon. - satse på dei unge ved å betre lærlingordninga, fagutdanninga og fagskulane. - ha konkurransedyktige rammevilkår som gjer det attraktivt å investere i norsk industri. - sikre forvaltning av energiressursane slik at det i framtida vil vere grunnlag for industriproduksjon i landet. - Støtte Equinor sitt arbeid med å realisera Trollvind innan utgangen av 2027, og intensivere arbeidet med etableringa av offshore vindkraft. - Arbeide for at olje- og gasssektoren satsar vidare på blått hydrogen, biogass og ammoniakk. Ny produksjon skal kombinerast med CO2-fangst og lagring.	Industri	Vedtatt, oversendes stortingsgruppen